

Sermo beati

Chrysostomi quinq; et viginti p[er] Chri-
stophor[um] p[er]sonam et priorē sancte Bal-
bine nup[er] e greco i latinū traducti ac
Reuerēdissimo dño domino Marco
Barbo et veneto Cardinali sci Marci
viro omni laude cumlato dedicat[ur] et
Inscripti Quor[um] primus cōtra auarisi-
am siue pecuniarū amorē.

Sermo primus.

Vertendi
sunt nobis malor[um] fō-
tes quibus euerfis s[er]-
uatisq; ardētissimum
cupiditatis igne[us] ex-
tinguere licebit. ipsi q[ue] nequicie radi-
ces: ab imo reueller[entur]. eteni si infecūde
arboris superiora circūcideris: eade[m]
nouos edente ramusculos nihil vide-
beris: vel radicib[us] alte tendentib[us] effi-
fecisse. Quid aut[em] malor[um] sit radix: edis-
sce ab optimo agricola: qui cuz huius-
sce sit agriculture non ignarus vinee
spirituali et curā impendit et opam: et
terraz orbis culturam suscipit. Quid
igit[ur] dixerit quispiā cūctorū malorum
eē causam: pecuniaz equidē assueuat
uerim cupiditatē. siquidē ois impro-
bitatis et nequicie fundamētum ipsa ē
habēdi libido. Ex ea nanq; dissensio-
nes: inimicitie bella: altercatiōes: con-
tumelie: suspitiōes: iniurie: cedes: fur-
ta et sacrilegia emanāt. ob eā inq[ue] nō
solū vrbes et oppida: sed vie ipse et or-
bis deniq; vniuersus desolātur: mon-
tes insup[er] et loca queq; supiora et cū-
cta demū sanguine redūdant et clade.

Quōd malum neq; ipso pōto abstinnit
ibi nanq; maiori quadā vesania deset
uit. pyratis nouo quodā predādi ge-
nere adiuuato: vndiq; obsidētib[us]
Ob hanc p[er]te[ra] cupiditatē et nature
sunt leges unmutate: et sublata cōsan-

guinitatis termini. ipsiusq; substātie
ac vite corrupta sunt iura. auri enim
violēta cupido: nō solū in viuos quib[us]
etiā in mortuos ipsos: tales armauit
manus: vt ne cū tumulatis quidē ha-
bere indutias patiātur. quin has ple-
riq; sepulchris refractis scelerate in-
ciūt cadauerib[us]. neq; sinunt vita fun-
ctos eor[um] esse insidijs vacuos. Que-
cunq; deniq; mala siue domi esse cō-
peris: siue in foro: siue in iudicijs: siue
in contombis: siue in curia et regijs
edibus: siue quibusuis alijs in locis:
ex ea habēt cupiditate ortū. Hoc illō
est malū: hoc cuncta cede et sanguine
oppleuit. hoc gehenne flammā excita-
uit: hoc ciuitatis solitudie nihilo me-
liores: v[er]o inferiōes lōge effecit. Si
quidē obsessores viar[um] caueri facilius
possunt: q[ua]m qui predabūdi medijs v[er]-
bib[us] inuertantur. hiq; tāto sunt illis
deteriores: quāto ad euitandū diffici-
liores vidētur. Audēt enī in p[er]iculo
que illi seorsuz solēt et clā facitare: et
leges que ad predonū perdēdā impu-
ritatē sunt et neq[ue]tiam late: in auxilijs
sibi et cōmodū trahūt: vrbēq; vniuer-
saz cladet: facinoribus cōplēt. At qui
inopē in esuriam dedere in carcerēq;
comedū et vincula: tormētis post se
mē tradere: et varijs eculeis diuer-
sare. Nōne pro cede cōmissa habendū
est et cede mains: quā rem et si ipse nō
feceris. cām tñ vt fiat prebuertis: ma-
gis eris: q[ua]m qui supplicia summi-
strāt: culpand[us]. Carnifex enī simul ac gladi-
um iugulo defixit: breuiq; dolore affe-
cit: desunt vltra hoīez ex cruciare: ipse
hoīe cuius criminādo: vexādo. insidi-
andoq; suggeris cēties mortē oppetē
aduerte itaq; q[ua]m multiplices variasq;
ex vna cōficias mortes. quod q[ua]m grat-
uissimū ē cuz nulla sis necessitate aut
fame p[er]pulsus: s[ed] eo distaxat vt equor[um]
frena. domus fastigia: et colūnaz epi

stilia: multo auro obducantur rapidae
 habedi semper i te crescit cupiditas.
 quoniam igitur pacto hec non gehena di-
 gna iudicent. quoniam fratris qui tibi est in-
 effabili bonorum particeps: tantoque sit
 a deo honore dignatus: nulla apud te
 ratio cõstet: idque solū habeas volupta-
 tati: ut lapides et pauimenta excolas:
 exornesque adeo brutorum animarum cor-
 pora: ut plurimas tibi ad pnicie et can-
 lamitates inferas et erimas? **C**anis
 tibi magna est cura: homo vero imo chris-
 tus ipse: pro tuo hunc nimio in beluas stu-
 dio: proque inani ceterarum rerum solertia:
 fame extrema concludit. **Q**uid hac con-
 fisione deteri? quid eiusmodi nequitia
 potest esse molesti? quot flagrantia flumi-
 na vel igne succensa huic fuerint ad-
 cruciatu fati: siquidem is qui sit ad dei
 imaginem creatus: tua in humanitate sor-
 descat et squalet: mulorum vero facies qui
 coniungunt vecturi sunt tua: auro non mo-
 dico fulgeat: pelles insuper et ligna:
 quibus regumentum aliquid cõteritur:
 vel si sedes paranda sit aut suppedaneo:
 um: auro argentoque opiuntur. at christi
 membrum. cuius ob gratiam a celis ille ad
 nos deuenit: ac venerandum sanguinem
 fudit: pro auaricia necessarijs alimen-
 tis nihil fruitur. **L**ectuli propterea tui vni-
 dique sunt obiecta: sanctorum vero corpo-
 ra vel necessario amictu priuantur. **S**er-
 uis itaque: beluis: stratis: suppedaneo:
 sella et ceteris que his viliora sint va-
 sis: inferior a te christus habetur et abie-
 ctior: quod si me audis dictaque hec mea
 horrescis: desiste iam hec facitare. **D**e
 sine inquam insanire. est enim studium hoc
 oem quod circa huiusmodi res impedit
 pro insania habendum. **I**decirco inani hac
 et superuacanea cura omissa: oculos
 aliquando tandem subleuemus ad celum: diemque
 tunc illum. id est horribile dei iudicium: tum
 statutam certamque sententiam et in reprobos
 futuram damnationem: memoria repetere

mus. **A**duertamus insuper et etne
 illius maiestatis tolerantiam: quod nostrum
 vel erratis: vel sceleribus perspectis:
 neque celitus in nos fulgura iaculet:
 cum facta hec fulmine sint non indigna: id
 tamen facere intermittit: nec mare in nos
 refundit: nec terram scindit apertisque medi-
 am: nec solē extinguit: neque disturbat
 cum astris vna et celum: nec cuncta denique
 e medio tollit: quin potius creata omnia
 sicut suo ordine ferri nobisque pro insti-
 tuto sumministrare. **V**is itaque animad-
 uersis: diuine clementie et magnitudi-
 nis animi et tolerantiam oblitus escamus?
 reputemusque nobiscum animo nostri or-
 tus ingenuitatem: quoniam in profecto nihil pla-
 ne videamur a brutis animantibus dif-
 ferre: sed illis esse longe inferiori condi-
 tione orti. si quidem sanguinis illa tra-
 huntur coniunctio: suntque naturali quod
 dam amoris copula contenta. ipse vero
 vel plerisque sese offerentibus occasio-
 bus honore. scilicet qui religioni debet et fratri
 dei et multorum bonorum participatione
 rui ob gratiam cum membris tuis et sedis
 intire et copulam queas: factus es illis
 longe immanior: profertim cum ea que pla-
 ne inutilia sunt et nullius momenti ma-
 gno videris studio insectari: eos autem
 qui dei sunt templum: fame et nuditate
 consumptos non solum aspernaris et ne-
 gligis: sed malis plerumque plurimis ob-
 uoluis. **A**t qui si ea per te glorie cupi-
 ditate gerunt: longe magis frater quam
 equus curadus foret. quanto enim is qui
 tua sit munificencia usus: prestantior
 fuerit: eo fulgentior tibi pro tuis in eum
 beneficijs corona cõterit. nunc vero
 cum longe his fueris in aliena lapsus:
 non sentis quam multos excites qui te
 criminentur. quis enim tibi non maledi-
 xerit? quis non extreme crudelitatis et
 inhumanitatis insimulabit: cum vide-
 rit te hominum genere neglecto: be-
 stias illis pretulisse: post bestias vero

domos et supellectilem cure habere? nonne apostolos audis asserentes: potes illos qui dei verbis susceptissent: domos fundosq; vendicasse vt frēs alerent: tu vero domos et fundos sub i trahis: vt equos: ligna: pelles: parietes et pauimenta excolas: quodq; grauius videri debet non solū viri: verum et muliercule hac trahuntur vesania quā ad ianē laborē hūc: et maritos impellunt: vt vbiuis potius q̄ necessarios in reb; impendāt. Quod si q̄s tulerit molestius minusq; p̄bet: p̄meditātū habēt et in p̄mptu responsū: non mediocriter increpandū. dicitur enī ea licere que et ceteri faciūt. Quid inquitis: nihil pudet: nihil ve remini: quādo et xp̄myt equis et mul: ita et stratis et suppedaneis adnumēatis famescētē: quin potius neq; illis parē facitis: maiorē his rebus portio nē: xp̄o vero perignā impriti? num vos fugit cuncta illius esse ditionis. vos insup ac vestra oīa? nū ignorad. eundē et corpus condidisse: condito gratis indidisse et animā: in quā oīa ornamenta cōtulerit: quispiā vero p̄ his omnibus domis nec beneficij vobis cē reddet: qui ve pro locata domū cula pactā et conuentā pecuniā diligenti sume exposcit: mūdi hāc machinā oēm in vīum habens tūq; in habitans terrar. neq; paz tolerat mercedis depēdere. cū mani glorie e qua facta eius oīa pendēt: seipsum suaq; vniuersa deuouerit: eo inanius: q̄ neq; beluis tali ornatu circūactis: addi aliquid viriū pōt: neq; fessorib; ipis virtutis plue quietiā accedē q̄ ignominie. siquidē pleriq; ab equite auersis: oculos ad iumentū ornatū conuertent: insequentēq; familiā vel p̄niosos: et qui elatis ceruicibus antecesserint: circūspectabunt. dñm vero sacellitibus stipati. nō secus ac cōmunez

hostē et infensum habebūt et asp̄nabitur: que res contingere tibi haudqua q̄ poterit: si animū excolueris. quin hoies potius et angeli vniuersi et angeloz p̄ncēps coronā plectēt. Idcirco si glorie cupiditate duceris: desine iam facit. re que soles. neq; domum sed aiām ipsam vt clarior fias et circūspēctor: ornato. nihil enī dici te vilius pōt: si ei posthabite et neglētē domū ornatum anteponas. Quā si mea hec dicta iniquo aīo tuleris: audi qd fuerit p̄ quempiā aliēnigenā gestū. Philosophus enī quidā cū splendidā eēt domū ingressus auro multo fulgentē varioq; marmore et colūnar. cultu p̄spiciuā: pauimenta mox ipsa tapetibus strata vidisset: in facie dñi dicitur dominus conspūisse: increpitus deinde respon disse. Cū sibi id facere vllā i parte domus haudqua q̄ licuisset: coactū se dñi vultū cōspūcasse. Elides itaq; q̄ irasidē dignus sit ille: apud eos q̄ mente valēt: et despiciatus: qui exteriora ornauerit: nec immerito: nam si quis vxorē suē tuā operam p̄mittis aut neglētaz: ancillulā s̄o veste splendidiori obtulerit: num equo id animo tuleris? Mūne: quin ira succensus: summā hanc esse iniuriāz clamaras. Nec secus igitur tibi erit de ania cogitandum: cū parietes solū et supellectilem exornas: et stipēz munus habunde impartiris: nec in reb; gerēdis prudentius impēdis opaz. quod eo grauius videri debet: cum constet herā inter et ancillas pro eaz natura nihil distare: aīm s̄o a corpe differre plurimū. Que res si ita se habet: lōge magis domus ipsa zlectuli et scabella ab aiā distabit. Quā igitur fueris ex culatione dignus: cū hec fuerit auro per te argentoq; obducta: animā vero nulla eius habita rōne pannis obstram: squalentem: famelicaz: vlcētib;

plena: canibus siueris laudanda et his
insuper existimans te ex ornatu eius
modi et exteriori: laude vel gloria po
titur? Illud preterea maioris clemē
tie apparet: cum fueris ob id supuacui
ornamenti sepe alias increpitus irri
sionibusq; et conuictis vel iniuria q
uis alia affectus et extremis supplicijs
adiudicatus: supuacanea hec fore tibi
adhuc decori duxeris. Unde cum ita
ut diximus se re habere intelligam?
repurganda sunt nobis errata hec oia
ut aliquando tandem nostri iuris effecti
resipiscamus: transferamusq; in aī
decorē illū exteriorem oēm: et orna
mentū hoc pacto deus manebit ille?
et sine iactura erit: et nos angelis pa
res efficiet: et boīs certior ab^o donabit
Que neq̄tia sit uoluntaria et non natu
ralis.

Sermo. ij.

Age tandem si placet: contētio
nibus omissis: sermonē ad
moralitatesq; differendā cōuer
tam. nequitia enī depulsa inductaq;
virtute: clare docebimus iniquitatesq;
ipsam nullū habere a natura ortū: cō
quirentibusq; malignitatis originez:
nō solū uerbis: uerū et rebus ipsis:
oia occludere facile poterimus: ut po
te qui illis nature simus: nō improbi
tatis participes: neq; illud spectandū
q; laboriosa sit uirtus: s; q; possit faci
le compari: si studio et diligentia icu
buerimus cōsiderandum. Quod si ui
cioz voluptatē attuleris et finē qui
ducat ad mortē: uti e contra uirtutes
ad uitā: explicabis. uidebim⁹ plurim
uicijs inesse doloris: et uirtutibus uero
voluptatis non paruz: si fuerint hec
diligētius utraq; discussa. nam quid
improba conscia molestius? quid spe
meliori suau⁹? nihil pfecto nihil adeo
nos frāgere vel uigere consueuit: q̄
rei aduersē aut mali imminētis expe
ctatio nihil inq; nos adeo sulleuat: et

quasi uolitare facit: q̄ recti consciens
tia: quod quidē facile potest in rebus
hūanis aduerti. nā qui carcerēz habis
tant capitis damnati: dānationē ope
rientes et mortem: uel si delitijs abun
de fruuntur: uitam longe agunt mole
stiorē et anxiam q̄ qui emendicādo et
nulloz sibi malozū conscij per rerum
angustias incedūt. mortis enim futu
re expectatio haudquaq; sinit quas ē
manib⁹ habent voluptates seu deliti
as sciant. Uerū quid uinctos dire
rim et in carcerē coniectos: quādo et li
bere uagantibus: abūdantibus dico
et opulētis uiris: sibi ipsis malozū p
scijs: optiōes ipsi lōge sint conditōe
meliores: q̄ ex diurno questu uictitē
et labore summo? Cūq; in popinis
nonnullos spectam⁹ remulentos: in
continētes et vētre distētos: eo illos
infelices appellamus: qm̄ edendi et pe
potandi uoluptate: longe ē acrior: ex
pectanda i eos et futura calamitas. q̄
si hīc hoībuz uiuendi hoc genus io
cundū appet: nihil est mirū si neque
at in malignitate amaritudo euitari:
uel i neq̄tia defugi tristitia. Ecce res
tam execrāda ebriosis illis laude: uig
detur digna nō mediocri: nō tñ idcir
co brōs illos: s; miserabiles nuncupa
mus et calamitosos: q; ignorent quib⁹
sint malis immersī. Quid de mechis
dixeris: qui pro breui: fluxaq; libidie
turpē subeunt indecoraq; seruitutē:
pecuniaz insuper iacturam: timorem
continū: et uitā ducūt eius sane quā
Layn duxerit nihil absimilē: uel lon
ge q̄ ille molestiorē? siquidem et p̄sūtia
uerentur: et futura p̄mescūt: amicos
pariter et inimicos: ignaros uti et sce
leris conscios suspectos habent: abo
ut neq; quiescendo huius sint anxiet
tatis expertes. Facinororum enim con
scientia insomnia eis uel plena formi
dinis ad usq; terrorem effingit. Ulex

qui fuerit i vita moderatior: erit his malis omnibus solutus: tum illam summo in ocio et libertate transiges. Obiectandi itaq; erunt breuibus his oblectamētis formidolosi fluctus istius modi et procelle: perexiguosq; abstinentie labori tranquillitas illa vite se piterne obijcēda: spectabis sane moderatam hanc incontinenti illa esse longe iocundiorē. **P**redo preterea et fir alienis pecunijs manus intecturus: nonne diuersando seruicq; nō secus ac liberis adulando: portarum vigiles deterendo: comminando: iniuriā inierendo: excubādo tremebundus et anxius et suspectans omnia: plurimū tolerat laboris: ei vero qui pecunijs aspernetur: nihil accidet istius modi: s; ingenti fretus animi suauitate vitam quieteaget ac tuto. **C**eterū si quis vicioz pres discussit singulis: conspicabitur confusionem illis inesse: scopulos nec mediocres: mor si virtutis principia attendat: dura esse et laboriosa comperiet: que vero sequentur: facilia adeo et iocunda videbit: vt superior: omnis obiectus labor: sablucetur. **C**ontrā vero: longe ab his: victor est diuersa conditio: siquidem oblectamēta ipsa: que ex illis initio statim capiuntur: dolores ac supplicia consequuntur: ita vt prior illa omnis depereat voluptas. **N**am quē admodum is qui post partam victoriā coronam expectat: presentes labores pro nihilo ducit: sic et is quē post delectationem manent tormenta: nequit fructum pure voluptatis timore omnia perturbāte: capessere. **Q**uia etiam si quis diligenter rem omnem inuestigauit (vt cruciatu peccatis ppositos omittamus) plurimum in vicijs exequendis comperiet inesse laboris. **Q**uo circa si placet scrutemur: eadem hec in his qui aliena rapiunt:

vel si ditiores fortasse fuerint: et pecunijs circumfalta: sint etiam si velis quouis discrimine: anxietate cura: et ceteris eiusmodi vacui: concedamus pterea quempiā esse nulla sua industria opulentum: quodq; nec fieri potest fidentem et spei plenum posse res suas et bona omnia in longū seruari. **Q**uā igitur is: quoniam abūde sit fortune bonis oblectus voluptate fruetur: presertim cum hec haudquosq; sinans quempiam diu letari: siquidem appetenti plura: tormenta augeteunt: maximeq; tum quisq; gratuletur: cū habendi abscellit cupiditas. nam et siti bundi tunc recreamur: euz ad sacietatem ebibimus: q; diu vero siti verabimur: vel omnibus exhaustis fontibus: amumbus: s; per nos absorptis: et argumur magis et acius cruciamur. **I**pse ergo si seculi huius bona acceperit: nec eadem intermiseris augendi desiderium eo te maiori cruciatu afficies: quo et plura gustaueris. **N**e itaq; extimes ex hoc multarum rerum complexu: aliquam tibi: nisi diuitias sperauerit: posse afferri voluptatem: q; diu enim eas concupieris: nūq; supplicio carebis. **A**mor quippe diuitiarum ille inexplebilis est et infinitus: quantoq; pl; processeris: vic tanto magis a fine aberis. **N**onne igitur cupiditas hec promōstro et extrema secordia est habēda. **E**rit itaq; pncipio nobis his auaritie malis longius abeundum: quin potius neq; talia sunt desideria attingenda: vel si attingimus fugiēda: erūt initio statim: neq; his diucius immorandum. **Q**uod salomon de muliere adulterata dixerit hoc modo: et edmonēfacit. **D**e salta: ne morā traxeris: neq; domus illius fores adieris. **N**ec scis ipse de pecuniarū auaritate dixerit: nā si sensim te vastū illud furoris mareadire contigerit: haud facile reus

care gradū queris: difficultq; victor
 euades: nec secus ac solēt qui capitis
 vertigie detinentur. **U**nde si in huius
 auaritie profunditatem descenderis: te
 ipm ac tua vniuersa deperdes: quare
 principia ipa nobis cauenda sunt: q̄
 ve minora fuerint mala euitanda: e q̄
 bus et maiora ortū ducunt. Nam qui
 errata vel singula vti exigua parui p̄
 dere cōsuecet: paulatī omniū patiet̄
 iacturam. peccatorū siquidem incuria
 et neglecta faciora: et vicia inducere:
 et vrbū menia solo equarūt. **S**ic et
 corpibus morbi crescunt: cū illorū
 vel tenues cause negliguntur. **A**tq;
 esau nisi primogeniture renūciasset:
 nequaquā esset indignus bñdictione et
 factus. **I**tē si se benedictione non ab
 dicasset: nec fratricidiū cōmittere con
 cupisset. **C**ayn preterea nisi primoge
 ture fuisse desiderio captus: s; eiusdē
 deo curam demandasset: nunquā secun
 da fuisset primogenita consecutus. q̄
 bus adeptis si cōmonefaciētī se deo
 paruisset: cedē nūq; parturisset. **R**ur
 sum fratricidio cōmissio si eum rei ge
 ste penituisse: deoq; se appellanti nō
 impudentius respondisset: nihil esset
 in reliquum mali perpeffus. **Q**uod si hi
 quos ante conditā dei legē fuisse con
 stat. pre istiusmodi negligentia: sensim
 sūt ad ipsius malignitatis ima plapti
 si: cogita quid nobiscū agatur: qui ad
 maiores sum? fossuras euocati: ni di
 ligentius nobis precauerimus: et ma
 lox scintillas priusq; ignē suscitent
 extinguam? **Q**uorsus hec? **D**eierādī
 frequentiori teneris cōsuetudine: non
 mō ergo huc erit vitio obstenduz:
 sed tollendum proflus et iusuranduz
 id si egeris: et labore quouis: et peierā
 di vitio vacabis. longe enim ē difficio
 li? non deierare: q̄ nullo oīno iura
 mento insuescere. **C**onuiciator si fue
 rit: vel contentiosus: aut p̄cussor: pro

scribe tibi non irascēdi legem nec cla
 mitādi. hoc pacto cū radice vna et fru
 ctus interibit. **L**ibidinosus es et incō
 tinēs? pone tibi metas et terminos:
 nullā mulierū spectandi: neq; in foro
 alienū decorē oculis circūlustrandi.
Leuus enim multo a muliebri aspectū
 abstinebimus: q̄ visa et cōcupita ses
 mina: libidinū incitamenta. ppulsabi
 mus. siquidem et leuora sunt que p̄
 mum nobis inferuntur certamina: tā
 etsi nihil erit nobis decertādū: si nec
 portus ipsi hostibus patefaciemus:
 aut admiserimus vicioz semina. **I**de
 co xp̄s virum incestu mulierem spe
 ctantē pena affect: vt nos labore sub
 leuaret. indicit nāq; prius e domo ho
 stes eiciendū: q̄ sumptis viribus fia
 at validior: ac eū depelli facile queat.
Quid enī opus est frustra nobis ip
 sis exhibere negociū et manus cū ho
 ste conferere: cū liceat palma sine cerō
 tamine cōpari: et preriipi queat an̄ in
 ceptum bellū victoria? **N**eq; ei adeo
 laboriosum ē a mulierū aspectu conti
 nere oculos: q̄ visis et circūspectatis:
 abstinere. q̄netiā neq; ipsa oculorū ab
 stinentia quippiā habere videtur diffi
 cultatis: sed aspectus ille sudoris plu
 rimum habet et laboris. **Q**uod si vel ea
 res istiusmodi difficultatibus vacaret
 prestaretq; s; se lucrū aliquod nec me
 diocre: quid tamen nobis p̄perandū
 est: vt malis omnibus abūdantissimū
 pelagus adeamus. presertim cū nō so
 lum sit a seminarū intuitu hoc: abste
 re facillimū: verū et ab eaz cōcupiscē
 tia ne inquinari quidem cōcedatur?
Cōtra vero q̄ feminā viserit: vt sum
 mo euz labore: sic non sine animi labe
 euadet: si forte sit aliqñ euasurus. vt
 q̄ is qui facierum speciē decorē ve
 haudquaquā attenderit: eritq; omnib?
 que in admittitur libidimb? vacuus
 sic qui fuerit in visendo cupidior: cū

mentem primum cogitatu sedauerit : querit demuz admisse cupiditatis no tam excutere: si excuti quoquā pacto queat. Idcirco xp̄s ne talibus affi ciamur: nō solum homicidiū verum et iracundiā interdixit. nec feminam mō non adulterare: s; ne inceste q̄dez intueri inuinxit. neq; solum non deie randū vetuit: quin etiā et sustulit insi iurandū. Sic ne hoc quidez pacto di mensa virtute contentus: et legibus eiusmodi promulgatis: ad maiora pro cessit. siquidē humana cede iterdicta: in iunctaq; non irascendi lege iudicis etiā ad tolerandas iniurias patiētio res esse debere. neq; fore solū pro insi dantis arbitrio sustinēdos insultus: quin etiā vincendū esse insultātis fu rorem nostre tolerātie magnitudine. Non enī dixit si quis te in dexterā malam pcusserit: feres animo equiori et obicebis: verū et alterā fore per cassori porrigendam addidit. Sic enī perspicua paratur victoria: si plus illi q̄ velit concesseris: siq; male cupidi tatis et metas: tue magnanimitatis grā ditate superaueris. hoc enim pacto et illius solusti insaniam et quod secūdo patientius tuleris: prius tolerātie mercedez fartiet. Vidēs itaq; vti ni hil ex illata iniuria offendi: in nostra esse: non in inferentis potestate: neq; solū nllō affici malo. sed quod aliquā do patimur nostri esse non alieni arbi trij: quodq; mirū magis videri debet nulla prorsus offendemur iniuria: si nobis paululū aduigilabim⁹. quī pro beneficio erit quodcūq; in nos ius preter et equū inferetur. Exēpli grā: fuit in te quispiā cōtumeliosus. potes si libet: hāc in tuā conuerrere laudem cōtumeliā: nā si contra et ipse fueris in te laceissentem conuiciatus: accumu labis conuiciandi feditatem. veruz si te conuicio insectantē laudibus prole

queris: spectabis qui aderunt palma te et gloria iudicasse non indignum. Vidēs euz volumus iniurias nobis in beneficiū cessisse: quod item de pec cuniaz iactura: de plagis ingestis: et istiusmodi ceteris: contingere potest. si alioz in nos malefacta accumulau. beneficijs compēfabimus: taliq; mu nificētia duplicem nobis ipsi et pal mam vendicamus et coronaz nectim⁹: ita fit: vt si accedens quispiam: hunc illum ve afferat fuisse de te impudēti us locutū: et vulgo maledictis icesse re asseueret: tum si conuiciatorē coraz delatore ipso laudaueris plurimuz: et obtrectantis iniurias vindicabis: et penas capies: quippe qui rem hanc memoratu dignam gestā p te fuisse co gnouerint: et te ludibus efferēt: et o dio cōuiciantē insectabūtur: asserētq; huic quauis fera bestia nequiorē: qm̄ quidem nullam tibi inecerit conuicti ando tristitiā: cum ipse qui sis iniuria affectus: nihil mali pro malo accepto retuleris: arguetq; hoc pacto dicta i te omnia commenticia fuisse et falso obiecta. Solet enim qui alienis in se maledictis offenditur: consciētā delati criminis pre se ferre. contra vero qui cuncta que obijciuntur irridens: et vti nullius momēti ducēs: quauis se suspitione leuabit. Cogita itaq; q̄t bona hanc tuam moderāntiam conse quātur: siquidez et te quauis eximes animi pturbatione: quodq; primum fuerat dicendū: vel pctis: quib⁹ forte fueris obnoxius exueris: qm̄ crimina tores tam leni aīo feres: q̄ phariseuz tulerit publicanus obtrectantē. Accedit etiā q̄ aīm ad sapie studiū exer cēdo istitus: et laudē tibi oim cōsen su comparas non mediocrem erisq; quauis obiectoz criminū suspitione solutus. q̄ si in noīs tui detractores vidicādū cē fueris: facile id abundeq;

A. R.

sequetur: quoniam vel pro maledictis supplicium sumpturus est deus: eritque illi tua: vel ante id supplicij tempus: in penitentia toleratia. Nihil enim adeo maledicos mordet frenatque: quam illate contumelie contemptus. nam quemadmodum tot bona ex ipsa sapia emanant: ita ex ipsa animi pusillitate: plerumque mala contingunt: siquidem et ipsi ignominia notamur: videbimurque spectantibus ceteris delati criminis non ex parte animi indignatione oplebimus: et hoste iocunditate affecto: deum irritabimus: supraducemusque erratis pristinis novis delicta. Que omnia cum ita se habere intelligamus: evitemus impatientie precipitium: nosque ad ipsius tolerantie portum transferamus: ut hic nostris animis pro christi pollicitationibus quiete inuenta: eiusdem cum dono et gratia: tunc benignitate et clementia bona eterna consequamur.

Contra gulaz et ceteras corporis voluptates.

Sermo. iij.

Corpus nobis reliquum vite paratis morte multandum est. verum quod absit: haudquaquam corporis substantiam ipsam conficiendam dixerim: verum incitamenta et libidinum impetus maciandos duxerim: qui nos ad prava facinorosa compellunt. Nam et humanum nihil subire: nec indulgere voluptatibus vite loco habendum est. siquidem deus qui his se dediderit: pre tristitia: formidine: piculis: et multiplici animorum afflicto: qui illis immixta in examinis morem circumferuntur: vitam ducere quietius in reliquum haud poterit: adeo ut si ei hac vita sit excedendum pre horrore quodam metu vel ante constitutum obeat mortem. Item si futuram egritudinem suspicetur: si contumeliam: si paupertatem: seu aliud istiusmodi accipiam ex insperato affuturum putiderit: perit ilico et consumitur. Quo vite genere quid

esse potest miserius? Contra vero qui spiritu vixerit nulla erit simili calamitate obstrictus. sed timore: metuit: diu scrimine. erit et quavis rerum mobilitate superior: neque eo victor euadet quod nil sit adversi pressus: sed quod maius vixit: et adversos omnes fortune casus contemnat: idque eo pacto fiet si spiritus nobis diuinus inhabitauerit: qui non ad breue asseritur: sed perpetuo habitaturus. Nam inhabitare spiritum dicit non inhabitasse: ut continua eius mansionem ostendat. Quocirca: qui vitam hanc vivere creditur: sempiternae illi ac perpetuae iterat necesse est: verum et dictum illud esse constat. Spiritus vitae est per iustitiam. Sed hec ut clarius innotescant: producamus homines duos in medium: quorum alter lascivie sit et voluptatibus deditus: alter vero propositus sit his rebus demortuus videamusque uter horum sit vivens dicendus: concedatur: abundet alter divitiis: sit etiam am conspicuus: sit insignis: alat parasitos: helluones: aditatores: vivit sumque his in rebus diu terat: det itez lascivie opam: debacchetur. Alter vero parce ob victus austeritatem et temperanter vivat: vesperi duntaxat cibum capiat necessarium: maneat si velis ad dies binos ternos ve impastus. quem horum magis vivere existimabitis? Credo plerumque mollem prodigum et bonorum dissipatorem: opinaturos: at nos eum dixerimus qui in his bonis fortune modum sibi profinit. Sed quoniam disceptatio hec ex re orta est: ad eam interea istorum domos: vel eo maxime tempe: quo tibi opulentus ille vivere videatur. cum in suis inquam deliciis diuersatur. Ingressique spectemus quibus sint istae illi in rebus occupati. ex his enim que per eos gerentur: quot quisque eorum fuerit mortuus ne an vivens sit apperebit. Inveniemus certe alterum

libris inebriantem: vacante rei diuine
 abstinentie vel rebus necessarijs in-
 ebriantem: habentemq; cum deo sermo-
 nem. alterum vero madentem micro-
 et mortuum: apud quem si ad vespertinam
 vsq; moram traxerimus: nihil euz in-
 melius videbimus profecisse: quin im-
 minentem ei mortem magis ac magis
 augeri: et exortam inde incrementum
 nolentiam. **H**uc vero nostrum sobrium
 dico et continentem: vel noctes spe-
 ctabimus insomnes ducere. **U**trum
 itaq; horum vite plus habere dixerim
 cum ne qui sine sensu prostratus iacet
 et torpidus: et cunctis est ad risum ex-
 positus: an actuosum illum et deo collo-
 quentem: hunc quidem dixerim. illum
 namq; si accedens rex aliquam oportu-
 nam rogaueris: nihil magis quam quem
 pia vita sanctum audies respondentem.
 cum nostro vero hoc inter diu noctuq;
 versari cupieris. eum quippe audies et
 de rebus celestibus disserentem: et ange-
 luz potius agentem quam hominem. **V**ides
 ne uti is pro eius vite solertia et inte-
 gritate inter viuos obtineat primatum:
 ille vero mortuus ipsis miserabiliter iace-
 at consternatus et torpens: intera gen-
 dumq; siquid forte agere videat: ni-
 hil gerendarum rerum ordinem discernat:
 furentiumq; sit haud absimilis: quin
 et his longe calamitosior quibus affe-
 ctis iniuria condolemus et increpamus
 si quos his forte conuictiari conspica-
 bimus: illum vero si quis inuadat: non
 modo nihil erimus miserrati: sed iacen-
 tem potius et prostratum merito fuisse
 se malo affectum pronuntiabimus. **N**am
 erit hec vita dicenda: que mortibus in-
 finitis est gravior. **V**ides itaq; horum
 delictis incumbentem non solum viu-
 uendo obisse mortem: sed esse mortu-
 is longe inferiorem: perniciosiorē q;
 demone agitato et furiosus. **Q**uippe mi-
 sericordia hic iudicat haud indignus: il-

le odio. veniam hic: penas ille: pro ei-
 tum vitis: tum morbo meretur. **Q**ui
 si adeo quispiam exteriori hac facie. flu-
 ente ex ore pingui et marcente saliuo
 et vigete baccho grauis conspurcat:
 cogita quod male cum anima illa calamitosa
 agatur: que hoc in corpore tanquam in se-
 pulcro aliquo recondita est et contu-
 mulata. **C**uiusmodi in homine temu-
 lentia nec secus videri debet: quam si bar-
 barus quispiam deformis et impurus:
 vi summa et potestate impetum faci-
 at in adolescentulam decoram aliquam
 venustam et continentem. **Q**uis igitur
 qui mentis sit compos non potest
 optet mille obire mortes quam diem unum
 hanc vitam degere. **Q**ui si orta iam lu-
 ce ex ea se ioculari ebrietate attollens
 sobrius fortasse appareat: nebula ad-
 huc quadam ex vinolentia procella: sibi
 pre oculis obuersante: nondum satis li-
 bera temperantia fruitur: eundem si
 vel abstinentem viderimus et mode-
 stum: quid uiuat: cum nihil ex eo aliud
 assequatur utilitatis: quam quod se crapule
 insimulantes recognoscat: cum enim
 impudentius agit: cum debacchatur: id
 duntaxat lucrifacit quod se irridere non
 sentit. ubi vero dies illuxit: amittit
 omnem quam ex lasciuia cepit volupta-
 tem siquidem familiam obmurmura-
 rantem: et insectantem se iurgio coniu-
 gem: obiurgantes amicos: inimicos
 ludibrio se habentes recognoscat. quod
 ergo dici hac vita potest miserius: ir-
 rideri ab omnibus inter diu et rursum
 eadem illa turpiter inceptare. **V**ides etiam
 cupidos in medium producere: est enim
 et hec deterior alia quam debacchatio:
 que et si dici hoc nomine potest: conse-
 quenter et mors est. quin alio quo-
 uis mortis genere tanto est acrior.
 quanto grauior est temulentia. neque
 adeo etiam vino madere molestum
 quam ipsa est pecuniarum affectatio in-
 fe-

Ita sibi enim iactura ad egritudinem
 usque prouehitur: torporque et insen-
 sibilitas subsistit. finitque in ipsi ebria-
 tus punitur. hic vero in habenda. scilicet cupiditate
 detrimentum: et per innumeros
 hominum discuntur animos: et varia ubique su-
 scitat bella. Age et homines cum auaritia
 cum temulentia detentos adinuicem conse-
 ramus: videamusque quibus in rebus aut
 concutiant inter se aut excedant. rursum
 suis inquit fiat de ebriosis comparatio: quoniam
 quidem nequeat cum beato illo: cuius su-
 pra meminimus spiritum incalescente con-
 ferri: mensamque iterato infinitis ce-
 bus refertam in medium producamus ape-
 riamusque quibus in rebus simillimi in-
 se et pares: pro ipsius morbi natura vi-
 deantur. nam cum huius morbi sint spe-
 cies varie: siquidem parti vino: partem
 ex cupiditate nimiam efficiuntur: morbus
 tamen utriusque inest non absimilis. eque est
 absurda quadam auiditate detinentur.
 Nam visio grauis quo plures hauserit
 calices: eo magis sitim incendit. Item
 et quod pecunie fuerit amore captus: quo-
 to plura accumulauerit: tanto maior
 re sibi excitat cupiditatem. et auaritie fla-
 mam: et grauius se diuertere sitim sum-
 mistrat. ea itaque re utriusque sunt pares.
 Verum in eo rursus temulentum excedit
 cupidus: quod illud sit queris. ebrius enim
 rem patitur a natura non alienam. Vi-
 num quippe natura calidum: cum inuicem au-
 xerit siccitatem: pro potandi ingerit auidi-
 tatem. vel inexplebilem. Unde inquit
 auaro et cupido tantus hic habendi
 amor accreuit: unde inquit: cum enim is
 ad summum euaserit diuitiarum culmen:
 tum maxime pauper est. Incredibilis sa-
 ne hic morbus: perplexus est et ambigu-
 us. Spectemus ergo si libet et hocce
 cum temulenti esse desierit: ceperintque
 mentis esse concupos: tamen etsi cupidus ille
 nunquam sit visio huius auiditatis exp-
 quin utrosque potius cum ebriis sunt con-

sideremus: videamusque uter horum ma-
 gis sit irridendus: esugiemusque eos
 acrius et suscribamus: videbimus cer-
 te alterum pre vino delirantem: apertis o-
 culis: nec quicquam discernentem: oberran-
 tem frustra et agitari: in obuios quosque
 offendentem: euomentem: lacrum et isor-
 mit nudum: usque adeo ut cunctis abude-
 risum moueat. Age ad hec et auarum
 in medium proferam: cuius res geste et actus
 non risum modo: sed execrationem: iram et
 fulmia meretur. Verum reliquis om-
 nibus: quibus sit irridendus consideremus. si
 quidem eque is atque uinaticus ille: nes-
 cinem vel amicum discernit vel hostem:
 oculosque apertos gerens: captus lumis
 bus est. utque ille preter merum nihil ha-
 bet acceptum: ita et is preter pecunias
 nil aliud spectat. longe vero huic gra-
 uior est vomitus. siquidem non cibum po-
 tum ve remittit. quin verba conuicij:
 dissensionis et mortis plena. in finita is
 super in caput suum fulmia proocat: cuius
 anima non secus se habet quam ebriantis cor-
 pus quod maculosum est imbecille ac flui-
 dum: quoniam ne ipse quidem huiusce temulen-
 tie vitio careat. quin quod grauius est:
 curis capitur ira et vigilijs: ad usque si-
 teritum diueratur: et sensus absumitur.
 quippe quod violentia opprimunt: nocte tras-
 acta potest et sobrius fieri. hic horum dies
 et noctes auaritie ebrietate detinet.
 acritorque pena afficitur: quibus qui vinculis
 astringuntur: vel qui metalla operantur
 et cudent: vel supplicia patiuntur siqua
 sunt grauiora. Responde mihi: num hec illa
 est vita: nec mors potius existimanda:
 quietia vel quamvis morte inferior?
 mors quippe corpus quatenus donat: et quis
 irrisione: dedecore et eratis liberum red-
 dit. at habendi cupientissima temulen-
 tia hominum plane in res eiusmodi impi-
 git: occluditque aures: excecatur oculos:
 mentem multa caligine obtenebrat.
 nihil enim patitur preter fenora audire

deq; aduictis vsuris: turpi indecenti
 q; lucro: testandis tabernulis: serui
 libusq; 7 illiberalibus mercaturis in
 uat verba facere: omnibus quoadmo
 dum canis oblatrat: oēs o dit: oēs res
 spuit: cunctis est sine cā infestus: sur
 git in paupes: opulētis inuidet: nūllū
 se gratū exhibet: nec vxori quidē: nō
 liberis: non amicis. q; si nequeat vni
 diq; lucra congrere: vel hos quidez
 habebit infensiores: q; qui natura sūt
 hostes. **Quid** pterea tali vesania aut
 fieri deterius vel calamitosius potest
 siquidem ipse tibi corpus habēt vni
 cū: ventriq; solū indulgendo: scopu
 los precipitia terze hiat? 7 quentis ba
 ratra sumministras: qui vel si aliqd
 ciuile munus inieris: impēlas verit
 predabundus raris: morq; corrupte
 lis et ambitu plerosq; alios cōparas
 mīrat: supiore illo nō mō sumptuos
 siores: sed certiores quidē: cū māmo
 ne tbutū depēdis: neq; pecunijs dū
 tarat vel corpis sudore: anime q; ipi
 dolore 7 tormentis: sed sanguine ipō:
 improbo huic facis tyrāno satis: vt
 aliqd tibi magis accrescat. miserū eq;
 dē te: p tua hac barbara fuitute dixe
 riz et calamitosum: nōne quotidie spe
 ctas q; ad sepulcra tumulādi grā esse
 runtur: vt nudi et reb' oib' destituti
 educantur: vtq; nihil eis liceat e dō
 mo efferre: quin vel ea quib'. mortui
 obtegūtur vermibus deferāt corro
 denda? **Quocirca** hec velim tecū aio
 diebus singulis reputes: forsitan hoc
 pacto auaritie i te morb' ois sedabit:
 ni forte vel i ipsa funeris pōpa libue
 rit manus i modū debacchari. **Est sane**
 id graue vitii: et horribilis valitudo
 eoq; et nos contionibus singulis ha
 bem' de hūc reb' apud vos fmonē:
 sumusq; forsā vestris auribus iocū
 di: easq; dicēdo exhaurim': vt assue
 te saltē pficiant magis. **Ceterū:** neq;

enim in hoc mihi vestrū quispiā con
 tradixerit: non solū in ipso futuri us
 diei die: s; longe ante: varius iste et
 multiplex auaricie morbus: supplicia
 q; multa allaturus est: qn nec vincit
 et cōpediri neq; longiori 7 aduersa af
 secti valitudine: neq; ij quidez quib'
 cū inedia 7 fame colluctatio est: seu q;
 nis mali genere pressi talia sustiebūt:
 qualla pecuniaz tolerant amatores.
Quid enī inferi cuiq; molestius pōe
 q; oim in se concitare odia: ipsumq;
 oēs habere inuisos. immitē se prebē
 vniuers' 7 irtractabilē: expleri nunq;
 siti cōtinua laborare: afflictari fame
 assidua: vltra q; credi pōt grauiori:
 merore cōfici quotidiano: angī conti
 nuo 7 pturbari? **Hec** et his lōge plu
 ra subeūt ij: qui accumulādi trahūtur
 cupiditate: adeo vt si cūctoz sibi mor
 talū fortunas pariāt: nullā proisus p
 auiditate immodica sentiant volupta
 tem. **Desi** vel nummi vni' iacturā se
 cerint: putant se supra ceteros fuisse
 grauiora perpeffos: et vita ipsa exci
 disse: cuiusinōi mala q; poterit fmo
 explicare? at si pñtia hec tātope illos
 affligūt. cogita q; acerbiora p' mortē
 tormēta manent. illū dico a regno ce
 lesti casum: doloreq; qui sit ex gēhen
 na futurus: perpetuos carceres: tene
 bras exteriores: vermes illos 7 vena
 natos: dentium stridorem: p'suras an
 gustias: ignis fluēta: et caminos inex
 tinguibiles. **Que** oia colligēs conse
 rensq; tuz ipsa pecuniaz voluptate:
 funditus hūc auaritie morbū reuellit
 to: vt graui ei' inopia liber: et veras
 tibi diuitias pparet: boīsq; cū his pñ
 tib' et futura assequaris

Ut hūanitati opaz dem' **U** p. iij.
Adite fratres Paulum di
 centē. **I**nduite quēadmoduz
 electi dei mie viscēa. nos autē
 lōge aliter factitam': si quidē aduētē

quempia vel nummū a nobis deprecaturū probro et maledictis incessim⁹: et importunū appellamus. cuius rei nō te pudet o hō. molestū et importunū clamitare panē deposcentē his enim vel si molestior esset: foret quidē misia dignus: qui a deo fame vexatus: tibi psonato homini supplicet. Qua in re nostra est crudelitas incusanda. nam si nec facile impartiri aliquid egentibus toleramus: varia coguntur arte nostrā inhumanitatē pellicere et emolire duritiem. Porro si argentū aurū ve exposcerent: aliqd forte rōis: durius tuum illud responsū hēre videretur. at cū necessarij victus gratia te adcant: qd inepte philosopharia: verbis accuratiōibus et supuacaneis: iopiociū inertiaq; exprobrādo: q si in quēpiā essent merito conferēda: nemī oīm magis q̄ nobis ipsis foret obijcienda. cuius pronuntiatū in egenū probri: memineris veli: cū deū ipse adieris pctis veniam cōprecaturus. tum quidē senties dignius te hec posse a deo: q̄ a te paupem audire: nondū tā talibus in te ille verbis ē vsus: cuius mōi hec sunt. Desine iā. hinc abi i rē malā: admo dū es ipse importun⁹. Si quidē postq; et tēpla et aras. frequentaueris: mea q; et instituta et iussa per ceperis: mox foro adito aurū libidies amicitias: necessitudines: et reliq; istius modi meis et legibus et institutis an ponis: humilitatenq; nūc preferendo te supplicē reddis: postq; vero p̄cari desieris crudelē te exhibes et inhūanū. abi itaq; hinc meq; nec vltra adieris. Hac ipsi et si sumus auditōe: vel acriori multo: nō indigni. nihil tamē istiusmodi improperat de⁹: quin tolerat ille nos animo ingenti: cunctaq; per se ipse exequitur: indulgendoq; p̄cantū vota excedit. Quod etsi nihil horū nos fugiat: solūam⁹ inopū mēdi

citātē vel se ingerentiū: nec acrius vltra in eos inuehamur: qm̄ et nobis ad salutem haud minus op⁹ sit diuina clementia: q̄ venia: et maiori quadā misericordia. neq; enim conceditur nob nec licet quidē nostris omnibus diligētius discussis actionibus: sine supplitio vel morte salutē parere. Ne igitur efficiamur aliorū acerbissimi exatores et iudices ne forte acrius de nobis supplicia exigant. cōmissa enī habemus quamuis venia nō inferiora quin etiam illorum nos miseret: quorum errata veniaz non merentur: vt eandem nobis vel diu seruata comparemus: vel potius si fuerim⁹ q̄ ad ingenū suppetet et vires enī: nunq̄ tanta in alios clemētia vtemur: quāta et ipsi indigebimus ab indulgētissimo deo pmereri. Quo igit pacto nō absurdum videri debet: cum in tātis sumus ipsi rerum angustijs ad veniā promerendā constituti: adeo nos eē in cōseruos parcos et illiberales: vt in eos. i. i nos ipsos omnia enīte facimus: neq; enī tam reliquos nostrorū beneficiorū indignos arguimus: q̄ nosmet diuina clementia. siquidez q̄ cōseruū verbo offēderit: deū habebit se acrius lacescentem. Non igit erit nobis ipsis detrahendū qm̄ inopes: vel torpidos dixeris vel ignauos: re aliq; impiam⁹ adēutes. solem⁹ enī et nos p̄ torpedine quadā vel icuria pleraq; vliq;re: qm̄imo vlti cūcta ab his nra emanat errata: haudqua q̄ tamē mox penas exigit deus: sed ad penitendum nobis et spatium prebet: et victum tribuit castigando instruendoq; vel reliqua ad necessitates sumministrat: vt ipsi hanc eius clementiam sectemur. Erit itaq; nostra hec perdenda impietas: et feritas a nobis omnis propulsanda: vt pote id nobis potius q̄ reliquis profu

turuz: nam cum egentibus argentum
panem: amictum ve: impartimus: tam
nobis ingentem gloria vendicamus:
vixillis nequeat verbis explicari. Si
quidē incorruptibile corpus resumē
tes cum deo vna: laudem sumus res
cepturi: et regnū: quod quātū sit facien
dū: ex nostraz et presentū rerum cō
iectura: vel leuiter cōprehendi licet:
tā et si nequeat in pñtiāz liquido fact.
internosci: id tñ exēplis cōabimur ex
plicare. Dic mihi si q̄s senescētē te et
inopē polliceatur in pristina restitū
iuuentutē: redactum q̄ ad priorē illū
etatis florem: effecturū etiā et valuti
dine optima: et virtute p̄stantē: largitu
rum insup tibi ad annos mille terraz
orbis summa trāquillitate impū: qd
nā ipse pro istiusmōdi pollicitationib⁹
vel facē: vel pati recusares? Ecce icit
et xp̄s non solū hec s; his longe ma
iora pollicet: neq; enī quantū inter se
videntur senectus et iuētā distare:
tantū dē est incorruptionis corruptō
nisq; discrimē: neq; pro ipsius p̄ncipi
patris et paupertatis: quin pro som
norum et veritatis interuallo: p̄se
sens hec gloria cū eterna illa confarē
da est: nec tñ satis adhuc hoz interca
pedinē explicauerim. siquidē nulla es
narrari possit eloquētia: futuroz bo
noz magnitudo: si cū presentibus cō
ferantur: et tempis illius infiniti: et
momentanei huius rō habeatur. Quo
enī pacto cum presenti hac quisq; vi
tam illā cōtulerit sempiternā: aut ter
renā cū celesti quiete: que tñ vident
altriuscus abesse: q̄stum a bello paz
ē: oculiq; semotū? vtq; purissima mar
garita a luteo quomis lapillo secernit
sic profecto est a corruptione immor
talitas aliena: quin quo plurib⁹ id ex
primere conuitemur: eo minus certi
aliquid vel simile afferemus. Quippe
si cum vel micantib⁹ solis radijs futu

ra nobis corpa contulerim? nihil tñ
pro illoz splēdoris dignitate explica
bimus. Pro his itaq; futuris bonis
que tā immēse facultates aut que po
tius humana vita tāti vnq; possunt
existimari: que non vltro relinquēda
sunt: etenim si quis te in regiā aliquaz
induxerit: ceterisq; astantib⁹ et p̄nci
pis tibi beniuolentiā adeo conciliet:
vt post sermōes familiariter habitos
cōuina te illi et comitē assidui faciat?
nemini p̄fecto diceret te pro tāta bea
titudine cōcessurū. At si celū conscen
dere regi q; illi oīm potentissimo assis
tere: inq; angeloz conspectu splēde
scere: fruiq; gloria ineffabili effecerit:
hesitares ne vel oīm fortunaz pati ia
cturam: aut si illud cōduceret: vel vi
ta ip̄a spoliari? quūmmo profilirez le
titia efferri oporteret: et vt ita dixerit:
p̄re gaudio alas sumē ad volatū atq;
ipse vt p̄ncipatū assequaris: fraudā
di et rapiendi occasiones innumeras
allaturū. et si illud handquaq; pro lus
tro duxerim aut cōmodo: et tua disp
dis: et aliena mutatus: vxorē si vlti
foret et liberos: nec verberis in ser
uitutem dare. ob regnum autem cele
ste illud nobis propositum: quod nes
minem habet deo testificante successō
rem: ne exiguos cōtinet angulos aut
terre partem: sed celum integre sub
eius ditione capit: segnior ipse et pi
ger pecunijs immerlus inhiat? neq;
intelligis q; si inferior hec celi facies
que ad nos vergit tantum in se habz
decoris et oblectamenti: qualis supe
rior illa et celum celi futura sit. Sed
quoniam hec corporeis interea ocu
lis spectare non licet: conscende men
te et cogitatione celum: quod supera
stans suscipie: et supernum illud quod
altius tendit: attende immensam il
lam altitudinem et splendorem hoz
ribilem: contemplare angelo: um

multitudinem: archangeloz gentem
 innumerā: aliaq; infinitas potestates
 post hec descendens superne et celit?
 notat oculis circūlustra: nostraz ha
 rū rerum imaginē nostratesq; pūci
 pes: vti se circū habeant: viros veste
 curata conspicuos: curus in super au
 royberti ex cultos quos iumenta tra
 hūnt cādidiora: et vehicula preciosio
 ribus gēnis o: nata: vt nucos lectu
 los: vt carpenta aureis brattis cre
 pitātia: dracones preterea auro et seri
 co vestibus effigiatos: vt scuta auro
 tis ymbonibus et lora ex auro: varo
 lepillo distenta: equos demū ipsos et
 falceratos et auro obseptos: cuiusmo
 di ornamenta: nihil profecto vltra: vi
 so pūcipe aut spectamus aut magni
 ficimus: pūiceps enī vel solus: tū ex
 ei? porphireo amictu: tūz diademate.
 sella fibula et focis tū demum fulgen
 tissimo eius aspectu oim nostrum in
 se oculos conuertet. His itaq; rebz
 terrenis animaduertis: animus erit
 ad supiora transferēdus. intēdēd? qz
 ad horribilem illum iudicij diem: quo
 chūst? et cognoscendi et iudicandi grā
 affuturus est: neq; cni beluarū iuga:
 vel aurata vehicula: sed dracones spe
 ctabis et scuta: sed quod visu horren
 dū et animos pauēfacit: vt vel incor
 poree obstupescant pūtes. siquidem
 virtutes inquit celoz commouebūt?
Tunc preterea vniuersum celū pate
 bit: ab ipsis cardinibus reuulsa dis
 turbabuntur et fores: descendet dei
 vniigenitus filius. non vigens aut cē
 temis viris sese armis stipantibus: s;
 angelis innumeris: cherubin: seraphi
 potestatibus reliquis circumstātib?
 Erūt tunc quidem omnia formidinis
 et terrois plena: cū ex terre hiatu: qe
 quot hoim qui ab ipsius Ade ongie
 vnq; diē qz ad usq; illum futuri sunt:
 aut emer gent: aut rapiuntur. **Chūst?**

vero cum tāta gloria apparebit vt ei?
 splendore: tam solis quam lune et ce
 teroz astroz lux omnis occulterur.
Quibus poterunt vbiis tūm et beati
 tudo illa: tūm gloua: et splendor ex
 plicari? **Deu** mi anime. obozunt enī
 mihi nunc lachryme et ingēs incūbit
 gemitus cogitanti quib? excidimus
 bonis et quali sumus beatitudine ali
 eni effecta: a qua tū videbimur lōgius
 absuisse: cū magni nihil aut boi opa
 mur. **Ne** itaq; quispiā mihi hoc loco
 gehēnā cōmemorauerit. siquidē eius
 modi glorie casum subire et gehenna
 longe sit grauius eadēq; abesse. quo
 nis supplicio deterius. nec duz tamen
 intermittimus et terrenis incumbere:
 et demonū nequicia falli qui pro pu
 sillis his et mīmis reb? nos pūuabūt
 maiouibus. **Quippe** lutū offerunt vt
 aurū subtrahant: vel potius vt celo
 nos fraudent. ymbriā pferūt: vt a ve
 ris appellent: insomnia immittūt. **Ni**
 hil enim aliud id preter dici possunt
 fo: tunc bona: vt luce obozta omniuz
 nos arguāt egentissimos. **Que** oia ita
 se habere intelligētes: caueam? aliqū
 eadē dolos hosce et fraudes: aimq;
 ad futura conuertamus. neq; enī affir
 mare licebit ignorasse nos vitā hanc
 breuem esse et tpariā: rebz preferri
 ipsis tuba clarius quotidie clamitan
 tibus: pertennē illā esse: ridiculā et i
 formē: plenam discriminis: plenā vo
 racitatis. **Qua** igitur crim? excusatio
 ne digni: qñ criminosa et turpia tāto
 studio conlectamur: fugimus vero q
 gloriosos nos facerēt et insignes: vni
 uersiq; in ipsam pecuniaz tyrannidē
 concedimus. siquidem illaz est serui
 tus quauis tyrannide intolerabilior
 quod pfecto nec eos fugit q ea se vt
 explicarēt: digni sunt hūi. **Quo** circa
 et vos vt optimā hanc libertatē pdi
 scad.: refrigite vincula: extricate vos

laqueis nullum iaceat domi aurū: quā
quod infinitis est pecunijs honorati?
pictas et elemosine recōdatur. id enī
nos faciet apud deum fidentiores: at
illud dedecore multo et pudore offū
dit. f. citez demones magnū in modū
in nos de seure. Quid igitur in te ho
stem? armis et fortior: in reddis? ar
mus potius erit tua in eum dextera
munienda. trāfferendusq; domus om
nis in animū ipsum ornatus: in eoq;
et opes locande: aurum: p. arca et do
mo: celū seruet. nostra omnia nobiscuz
deferamus. sumis certe ipsi? parietib;
bus potiores et pavimento maioris
faciēdi. Quid igitur nobis posthābi
tis studiū in hec omne cōcitamus: q;
rum sumus post vite huius excessum
expertes futuri? quinimmo persepe i
humanis agentes potiri haudquaq;
possum? curz liceat diuitijs adeo pue
hi vt non mō hac vita sed in futura
possumus opulentissimi videri. Id
circo quicūq; villas domos? auruz;
animo vel cure habuerit: vbiuis sui
pntiam fecerit. cum his fortunis se of
ferat necesse est. Dicit aliquis: Quo
pacto id fieri poterit? poterit quidem
et facilitate summa. nā si hec bona p
anopsi manus in celū trāstuleris: appa
rebūt sane in tuū fuisse animum tra
ducta: ita vt te vel morte puentum
nemo his opib? fraudet: qui vita fun
ctus abscedes: celo opulentus futur?
et diues. Eiusmōi Tabites illa thes
sauro potita est: siquidē non domus
aut parietes: non lapides vel colūne:
sed viduaz corpa amictu opta: fise la
chryme: mors fugata: ac demum vita
reddita. cōspiciā illā fecere? et claram
Istiusmodi nobis parem? arcas: et tes
struamus et domos: sic deus nobis
opē prestabit et ipsi nobis eodē coad
iutore vsi. in ope et quidē pclaro ab
soluēdo videbimur nō defuisse. Atq;

ex nihilo deus iopes ad eē traduxit:
tu vero traductos hosce et creatos:
nec fame fuisisti leuādo curādoq;: nec
reliquis confici crummis: dei templū
attollens vndiq; et sustētans: cuius
templi vel probitatem vel gloriā qd
vnq; poterit equare? Quod si nō duz
clare pdidicisti. quibus te deus p in
iuncta hac et suscepta: subleuande iop
pie cura insigniuerit ornāmētis: rectū
ad animo reputās: ex eo quod inferre
mus intelliges. Eteniz si quispiā tibi
casurum celū subleuādi erigēdiq; tra
deret facultatem: nonne id tibi hono
ri duceres perinde ac conditionē tuā
et vires excedentem? Ecce nūc maio
ri quodā te honore dignatus ē deus.
siquidē qd celo ipso maioris facit: ti
bi subleuādi concessit. nihil enim
deo ex his que visūtur eque atq; hō
est gratius: cuius gratia celū mare ac
terras creant: eiusq; habitatione po
tius q; celi letatur. Quod et si ita esse
nos haud latet: nihil tamē cure vel
diligentie diuino hunc tēplo mācipat
mus: quin eo neglecto amplas ac ma
gnificas paramus domos. idcoq; re
bus omnibus destituti extrema inop
pia laborantib? sumus inferiores: q;
et domicilia e quibus post vite hui?
excessum nihil sumus splēdoris relas
turi: ornatioz struim? allis reiectis q;
trāfferre nobiscū vna licuisset. Cō
surgent nanq; resoluta iam egentium
corpa: quibus deus cuius hec insu si
unt in mediū productis: qui ea cura s
uerit: et laudabit: et cū oiz admiratio
ne extollet. ppter ea q; iopia affectos:
vel paulo post siue inedia siue nudis
tate: siue algore collapsuros erexerit.
Terum adhuc vel his nobis propo
sitis laudibus: tardiores certe ad op
tinam hanc egenorum curam adun
dam sumus? et torpidi: Christ? pter ea
quo diuertat nil habet: quin hospes

ceratū parū facis: cū tibi sit eius ope
 viuēdum. quid hac fieri cōtumelia pōt
 deteri? tui ille ob gratiam p̄ditus: te
 p̄pter occisus famelic⁹ pro te diuagat
 tur: vel e suo aliquid huic impartire:
 vt in tuā id vtilitatē concedat. nec q̄
 dez mihi crede. id egeris: quos igitur
 astiusmōi homines nō insensibilitate
 lapides excesserint: qui cū tot reb⁹ ad
 bonū trahūtur ī demonica tñ hac cru
 delitate perseuerent! Atqui chustus
 nec morte tñ et cruce content⁹: quin
 subire etiā inopiā voluit: hospes in
 super vag⁹ et nud⁹ fieri: valitudine af
 fici ⁊ vincula tolerare. vt te vel hoc
 pacto ad se reuocaret. q̄ si p̄ mea hac
 omni tolerantia inquiet: nec vicē red
 dendā exstimaueris: saltē te mee men
 dicatatis misereat. q̄ si nec h⁹ rei gra
 tia mihi cōpatienduz duxeris vel ob
 egritudinē meam haud flex⁹ ⁊ vincu
 la emollire: si ne hec quidez misericor
 dem te et piū reddiderint: leuia tñ et
 friuola deoposcenti ānuas velim: neq̄
 enim p̄ciosiora quedā et magna ex
 posco: sed panē dūtaxat ⁊ tectū ⁊ ver
 ba solantia. q̄ si post hec fueris in tua
 feritate p̄tinacior: saltē pro regni cele
 stis desiderio: siue ob ea q̄ pro te tuli
 certamia exhibe te meliorē. Si demū
 nulla istiusmodi apud te rō cōstabit:
 saltē nature ipsi cōpatere: cū nudū vi
 deris: reminiscere eius quaz pro te tu
 lerim in cruce nuditatis. cui⁹ si nulla
 erit apud te recordatio: vl ob eā quā
 inopū gratia exut⁹ tolero. Fact⁹ sum
 ante hac: te propter egen⁹: et in p̄nti
 egestate p̄mor. vt vndeciq̄ p̄pulsus
 misericordē te prebeas. esuriē tui gra
 tia toleravi: rursum famē pro te pati
 or. Sicut bund⁹ erā dum in cruce p̄de
 rē: imp̄sentiarū sitio pauperum rōne
 vt his vtrisq̄ inedia scz et siti: te mi
 hi adiūgam: piū q̄ pro tua salute red
 dā et humanū. Quocirca r̄si te mihi

pro meis innumeris bñficijs in vice
 reddēda sentiā obligatū: nec tñ q̄piā
 te quēadmodū debitorē repeto: quin
 vti beneficuz ⁊ largitorē: sum q̄ pro
 paruis et exiguis reb⁹ corona te ⁊ im
 perio donatur⁹. neq̄ id dixerim: solue
 me egestate vel diuitias elargire. Fui
 equidē pro te paup⁹: sed panē postulo
 ⁊ amictū: vel tenue aliq̄ mee inedia
 solamē. Si fuerim ipse in vincula cō
 icā⁹: haudquaq̄ me inde eximas pos
 stulo: sed vnū illud vt vincūz tui ob
 gratiā: reuises. sic te vel hoc solo: celo
 donaueris. etsi ipse grauissimis te vin
 culis eruerim: feceris tñ mihi si p̄pe
 ditū ⁊ ligatū reuiseris: satis. Possum
 preterea te vel nullis tuis in me me
 ritis coronare. velim tñ me tuis esse
 beneficijs obstrictū: vt te corona do
 no concessa faciat fidentiorē. Idcirco
 cū habeā ipse vnde me alā facultates:
 emē dicādo circūuagor: pro q̄ forib⁹
 tuis astās manū porrigo ⁊ cibari a te
 p̄cupio. amo enī te plurimuz ⁊ mensa
 insup tua delector: q̄ q̄ amictū p̄sue
 tudinis est: vel hec oīa mihi duxerim
 ornamento: quin etiā spectāte terrarū
 orbe laudes de te predico vel igētes.
 audientib⁹ q̄ vniuersis altorē meum
 ostendo. Cūq̄ soleat nos cū a quoq̄
 alimur: pudere: celare q̄ itē beneficiū
 p̄suescim⁹: chust⁹ ipse vel nobis obti
 centib⁹: q̄n vehementi nos amore p̄
 sequit⁹: nostz in se beneficiū vulgabit:
 nostri q̄ haud mediocri cū laude pro
 fitebit. neq̄ ei eū sateri pudebit: nos
 sibi nuditatē patienti amictū: ⁊ fame
 scenti p̄tulisse ⁊ victū. Quib⁹ omnib⁹
 recte p̄ceptis: ne laudeten⁹ contēti si
 mus: quin dicta hec exequimur. Quid
 ei nobis istiusmodi plausus ⁊ laudā
 tiū turba vtilitatis p̄tulerint? vnum
 illud a vobis exegerim: vt ostētatio
 nem hanc et iactantiam: cuz ex factis:
 tū ex vera obr̄perantia vendicetis.

Id enim demum nobis in laudem: id inquam in lucem cedit. et quomodo diademate fulgentius existimaverim. Hanc itaque et decessuri coronam: cum mihi: tum vobis: per Iohannem manum deferendam parate: ut vel in hac vita spe meliori nutriti ad futuram concedentes perpetua beatitudine fruamur.

Inane gloriam detestemur quod valde turpis et durus tyrannis. *Ser. vi.*

Quid tandem inanis glorie cupiditate sumptuosius: quid turpius vel toleratu difficilius fieri potest: siquidem morbi huius dispensanda ex his solent patere: qui frustra et inaniter: cum in theatris edendis et spectaculis tum rebus ceteris istiusmodi interpestivis ad gloriam duntaxat et ostentationem paratis: tum denique in edificandis splendide domibus et excolendis struendis et reliquis inutilibus: que impunitas silentio pretereant: pecuniarum plurimum insumunt. nec sane quae praesens fugit: hominem hoc morbo laborantem: prodigium et iactantiam: rapacem insuper et cupidum esse oportere. nam ut habeat unde beluas aliat: alienis fortunis inferet manum. at quid fortunas dixerim: siquidem non eas solum: sed animos ipsos ignis iste depascit neque morte corporis hac modo et presenti: sed futura etiam afficit et eterna. Nam et gehene procreatrix inanis haec gloria: et ignem excitat vehementer: et vermes pestiferos. quinetiam eandem illam videbit quispiam vel apud mortuos tenere imperium. quo quid fieri potest deterius: cumque et reliqua cum morte una: vitia dissolvuntur: hic tamen iactantiae morbus post mortem etiam: omni conatu contendit: suam vel in ipso cadavere naturam proderet. Quippe hac vita excessuri: et statuas sibi insignes: vel eorum substantiam omnem consumpturas: erigi sibi: et attolli demandant: perfinitque plurimum suo funeri luxum: quibus dum inter

rea viverent: nummi unius aut panis gratia: adesse egero: punitiati sunt: mortui verberem verberibus mensam praebent. et abinde. quid ergo aliud queras: quod morbi huius excedat tyrannidem: hoc enim ex malo: absurde neque oriuntur cupiditates. siquidem plerisque quos neque decora facies: neque libidinis cupiditas ceperit: iactantiae libido intercipit. ut pro seducta nonnumquam: vel vitiosa muliere: apud alios gloriantem. quid reliqua dixerim que ex inani hac gloria mala emergunt: optarem equidem quibus vis barbarorum hominum: potius in servitutem dari: quam semel eius subire iugum. nec enim a barbaris talia captivis iniunguntur: qualia sibi morigeris illa hoc pacto iniquis indicit. Exhibe te civitatis servum: siue te fuerint inferiores: siue clariores: animam aspernare: virtutem negligere: libertatem irride: ac tuam deum salutem aduersare. tunc si quid erit per te bene gestum: non dei oblectandi gratia id egeris. sed ad ostentationem duntaxat et iactantiam: ut per meritum ex eo palmam amittas. cumque te misericordem persistiteris: ieiunio inedia ve affeceris. est labor quidem subeundus. merces vero omni studio perdedenda. Quid huiusmodi potest preceptis dici imitius: siquidem ex eis obrectationes: invidie et desperatio: ortus habent: emanatque malorum omnium mater avaritia. praesertim cum familiarium examina: et barbari auro circumsulti parasiti: assentatores et connexi argento currunt: et reliqua his magis irrisione digna: non voluptatis aut necessitatis gratia: sed ad ostentationem parant. Dicit aliquis. ita se habet: morbum quod hunc malum esse cuius patet. quo tamen pacto caneri possit explicandum foret. Caveri inquam illud poterit: si id morbi graue et molestum esse cognoveris. quod optimum profecto erit ad vitium te rectitudinem ineundam: initium. siqui

dem valitudine affectus quispiam: et eger cōfestim medicum cōquiret. si p̄m̄uz se egritudine laborare didicerit: q̄ si aliam: ad hunc morbus euitādūz viā: queris. deū assidue contemplare esto q̄ quā inde captur⁹ es gloria cōtent⁹. deinde si senseris inanis glorie morbo suggerente te incitatū iri ad efferendū: q̄ bene gesseris: et aperiēdū multis: animaduersa que sequit̄ ex bonoz facinoraz cōmunicatione iactura: extingue absurdā illā et suggestam: renūciādi ac bene acta vulgandi cupiditatē: animuz q̄ his verbis alloqueri. **E**cce tā diu parturiens efferendi rem bene gestā percupidus extitisti: neq̄ eā tolerasti silentio premere: quī omnibus cognoscendam extulisti: q̄ ergo ex eo plus: aliquid tibi acceruit? plus quidem nihil: damni vero plurimū: et extremi: et eoz euacuatio que summo cū labore collēgeras. mox etiam intelligas: velim corruptum esse vulgi iudiciū: infirmam q̄ lentētiam: staccēserēq̄ statim et labare solere. nā vt ad breue homines aliquid admirātur: sic temporis processu: facile obliuiscētur: intercipitur q̄ omnis p̄ eos dei munere iam parta victoria: quam vel si mortales cōtulerint: tutari diu nō possunt. vel si in longū videretur mansura: calamitatis quinetiam loco haberi possz: si diuina foret cū mortali hac p̄mutāda. **C**ū itaq̄ fluxa sit et labilis humana laus: qua vti excusatione poterimus: si pro incertis certa p̄demus: pro q̄ tā breui paucorū precōnio: tot bonorum patiemur iacturaz? insuper si vel infinita foret nos laudibus efferentiū multitudo: eo essemus calamitosi magis et miseri iudicandi quo maior essz laudantium numerus. **O** si hec forte miraris: audi qualem christus in eam rē: sententiam ferat. **E**cce vobis inquit: quib⁹ vniuersi

homines benedixerint. nec immerito. non si ad singularū artium discrimen internoscendūz opifices ipsos in iudices: malis. quo pacto virtutez permiseris multitudini probandā: pot⁹ q̄ illi qui eius habeat: ceteris longo intervallo posthabitis. notione: prestare q̄ et opem queat et palmā. **I**llud ergo et parietib⁹ ipsis et foribus erit ac menti et animo inscribendū: reptēdū etiā frequētius: q̄ a christo dño vsurpatū est. **E**cce vobis quibus benedixerint homines. siquidē qui nūc te extulerint paulo post: non secus ac honoris et glorie et suaz priuatarum laudū affectatorem: calūniabuntur. **A**b his longe alienus est deus. quippe qui te quanto diuine glorie cupidiorē cōspiciat: eo maiores in te congeret laudes: et summa omnium admiratiōe illustrabit. q̄ certe mortalium egerit nemo: quin te excipiens: e libero seruuz reddet: vel tenui plerūq̄ verbo: laude in te vel cōmentitia vsus et subdola: vera promerita q̄ mercede fraudabit: faciet q̄ te mancipio quouis empticio subiectiorē. siquidē seruū dñs: dicto audientē habebit. ip̄e vero nec iussus: dño obtemperabis. nāz vt primū te illi rem gratam facturuz cognoueris nec imperati morē geres. **Q**uibus igitur nō erimus incēdīs digni: qui improbos adeo oblectem⁹: vt vt tacentib⁹ ipsis fiat satis. deo vero vel iubenti quotidie et cōmonefacienti. nihil proorsus audiam⁹? **T**ibi itaq̄ diuinā gloriā affectanti. humane sunt laudes fugiende: quibus euitatis apud deum et homines: quantum fame et nominis vendicabis. **N**il enīz magis admiratur mortales q̄ eum qui gloriam asp̄netur. nec quempiam maiorū laude et admiratione prosequūtur q̄ qui laudari se pro nihilo duxerit aut magnificari. **O** sane si homines ip̄i id

agimus: quanto magis cunctorum deus. gloria te et laudibus extollet si eas te contemptui habere cognouerit: quid ergo dici te beatus potest: si quidem quantum gloria inter videt: ignominiam quam distare: tantumdem sit: vel longe maius humane huius mortalis quam laudis: et superne discrimen: nam ut turpius: suapte natura mortalis est: vel si nulla cum re alia conferat ita et collata: quam sit deforis futura et visu grauis cogitari potest. **E**tenim ut mulier prostituta: in domo fastigio astans: sese cunctis visendam prebet. sic homines inanis glorie seruitute capti: ad ostentationem omnia moluntur. quos equidem vel impudica dixerim impudentiores. quam meretricule nonnullos per sepe amantem aspersionem: cum ipse ut has omittam vniuersis fugitiuus inquam: perdonibus: surculis: et burlesca precioso tui copiam facies. ex his enim vel horum similibus: constaret in tua laudem spectacula: neglectis quam liberali et prestati ingenio viris: predonum collegium: quorum te arguis longe inferiorem: tue salutem anteponis. nam quo pacto haud fueris minor quam illi honore dignus: qui precomio indigeas alieno: neque satis tibi per te posse ad gloriam fieri existimes: nisi aliorum fueris laudipotitus. **P**roinde haud intelligis ut reliqua preteream quam si conspicuus fueris et omnibus non ignotus: errorum tuorum quam multos sis erimatores habiturus. si incognitus: ut securus peccando futurus sis. **A**ssentior inquit et. vix cum preclarum aliquod edidero facinus: infinitos habuerim qui illud et demirentur et probent. id equidem fore grauius dixerim: cum non solum delinquenti tibi: verum et rem bene gerenti: officiet plurimum inanis glorie morbus. si quidem flagitia admittendo quam multos ad scelus induxeris. recte autem viuendo: concupita per te laus.

meritorum premia exhauriet. **C**uiusmodi glorie ambitio: si vel in rebus civilibus grauis admodum esse: et ignominiosa: apparet: quis erit tibi reliquum ad veniam locus si eadem illa in spiritualibus rebus fueris: et religioni pertinentibus infectus: quam nec eodem toleraueris: deum honore impartiri: quem ipse fueris ab eius seruis assecutus? **P**orro et serui: domini oculos intuentur mercede conductus operibus prestantem: qui sit stipendia dependens. **D**iscipulus in preceptorem intendit obrutum. at ipse te longe aliter geris: oculos enim a deo conductore auersos: ad homines conuertisti: nihil ignarus: eundem recte factorum vel in posterum tempus meminisse. hominem vero ad presens duntaxat rerum memoriam: tenere. cumque certum habeas firmum quam in celo spectaculum: in terris congeris spectatores. **C**ertatores preterea: vbi fuerit per se decertatus: eodem probatum se iri: maluit. ipse vero cum in celo depugnes: studes in terra coronari. qua secordia quid esse deterius potest? **E**tenim si liber: videamus coronas hasce cuiusmodi sint future: quando et desperatione partem componentur: partim inuidia: partim irrisione: et adulationibus: partem pecuniis. et seruili quodam ministerio: vix et pueri per lulum solent: cartacea alterius capiti corona imposita: coronatus plerumque vel nescium post terga irridet: sic tuarum factitant laudem precones: qui tibi paleis dorso iectis: laudando illudunt. vtinam quam his solis paleis finiretur illisio: laurea quam illa haud quam noxia foret. nec perderet benefacta. **C**ognita itaque inanis glorie vilitate: ne officiat cauendum erit. verum quot cuperes ipse tuarum fore laudum precones: num centum: biscentum vel concedamus si velis ad hominum quantum

milia: sint etiā si libet plausores innu-
meri. nil tñ hi omnes a graculis & loco
superiori crocitatibus: distabunt. verū
si angelorum spectacula noueris: vel
ip̄is. vermiculis: cuiusmodi hoies vni-
uersi videbuntur abiectiores: aranea
fumo q̄ et insomnijs infirmiores. **Id**
circo audi & Paulū q̄ accurate hec
omnia improbarit: qui non modo nec
hæc laudes querat: qñ maxime des-
testetur his dictis et respuat. **Mihi** at̄
absit gloriari: nisi in cruce domini no-
stri iesu christi. **Hanc** itaq; et ipse imi-
tare iactantiam: ne deum forte ad iras
cundiam concites. siquidem mortaliū
gloriam ambiendo: non solum tibi fu-
eris: verum et deo iniurius. **Etenim**
si effigiandi peritus esses & pictor: di-
scipulum haberes: qui a te qd̄ ex arte
perdidiciss̄ alijs te inuito proderet:
aut pictam tabulam non tibi sed astā-
tibus ceteris in tui contemptum vis-
sendam preberet: num equo id animo
ferres? q̄ si conseruis illud videt ad
ignominiam cedere: longe magis dño
iniurie ducatur. **Ceteruz** si aliunde id
cupis doceri quo pacto sc̄z debeāt ha-
mane laudes contēni presentibus re-
bus ingenue parufactis: adaudtaq; &
concepta vere glorie et prudentie spi-
rital̄ cupiditate: anim⁹ erit tibi haud
absimili dicto confirmandus: quo et
Paulus vsus est dicens **Num** igno-
ratis q̄ angelos sumus iudicaturi: p̄
q̄ affectata mortali gloria: subleuat⁹
tam & leniter castigatus: his eris ver-
bis appellandus: num qui de angelis
sententiam sis laturus: optaueris a
mortalibus his & impuris iudicium
de te fieri: consequi q̄ parem cum sal-
tatricibus: mimis: aurigis: et beluarū
confectoribus: laudem? vel qualem
illis exhibent plausores: quoruz accla-
mationes & plausus altiori quodā sūt
per te volitatu defugiendi. **Johānes**

præterea heremi ciuis imitandus: per-
discēdū q̄ quo pacto & ille vulgi lau-
des contempserit: neq; vllas hominū
attenderit adulationes. siquidem euz
palestinos incolas se circa p̄fisos vi-
disset: & sui admiratiōe obstupēctos
nihil prorsus hoc tāto honore flectes-
batur. quin illis insurgens ad populū
vniuersuz. tanq̄ ad adolescentulū ali-
quem verba facitabat: et dictis istius
modi incessabat. **Serpentes** viperaz
semina. cum sui visendi duntaxat illi
gratia relictis vrbibus magno ad se
concurſu festinassent: nil tñ horū san-
ctissimū virum a pristino instituto re-
laxauit. nam vt longe aberat a glorie
cupiditate: sic erat quantis animi elati-
one liber. **Nec** secus et **Stefanus**: cū
eius populū spectaret haud quaq; in
se venerabūdum: sed furore incensum
et stridore quodam dentium seuentē
horū superata vesania dictitabat. **D**
dure ceruicis et corde incircūcisi. **Sic**
et **Melias** astante exercitu in impera-
toris et populū vniuersi cōspectu. istis
usinodi pronūciabat. **Quousq;** tādem
vtrisq; tibijs claudicabitis? **Nos** ve-
ro p̄tra q̄si honorem p̄cio ab hominib;
vendicaturi: seruli quada; indu-
stria omnibus adulamur. ita sit vt or-
dine quodam prepostero. serātur om-
nia: pro q̄ populari hac gloria: nō mi-
nus fides: q̄ religio ipsa neglecta p̄-
datur & pietas. **Exterminemus** igit̄
id morbi quodcūq; est. sic enim nobis
libertas: sic portus et tranquillitas om-
nis egregie innotescunt. **Etenim** qui
glorie libidine trahitur: fluctuātū cui⁹
q̄ & tempestate dissecto: videtur assis-
milis. siquidem tremebundus semper
et pavidus: infinitis dominis gestur⁹
sit morem. at qui hæc fuerit tyrānide
liber: & portum tenentibus erit: & pu-
riorū fructibus libertate: nō alienus.
aliter tamen longe cum gloriā cupi-

enti agetur. nam et tot in dominos
cogetur habere: quotquot ei fuerint
et familiares et noti: quibus erit ne spō
te pariturus. cuius glorie pgrauem ca
uebim? seruitutez: si celestis illi? et ve
re: capiemur amore. nā quēadmoduz
is qui feminam quāpiā adamarit: alia
visa que pulcritudine priorē excedat
illa intermissa: hanc deperibit: sic ter
rene glorie sectatores: vt primuz diu
na illuxerit: eā facile contēnent. Spe
ctanda itaqz erit celestis illa et diligen
tissime imbibenda: vt illius admirati
decorē: hui? cauere possim? turpitu
dinem: sic perpetuis freti delicijs plu
rima voluprate potiemur.

Gratitudinē hēam? ad deū corde
ore et opere **Sermo vii.**

O Ratē sunt p nos deo haben
de: qñ cū his qui salui sunt fa
cti et ipsi annumeremur: et eaz
quā ex nostre vite actionibus haud q
qz: esse mus salutē emeriti dei sum? mu
nere singulari consecuti. Idcirco vt
gratias illi reddam?: non solum hīs
verū erit et opere enitenduz: poterit
qz tū vera quedam gratitudo dici: si
nostris ex actibus de?: laudez psequa
tur: cauerim? qz ne in eadem illa recū
dam?: que ante improbata euasimus.
nā si ipi forte impatorem aliquē fueri
mus cōuitio et probis insectariis qz
nos contra: pro pena emerita: honori
bus auxerit: nonne et merito supplicia
prioribus acriora essent ferēda: si rur
sum quēadmodum ingratitude et
procacitatis conuicti: eūdem cōuitijs
incesserim? Neqz enim adeo nos pri
or illa in princepez illata contumelia:
qz que post susceptos honores et cō
moda: ungesta iniuria: ingratos argue
ret. Quocirca fugienda erunt quibus
ante hac liberati fuerim? discrimina.
neqz ore duntaxat sunt gratie deo ha

bende: ne forte de nobis illud pronun
tietur. Populus iste labijs me hono
rat: corde aut longe a me abest. Verū
quo pacto non absurduz illud videri
debet: cum et celi ipsi dei gloriā predi
cent: ipse ho cui? ob gratiaz sunt illi ef
fecta te gesseris: vt tui et fictor et
creator deus: te propter male plerum
qz audiat: cui sceleri non solum q ma
ledixerit erit obnoxius. veruz et ipse
qui maledicendi causaz dederis fores
pena multandus: vt qz et celi: etsi nō
magis taciti: deū laudib? prosequunt:
qz eius celesti facie ad diuina preconia
mortales inuitāt. dicuntur tamen deo
laudem pronounciare. sic et qui vitam
duxerint puriorem: vel ore silenti dei
um extollere videbuntur: qñ sui quod
dam exemplo: et reliquos homines:
eundem vt laudibus efferant pellicia
unt. Siquidem deus non tantum ad
mirationis et laudis: ex celesti hac for
mata machina vendicet: quantumz glo
rie sibi ex optimis vite huius huma
ne actionibus comparat. quippe cū de
fide aduersus gentes oritur discepta
tio: nullū celū: qñ homines ipsos pro
ferimus: qui cum antea fuissent feris
bestijs truciores: angeloz: sint diuīo
īpulsu: imitatores effecti: qua vite im
mutatione producta: confestim illis
ora occludimus: eo magis. cum homo
sit celo prestantior: liceat qz ei animuz
parere celesti quouis splendore micā
torem. celum enim etsi tam diu sit ad
visum expositum: non eam habet per
suadendi vim: quam Paulus est taz
breui christi fidez vulgando assecut?
vt ad se terrarum orbem traheret vni
uersum: cuius et anima vl? celo digna
est habita: cuz nostra nec terra dignā
da sit: cunqz et celum suis terminis ps
stet: huius tamen animi celsitudo vel
celum superans christo obuersat tan
tum qz decore prestat. vt vel diuina

sic laude dignatus. Item et angeli cum
 essent creati: astra sunt ipsa et stellas
 demirati. huc vero quod ille protulit. **E**las
 mihi electionis est iste: mirandus esse
 cit. celum praeterea hoc: nebulae plerumque
 quae obducunt: at Pauli animus nulla
 unquam rerum obrexit angustia: quin ad
 uersantibus cunctis tranquillior qua
 nis meridiana luce videbatur: eamque
 animi constantiam et nitorem: in tur
 bida tempestate seruabat: quam in sereno
 seruassit. siquidem sol qui in eo fulge
 bat: nec tam infirmos radios emitte
 bat: ut ex molestiarum concursu hunc
 sineret obumbrari: qui capropter ma
 gis ac magis clarescebat. unde respon
 sum illi est. Sufficit tibi gratia mea:
 virtus enim in infirmitate perficitur.
Imitemur itaque et ipsi Paulus. non
 enim. modo id libeat. celum ipsum et
 sol vel orbis uniuersus alicuius esse
 momenti apparebunt: si nobiscum con
 ferantur. hec quippe nostri sunt gratia
 effecta: nec ipsi sumus illorum causa
 creati. Idcirco ostendamus non imme
 rito cuncta haec extitisse nostri contem
 platione edita: quorum si nec creatio
 nem: nec celeste videbimur emeruisse
 imperium: nec solem ipsum intueri.
His proculdubio indigni erunt: quot
 quot in dei contumeliam vixerint. er
 go rebus ad dei laudem enuntianda
 creatis: indigne fruuntur: qui fuerint
 in opificem rerum contumeliosi. siqui
 dem et filius si patrem lacessit: ne dis
 gnus quidem iudicabitur: qui seruis
 anteponatur in dispensando non im
 probis. cur illud? quoniam creata hec
 cum plurima sint gloria potitura: nos
 supplicia et tormenta merebimur. quoniam
 te igitur illud erumne fuerit: cum ea
 que ad nostri sunt gratiam condita: et
 dei filiorum et libertatis figuram pre
 se ferant: nos vero in dei liberos et ha
 bitos et creatos pro ignavia quadam

iri perditum per quos reliqua que fu
 erint creata: celestem sint beatitudinem
 habitura. Ne igitur illud eueniat a
 nobis: qui animo fuerimus purior:
 curandum erit: uti idem ille suo statu
 persitet integer et immotus: angeatur
 quae splendore: et lumine illustretur. nec
 nobis tamen desperandum: si illum si
 mus sordidum et squalentem sortiti:
 quando ut ille inquit. Si fuerint de
 lecta vestra ut coccinum rubentia: quae
 admodum niuem dealbabo. si rubra in
 vellere speciem: candida reddam. Nil
 itaque erit de diuinis sollicitationibus
 hesitandum. quin ita viuendum ut pel
 lecte in commodum cedant: cui sunt
 grauius pleraque commissa. Quorum
 haec: nondum tibi paratum spectaculu
 lum dimissum est: nondum vallum ex
 cessisti et fossas: licet adhuc extreme
 palestre victoria: priorum certaminum
 damna sarcire. nondum eo peruentus
 est ubi et diues ille cruciatur: ut audi
 re queas: chaos nos inter esse immen
 sum: nondum sponsus aduenit. ut ole
 us quis vereatur impartiri. datur ad
 huc illud emendi et seruandi facultas:
 nondum quispiam est qui id dixerit.
Ne forte nobis et vobis sit haud sa
 tis. extant enim adhuc opulenti com
 plures: supersunt nudi: famelici: vali
 tudinarij et carceris incole. hos ale: il
 los induto: iacentis et egroti curam
 suscipito: fluet hoc pacto et tibi oleum:
 quibusuis fontibus uberior. nondum
 rationis reddende aduenit dies: vte
 re hoc ad oportunitatem tempore: pre
 cide debita: ac missa facito: debenti quae
 olei cados centum dicito. Accipe li
 brum et quinquaginta inscribere. itidem
 tum in re pecuniaria: tum dictis factis
 quae tuis et reliquis actionibus egeris
 velim: optimum illum dispensatorem
 imitatus. eadem haec ut te ipsum: sic
 et necessarios sanguine quae conuictos
 B iij

commonefacito: dum loquendi facultas supererit: dum nulli sint in tui locū necessitate aliqua: ut id exequantur: surrogandi: dum habes ut tibi sic et ceteris: consulendi arbitrium. Quippe cum illo adueneris: neutrum horum facere commode licebit. et merito quidem. qui enim tantum temporis spatium acceperis: nec tibi interea: nec alteri cuius profueris: quo pacto cum fuerit in iudicis manus peruentum consequi istiusmodi gratiam quaueris? **Quæ** omnia cum in unum contulerimus: enixius erit nostre salutis inherendum: neque vite huius oportunitas intermittenda. **Possunt** inquam possunt vel in ipso ultimo spiritus efflatu: gratie deo haberi: licebit quod et si non pari facilitate: ex testamento cum deo in gratiam redire. **Dicet** quispiam. quoniam id pacto fiet? fiet quidem: si christum tuis heredibus coheredem ascripseris: et portionem illi hereditatis totius imperties: quem et si uiuens non alueris: moriens saltem e tuo aliquid illi relinquit: vel tum maxime: cum desinit tue esse dittonis. que possides. nam ut est ille natura clementissimus: nec paruo per te oblata pensabit: quous qui eum uiuens aluerit: et meritis maioribus: et amore ampliore: sit dignus. quod si non egeris: saltem quod reliquum est aggredere: eundem scilicet tuis facito coheredem: vel si id facere pigebit: animaduerte hinc te per eius genitorem: hereditatis effectum esse participem: eo quod in humanitatem hanc tuam et seuitiam perdedam censebis. qua enim ipse fueris ratione excusandus. si cum ad hereditatis cum filiis una non admiseris communicationem: qui tibi et celos communicauerit: qui mortem tui ob causam non obligatus: sed gratiam facturus: subierit: pro quibus suis immen-

sis in te beneficiis: magnum es illi in modum obnoxius. **Hec** cum ita se habeant: non ut debitum exacturus corona te et palma. donabit: sed ut munus a te aut gratiam suscipitur. **Prebe** itaque illi abunde pecunias: nec usus tibi futuras in posterum neque ultra in tua potestate permansuras: ut tibi imperium largiatur perpetuo ualiturum: et donet item presentibus his fortune bonis. **Proinde** coheres per te constitutus: et liberorum leuabit orbitatem: insidias soluet: et molestias propulsabit: et calumniantium ora occludet: quod quod vel filij nequeunt testamentum tutabitur: corrumpi quod haud sinet: vel si permiserit: que fuerint per te ex scripto relicta propriis facultatibus compensabit liberalitate summa et munificentia: eo magis: si fuerit per te huiusmodi honore dignatus: ut heres ascriberetur. **Conscribe** itaque hunc coheredem: is enim est: cum se adieris omnium que uiuens gesseris: causam cogniturus. **Eo** accedit quod hominum plerique: miseri quidem et calamitosi: cum nullos susceperint liberos id tamen facere nec patiuntur: quin parasitis malit: assentatoribus: huic illi ue: eorum fortunas: quod christo optime de se merenti: impartiri. quo quid fieri potest a recto magis alienum? **Cuiusmodi** homines: siue cum beluis siue cum lapidibus ipsis contulerit quispiam: nihil profecto affert: quod horum hominum secordia sit et insensibilitate dignus: neque quis rerum similitudine istorum quauerit uesaniam et furias explicare. **Quam** igitur hi veniam assequantur: qui cum in humanis agerent: nullam christo alimoniam dederint: nec demum uitæ excessuri: ex his pecuniis quarum nulla est eis amplius certa aut futura possessio: aliquid uelint illi uel tenuerit

per exiguum dono deferre: quin adeo
 le malivole in eum et hostiliter gerit:
 ut ne ea quidem que nulli sunt sibi
 vni obventura: christo impartiantur?
 Num haud quaquam advertis ple-
 rosque hominum: ne tali quidem fuisse
 vivendi sine dignatos: quin repenti
 morbo correpti excessisse e vita: cum
 tibi deus et propinquis consulendi:
 et propalandi fortunas: domui etiam
 vniuersae disponendi: facultatem con-
 cesserit? Quam ergo afferes: que pur-
 gare hanc tuam possit pertinaciam
 rationem? siquidem pro accepta gra-
 tia dei sis beneficio abusus: longo que
 absis intervallo: tum tua: tum maio-
 rum tuorum fide: illi enim dum viue-
 rent que per se cuncta venissent: ad
 pedes apostolorum conferebant. tu
 vero vel moriens: tuarum rerum par-
 te egenis demanda. id que si facere ne-
 glexeris: tamen si aliene inopie suble-
 uatio: potior sit: dum spiritus hos re-
 git artus: et fidentiorum facit: morti
 tamen proximus: eade aliquid: quod
 animi preferat magnitudinem: amo-
 ris que erga deum: et si non immensi:
 mediocri tamen: in dicio sit futurus.
 Ita fiet que si primas non fueris cum
 agnis sedes habiturus: non parui pose-
 sit existimari: si post eos secundas ob-
 tinueris: nec tibi sit ad sinistram cum
 hedis commorandum. Quae si ne id qui-
 dem erit per te peractus: qua poteris
 ratione excusari: quando nec dei timor:
 neque inutilis et superuacanea: pecuni-
 arum futura possessio: neque liberis re-
 linquenda securitas: neque ampla illa et
 opposita tibi et seruata venia: reddere
 te humanum queant? Quas ob res
 vos equidem hortari velim: ut ves-
 tras hasce facultates: et bona: maiore
 in partem dum auram hanc spiratis:
 facere que id vivendo licet egentibus
 relinquatis. que si fuerint nonnulli adeo

pufillo animo: et abiecto: qui exequi
 id optimum facinus minime patiantur.
 in re tamen vigente: et vite discrimi-
 ne: pietatem seruent. eo magis que cum
 vitam hanc ducerent: non secus atque
 immortales futuri his bonis fortune
 inherebant. nunc vero certiores facti:
 ea fuisse se conditione natos ut mori
 antur: desinant id opinari: consulat que
 rei sue: uti mortales. Ipse vero et si
 graue tibi illud horribile que videbitur:
 quod sum dicturus. dicendum est ta-
 men: parem facito vel tuis christum
 mancipijs: que ut per te nonnunquam li-
 bertate donantur: ita et is inedia erit:
 vinculis: inopia: et nuditate: soluen-
 dus. Contremisti id forte audies: vel
 hisce percussus es verbis: quin potius
 si ea non egeris: magis erit contre-
 miscendum. siquidem moriens illo con-
 cesseris: vbi et grauiora his multo ex-
 audies: et insanabilia tormenta specta-
 bis. Quid tum inquires? ad quem con-
 fugies? quem tibi in auxilium ut opem
 ferat deposces? num Abraam? Non
 te audiet. nunc virgines illas? ne hec
 dem olei tibi quicquam impartient. num
 genitorem? num proavos? non certe
 quiuerit horum quispiam: vel si sancti-
 monia prester: latam in te sententiam
 soluere. Que omnia tecum animo res-
 putati: ille et solus precandus erit et
 exorandus: qui et scriptam in te dele-
 re damnationem potest: et incendium
 restinguere. quod proculdubio assequeris.
 si inopem continuo et alimonia in-
 ueris et amictu. ita fiet: ut hunc spei
 plenus abscedas: et illo profectus bo-
 nis futuris potiaris.

Cum in progenitorum nostrorum vir-
 tutibus fidamus neque de eorum vitijs
 trepidemus

Sermo viij.

Paulum et ipsi imitemur: deum quod pro suscepta nostri in hac vita cura: laudibus effera mus: nil proorsus maiorum nostrorum confisi virtutibus: cui rei in dei argumento sint: quibus cum preter eam: que spiritalis habetur: propinquitas nobis est iuncta. ita fit ut scythia quipiam: pro Abrae filio duci possit: et Abrae filius: vel scythia quouis magis credatur alienus. Nichil itaque preclaris progenitorum facinoribus confidendum. quin vel si admiranduz habeas genitorem. neque id quidem existimaueris futurum tibi aut saluti satis: aut glorie: nisi fueris et ipse illi. et vita coniunctus: et moribus. uti contra: si improbum fueris parentem nactus: nihil ex eo posse tibi vel ignominie: vel dedecoris obuentre: si te laudabiliter gesseris. Quid enim esse gentibus ipsis despectus potest: fide tamen simul ac nobis conciliatur: et necessitudine iuncti sunt: et sanguine. Quid nobis iudeis familiarius? verum eorum sunt infidelitate alieni effecti: porro propinquitas ipsa et naturalis est: et necessaria: qua omnes videmur vinculo quodam consanguinitatis connexi: quando ex Adam ducimus vniuersi ortum. neque tamen cum Ade: tum Noe tum terre ipsius que omnium est parens: habita ratione: alterutrum sumus propinquiores: et magis proximi. verum dignior illa palmarum et victorie coniunctio: vel sola esse apparet: quibus ab improbis sciungimur. Quippe cum nulla detur in terris certa propinquitas. nisi que ex conuenientia morum conciliatur. neque fratres eos dixerim: qui eodem nobis fuerint vel partu vel alio progeniti: sed qui religionem pre se et fideque tulerint nostre

non alienam. sic et christus hos dei filios nuncupat: qui contra senserint: demonum: sic inobedientie et gehenne et perditionis filij appellantur. sic inquam et Thimotheus initio Pauli filius asserbatur: cum Pauli ex sorore nepos: quia proorsus inutilis: eius natura propinquior: quod fuerit nomen sortitus: haudquaquam satis constet: ille vero non minus sanguine ab eo distaret quam loco: ut pote qui listrensis cuius fuisse. alioquin ad Pauli supra omnes propinquitatem admittitur. Efficiamur itaque et nos sanctorum filij: quin immo dei ipsius. Quid autem sit dei filios fieri: audi quid christus dixerit. Estote perfecti: sicut et pater vester qui in celis est. Idcirco inter precandum patrem hunc appellamus: ut non solum eius in nos gratiam: quin et virtutes: memoria repetamus: ne forte ea quippiam necessitudine indignum gesserim. Dicit aliquis. Quoniam nam pacto effici dei filij possumus? his profecto effici potest qui omni sit vitio vacuus: qui ve in se lacessentes iniuria mansuetudinem preestet. sic enim et pater tuus: erga eos se gessit: qui se maledictis incesserant: unde cum nos multa et plurimis locis commonefaciat: nusquam id infert estote patris vestri similes: nisi cum diceret. Orate pro persecuentibus vos: benefacite vos odientibus. illud etiam tanquam palmam adiecit: nihil enim vos deo tam proximos facit: quam bene de inimicis mereri. eo et Paulus cum dei nos imitatores fieri oportere asserit: in eandem concedit sententiam. Quippe cum necessarie virtutes sint: et ea precipue que cunctarum est maxima: pietas et mansuetudo. cumque et nobis plurimum opus clementia sit: quotidie delinquentibus: eandem in ceteros prestemus

necesse erit. cuius elemētie vel exiguitas vel magnitudo: nō donoz quantitate: sed exhibentis potentia: et rei familiaris neruis metitur. Idcirco ne q̄ opulentus efferatur: q̄ multis: ne q̄ pauper animo concidat: q̄ paucis: quēpiā donet. siquidē loci: plerē pauper: largitionibus plerūq̄ excessit: ne q̄ ex modicis facultatibus: miserū se aut infelicē existimet. Solent enī res parue facere nos ad stipem erogandā prōptiores. multiplex vero r̄ abūdās possessio: et bonoz fortune diffidētia et rem familiarē augendi: imoderata libido: homines faciūt tenaciores. cuius diffidentie r̄ cupiditatis tyrannide liberat: qui pauca possidet. ita ut plures ei ad bene agendū occasiones offerantur. nā et carcerem adibit facilius: et valitudine affectos reuilet. et ciathum porriget aque gelidioris: q̄ proculdubio diues quispiā facere dei dignabitur: utpote qui pre diuitijs intumescat. Ne itaq̄ erit tibi ob inopiā desperādū q̄n ob eam tibi vel celi patibunt: quinetiam: si nil habeas: anio tamen fueris clemētior: merces te v̄ ex eo manebit non exigua. Caprop̄ et Paulus flendum esse cū flentibus r̄ vinctis conuinciri oportere: iniunxit. non enim solum gemebundos et mestos: verum et reliquis calamitatibus circūuentos: multozū fletus r̄ dolor: nōnullā in partez solatur r̄ iuuat: adeo ut nō minus p̄sepe animis collapsi verbis: q̄ pecunijs subleuētur: eo q̄ et dei iussu pecunie egestatē patientibus erogantur: ut non solū illoz leuetur iopia: sed etiā nos ad proximoz r̄ mala cōmiserandū instruet. ad q̄ r̄ auar⁹ odibilis est et inuisus: q̄ nō solum egenos contemnat. sed q̄ inhumanitate deuincitur: et inopum miseris seuiēdo permulcetur: quem admodum contrā: qui pecunia in opē sub

leuando: aspernatur: omnium iudicatur amore dignissimus: q̄ se misericordem prestiterit et humanum. Deus preterea pius et clementes: non eos solum qui egenoz: pecunijs iuuerint verum et qui animo fuerint ad cōmiserationem facili: extollit ac beat. Exhibeamus itaq̄ istiusmodi ad miserandum promptitudinem. hoc pat̄ do nos et reliqua bona consequētur. Nam qui mente fuerit ad pietatem p̄cliuor: vel quibus affluet: pecunias: funder: si calamitatibus quēpiāz viderit afflicti: congemiscet: si oppresum irialico aderit: si diuerari manū porriget: utpote qui sit bonozū omnium thesaurum consecutus: mentez scilicet clementem ac piam: e qua scaturire omnia constat: que ad proximis faciant vtilitatem. ita ut in posterum sit premia a deo seruata habiturus: que ut vendicare possimus: animus nobis erit: tum ad humanitatem: tuz ad mansuetudinem disponendus. ita fiet ut q̄dū in hac vita esse licebit: r̄ benefactis abundemus: et palma dei in ceptis nobis seruata fruamur.

Contra desperationem et superbiaz peroptime consulens

Ser. ix.

Si quis natura in mentis vilitudinem incidit: culpa vacabit: qui vero eam vltro incurret: r̄ venia priuat: r̄ supplicio q̄dā maiori afficietur. cuiusmodi sunt q̄ p̄parata sapientia elati: plurimuz sibi prudentie arrogāt: et in desperationē q̄ndā collabunt: extremā. si q̄dē nullate magis q̄ despatione ipsa desipim⁹. Idcirco r̄ p̄pheta demonū p̄ncipem barbaz illū: istiusmodi verbis appellat. Stult⁹ aut̄ stulta loq̄tur: ut q̄ ei⁹ insipientiam suis ex dictis perdiscas:

audi qđ ille dicēdo iacet. **S**up astra
 celi ponā thronū meū: et ero altissimo
 similis: comprehendā manu tanq̄ nū
 dūlū terraz orbem: collā q̄ quasi oua
 derelicta. quibus dictis quid dici pos
 test insulsius: quippe iactanter plura
 vel singula sapere mox impudentiaz
 videbitur. nam si desperantis verba
 sigillatim in mediū produceris: haud
 facile cernerēs: vtrū spe destituti sint
 illa an stulticie morbo laborāntis: ad
 vtrūq̄ par esse id vitium constat. **I**erē
 et barbarus alius ita inquit. **D**e^o suz
 ego non homo: et rursus alius. **N**ec
 enim poterit deus vos saluos redde
 re. nec a manibus meis eruere. **I**nsu
 per et egyptius ille **P**harao. **N**ō no
 mīn dominū: et israelez nō dimittā. nec
 absimilis ille apud prophetam insipi
 ens: qui secum in corde diceret. **N**on
 est de^o: et **L**ayn **M**um quid custōs fra
 tris mei sum ego? **Q**uocirca nō facile
 erit internoscere: vtrum desperantiū.
 dicta hec fuerint: an menti egi itudine
 affectorum: siquidem apopeia id est
 desperatio ea sit: que cuz nec modum
 nec equabilitatem teneat: tū q̄ p̄cul
 a mente sit denoationē accepit. hec eī
 homines stolidos reddit: et insolētes
 facit. nā vt sapientie initium: dei est ti
 mor: ita et insipientie: eiusdem ignora
 tio. **S**i ergo dei cognitio: pro sapien
 tia habet: nil dubiū quin ipsi^o ignora
 tio: stulticia sit: que vtrūq̄ ex superbia
 oritur: cui^o principiū est deū nō nosse.
 erit ergo supbia extrema quedā demē
 tia. talem se **M**abal exhibuit: etsi nō i
 deū: erga hominē tū. ex desperatione
 nāq̄ vesan^o fact^o: timore demū cōsum
 pt^o est. simul ac eī quispiā sapiētie mō
 exciderit: formidolosus siml et audax
 sio ipso debilitato: efficit. quēadmo
 dū enī corp^o hoc nostz: equo t̄pamen
 to amisso: et male p̄plexiōis effectū: fa
 cile omnib^o morbis corripit. ita et ani

mus cū insolētere desierit: et cōtrabi
 humilitate ceperit: habitu dūe alia q̄
 dam excepta: debilitatem: formidinez
 audaciam simul et dementiā incurrit:
 nec sui demum compos efficitur aut
 gnarus. qui vero se ipsum ignorat: q̄
 pacto que supra ipsum fuerint: intelli
 getis sane haud aliter se habebit: q̄
 solet aliquis frenesi interceptus: qui
 sui ipsius nullam habeat notionem:
 neq̄ ea que sibi pedibus adiaceant di
 noicat. **I**tem et oculus cum caligare
 ceperit: et reliqua membra obtenebrat
 quod certe desperanti solet accidere.
Idearco et qui eiusmodi desperatio
 ne dicitur: et furcentium sunt infeli
 ciores habendi: et qui natura desipi
 unt: miseres. nam risum eque atq̄
 hi: ceteris movent: et minus placent:
 et modo simili efferuntur: cunq̄ haud
 parem sibi cum stolidis veniam pari
 ant: omnibus sunt iniusti. ita fit vt cuz
 eodem pene morbo agitentur vtrūq̄:
 commiseratione tamen non eque pri
 uentur. siquidem non solum ex dictis
 verum et gestu: et corporis motu: ri
 diculi sint. **Q**uid enim dic mihi: cervi
 ceui extendis. quid summis incedis
 vngulis: quid attollis supercilia? q̄
 pedus tumidum geris? capillo tibi
 nec licz albescenti: nigredinē indere:
 vel nigro candorem: deinde vti rei
 rum potitus: aerem volitando ober
 ras: cupidior forte vel alas tibi adna
 sci: ne terram desuper pedibus in
 cedas: forsā etiam commutari vel
 in monstrum cupieris: cum nondām
 monstrum effectus: et homo cum sis:
 volatum tentas: quin potius corde
 sublatu omni ex parte intumescis.
Quo ergo te nomine appellauerim:
 vt hac te queam desperatione eximes
 re: si cinerem te: aut humum: seu pul
 uerem dixerim: tenuitatem expris
 mam. **F**iguram tamen aut similiā

rudinem: quod equidem maluissimam: haud
 satis attigerim. velle enim inanem tumo-
 rem illi omnem deponere. Quam igitur exco-
 gitauerim: que his pergruere possit ima-
 ginem: mihi certe posse videtur horum ho-
 minum tumiditate: cum stupa aliqua flamma
 mescenti conferri: quam post incendium
 mox illa inflat: et surgit: pro modo leuio-
 ri quodam manuum tactu dissoluit: omnes in
 cineres tenuissimos. eiusmodi sunt isto-
 rum animi: quorum tumores et inflatos spiritus:
 quis fortuitus? et aduersus casus prope
 poterit ac disturbare. Est enim necesse
 eum qui desperatione tenet debile esse: et in
 firmum. si quidem elatio illa et celsitudo:
 non satis consistens valitudine integra. sed
 quemadmodum in aqua ampulle solent: fa-
 cile dissoluntur. ita et istiusmodi homi-
 nes intereunt leuius. quod si nullam forte his
 dictis adhibendam esse fidem censueris:
 da audacem: da desperatem: cernes sane
 lapso quis et prostrato: nec magno tamen
 in discrimine timidiorum. nam quemadmo-
 dum ex aridioribus virgultibus flamma vix
 dum suscitata in cineres collabi solet. ex
 solidis vero et firmiteribus natura li-
 gnis: haud facile ignis succedi potest. sic
 census vero excitata diu continet flamma.
 sic et animi qui prouectiores fuerint
 et stabiles: haud quamquam vel succenduntur
 facile: vel restringuntur: qui duo abiecti
 homines et ad desperationem prope eodem
 tempore puncto patiuntur. Nec etsi ita se
 habere intelligam: humilitati operam
 dem: que quam potenterissima est: et duritie
 lapides vincit: et tutiores nos reddet
 quam velle possent aut turres: aut parietes:
 tutari: quam demonum et machinas: su-
 perat et dolos. Contra vero desperatio
 ipsa et captus nos faciles: volenti
 cuius efficit: et fragitur ut diximus non
 absimili facilitate: quam vltra ampulla in aqua
 scinditur: et aranea celeri: vel fumo
 dissoluitur. Est itaque nobis super firmi-
 onem sic lapide gradiendum: desperatione

omissa: humilitatem sectemur. hoc pa-
 ce quiete dum viuatur inueta: bonis
 in posterum fruamur sempiternis

**Paupes ne subtilius scrutemur ne
 talione iudicemur. Ser. x.**

Quid stuporem deposcentes scruta-
 ris: quam illi christi ob gratiam exci-
 pe. nam si nimium fueris explorator
 do curiosus: vel probum plerumque virum
 preteribis: faciesque hoc modo: future
 et emerite mercedis iacturam. quis qui
 vel improbus pro christo suscepit cul-
 pandus non erit: quam capiet pro eo et pro-
 mum. Nam qui prophetam sub prophete
 nomine admisit: prophete mercedem acci-
 piat: qui vero pro intempestiva hac et
 superuacanea scrutandi cura: quempiam
 laude dignum paruisse: penas luet.
 Ad itaque aut vita hominum aut facta
 scrutanda sunt: quod proculdubio extreme
 cuiusdam nos inexperience arguit:
 dum panis unius gratia petiti: uniuersa
 sit inopis vita indaganda. qui siue prodo
 fuerit: siue aliud quoduis: nunc ea propter
 vel pane tibi: vel argenteis numulis
 et paucis apparet indignus. leuius qui cui
 dominus tuus orientem solem sit im-
 partitus: per exiguum ipse cibatum et
 tenuem victum existimas immerentem:
 Quinetiam quod dictum maximam
 est: si vel hunc compertum habeas in
 numeris esse vitis constipatum: eoque
 paruo et exili cibo fraudaueris: nihil
 id tibi poterit ad excusationem vale-
 re. presertim cum eius sis domini ser-
 uus qui ita inquit. Num ignoratis
 ex quo patre sitis: illius preterea fa-
 miliaris: qui se lapidantes animo tu-
 lerit patienti: immo qui est pro se lapi-
 dantibus in cruce sublatus. Neque id
 dixeris medicum quempiam: sicarium esse
 aut homicidam: qui vel si tibi esset

exitium allaturus: nō tñ foret qñ inedia maceretur: aspernendus. siquidem eius disciplinā secleris: q̄ cruci se suffigentiū cōcupiuit salutē: ei⁹ inq̄m q̄ i ipso patibulo ita profat̄. Pater: dinatē te eis: nō em̄ noxū qd̄ faciāt: illius in sup̄ seruitutē subisti: qui se manu cedentes tulit mitius: qui noxiū in cruce coronauit. Qd̄ facim⁹: qd̄ vnq̄ poterit equare: porro latrones vel vtrūq̄ christū maledictis insectabatur: horū tñ alteri paradisum: nō dum cuiq̄ patefactū: periuū fecit: deflet q̄ q̄ mortem sibi sunt allaturi: turba ē etiaz terret q̄ proditore conspecto: non eo q̄ foret ipse cruci suffigend⁹: sed q̄ ille esset ob id sceleris interit⁹. commouebat̄ preterea q̄ suspendij laqueos preuidiss⁹: quos supplicia sequerent̄. Judam tñ eisi ei⁹ nequitie precti⁹: aduicq̄ extremā horā tolerauit: neq̄ proditorē reijciebat: qñ amplexādo osculabatur. hūc itaq̄ dñs tu⁹ labijs admittit qui mox eius est preciosum sanguinē fufur⁹. tu vero egenum: neq̄ pane dignaris: nihil verit⁹ q̄s de⁹ cōdidit leges. q̄b⁹ nos pmonefacit: nō solū non esse inopes reijciendos: sed ne hos q̄dem qui nos ad interitū duxerint: neq̄ illud cōmemoraueris: hūc illuz vel mali q̄piam alteri intulisse: qñ poti⁹ recognosce quid christ⁹ sub ipso patibulo: et osculo quo erat prodēd⁹: egerit. vt proditorē emendaret. Atcē de q̄ prudent̄ id dicat. Juda osculo filiū hoīs tradis. Quē hoīm nō his x̄bis lenisset: quē inq̄m eiusmōdi vox nō ad pietatē flexiss⁹: quā beluā: aut quē ad amātinū lapidē nō pmouiss⁹: sol⁹ ille et miser flecti nō potuit. Ne itaq̄ dixeris. ea rōne nōnullos eē tibi fugiendos. in aim induxi: q̄ humana sint cece et sanguine inquinati: quin potius eoz erūt deosculāde man⁹: vel si tue sint ceruicis sanguine respēgēde: qñ

et x̄ps sit os illud impudētissimū deoscular⁹: qd̄ nec ei parauerat. Igit̄ et ipse lachrymis poti⁹ et pmiseratiōe p̄ se q̄re: q̄ odio aut maluolētia: q̄ fuerit in te q̄piā machinat⁹: is enī est nō indign⁹ cui⁹ nos pigeat: q̄ppe illi⁹ et serui sum⁹ q̄ se tradenti osculū dedit. Id sepe ac multū repetendo pmemorauerim: et quis osculo molliora est verba essat⁹. siqdē nō indignū: vt hoīs solēt talia inuehit. Facinorose pditor et oīm pditissime. has mihi p̄ meis in te bñficijs vices reddis: qñ Juda in q̄t eū noie appellās: qd̄ pmiseratis est poti⁹ et a scelere ad officinū reuocāris: q̄ irascētis. nec mḡm se dixit ac dñm aut bñ de se merētē: s̄ filū asserit illū hoīs pdere. Atq̄ si nec p̄ceptor ille vel domn⁹ extitiss⁹: id solū q̄ se pure adeo et simplicit̄ erga te gesserit: vt cū vel pdend⁹ ess⁹: in osculū proditiōis iditū qd̄ erat antea p̄ te i sui capturā destinatū obtulerit: pdēd⁹ a te nō fuiss⁹. Sis bone de⁹ bñdici⁹: q̄t ei⁹ nob̄ tradidisti tū ad humilitatē: tū ad innoctētiā exēplā: talē se Jude pbuit christus. Adne et pari vsus est in eos benignitate q̄ se fuisse et gladijs iualissē marie: qd̄ enī dici his verbis māsuetus p̄t q̄ ad eos fert̄ habuisse quos et si pdere mox omnes pro voluntate licuiss⁹: facere id tñ t̄pauit: qñ pudenti⁹ sic illos alloquitur. Quid in me cum gladijs et fuitibus tanq̄ in latronem aliquem irrupistis quibus protinus pauore reiectis et supinis cadētib⁹ et stupiditate affectis rursus sese vltro obtulit: cūq̄ man⁹ sibi sanctissimas ligari vidiss⁹: et si cōfundendi omnia et disturbādi facultatem haberet: patientissime tolerauit. Deinde hac ipse christi perspecta māsuetudine: tam acrit̄ in inopē seuiendo efferaris: qui vel si innumeris fuerit obnoxijs virijs: eius tñ vel egestas vel fames: satis

vtiq; facere posse vident ad animum
 nec penitus obtusū vel cecutiētē mis-
 tigandū. Tu vero cōtra leonū more
 et si nihil illi cadaverosum attingant
 effera et furens in p̄tinata manes:
 iacentē q; inopez et egestate immodica
 maceratu ac malis confectū: et premis
 et vrges: et q; corp' conuictijs discer-
 pens. quasi procellas: vt aiūt: tempes-
 tibus supinductis adaggeras. com-
 pellis q; ad portū refugientē illidi sco-
 pulis et cogis naufragiū subire mari-
 timo longe molesti. Duo igit pacto:
 cuius facinoribus veniā a deo precabe-
 ris: remitti q; cōmissa postulabis: qui
 nihil peccanti cōuictiariis: penas q; p̄
 tanta inedia et reꝝ angustia deposcis
 adeo vt tua seuitia: immaniū beluaz
 feritas obscuretur. Siquidē ventris
 ille vrgente esurie: naturali p̄suetō q;
 cibo vescitur: tu vero nemine impel-
 lente: fratrē et mordic' et lanians: et si
 nullis dentib': dictis tū laniatu quis
 et morsu infestioribus deuoras. Duo
 igit pacto: sacra illā oblationē sup̄tu-
 rus es: qui linguā humano sanguine
 eruentaueris: quomō et pacis osculli
 deferes: ore hoc tuo cōtēctioso et hosti-
 li. Cibū preterea corporeū hūc et sen-
 sibile quo aīo cepis: qui tū accumula-
 ueris vit'. cur atteris quā nec suble-
 uas pauperie: cur depumis: quez nō
 iacentē erexeris: cur auges quā haud
 quāq; substuleris animi molestiaz: pe-
 cunias nullas impartiris: quid p̄bris
 quēpiā infestaris: nō dū tibi ad aures
 peruenit: quātū hi penaz luāt: quib'
 ve sint tormentis adiudicati. qui mē
 dicū nō aluerint. Abite inquit i ignē
 diabolo et ei' āgelis parato. Si igit q;
 null' inopē alimonijs inuerit tā acris
 ter p̄denant: q; illos penas daturos
 putas: qui cū nec victū impartiunt et
 p̄umelias ingerūt: q̄t inq̄m hi subitu-
 ri tormenta sunt: q̄t incendia et gehē

nas: ne itaq; tātū in nos maloz ardo
 rē p̄citem: q̄dū id exequi ad arbitri-
 um licet: corrigend' et hic nefari' mor-
 b' erit: et lingue imponendi sunt freni
 neq; solū p̄ nos inopes nō exacerban-
 di: quin dictis factis ve: haud mediocri-
 ter p̄solandi: vt venia ob id nobis
 longe ante p̄parata: bona illa assequa-
 mur: q̄ nobis sūt diuinit' adiudicata.

Ut benedicam' maledicentib' xp̄i
 et sanctor' exēplo Ser. xi.

Ggemiscēdi mihi cupido incessit q̄n
 et nobis liceret christi legib' decent
 seruatis: non min' presentia hec q; fu-
 tura illa vendicare: reb' nimijs et sup̄-
 uacaneis studentes diuinis p̄ceptis
 offensi his bonis excidissemus. Chri-
 stus sane legib' in vsum nobis et vti-
 litatē p̄ditis: quid gloriosos: quid sor-
 didos et abiectos efficiat: ostendit. ne-
 q; id iniūristz: haud quāq; seꝝ et male-
 facta fore maleficijs p̄p̄fanda: si suos
 discipulos ob id futuros ridiculos cō-
 perisset: q̄n eo indixit q; nosset id illis
 ad gloriā cessur' nō mediocre. q; si ma-
 ledicentē maledictis nō insectari ad o-
 p̄bat: q̄nto magis qui fuerit maledi-
 cos laudib': et maleficos b̄ficijs p̄se-
 cuti gloriā merebunt'. Dicz aliq;: cur
 igit xp̄s hui' cemōi leges p̄mulgavit:
 id quidē dixeri. idulget enī suis disci-
 pulis: calleret qd hoīm possit augere.
 quid iminuere dignitatē: q; si idulgē
 solet: nouit q; quid illi contentiose li-
 tigas cupiens alio iter diuertere. vel
 le nanq; alios male agēdo superare:
 non diuine id legis esse quin demoni-
 ce constat. Siquidem in olympiacis
 certaminibus: in feris dedicatis: hoc
 pacto victoria comparatur: qui vici-
 cendi modus nullus est sane in chris-
 ti stadio similis quin longe diuersus
 est ritus: sanctum nanq; est percussū
 sum: non percussorem corona do-

nari oportere: talis est apud deuz cer-
tandi p̄suetudo. cui ⁊ statuta sunt om-
nia ceteris longe diuersa: adeo vt nō
solū ipsa victoria. quin et vincēdi mo-
dus: admiratiōis habere plurimū vi-
deat. siquidez qui succubuisse vidēt
palmā retulisse credunt̄ hec dei ē po-
tētia: tale celeste illud est stadiuz: hoc
angeloz spectaculuz. Videre videoz
vos ad hec dicta incaluisse: fuisse q̄
magis quauis cera emollitos: verum
cū hinc fuerit abscessum: nulla erit ho-
rum apud vos recordatio. id q̄ eo ma-
gis in quo aīo tulerim: q̄ hoz nihil q̄
dixerim: f. cturos vos esse intelligaz.
p̄sertim cū non ignorem haud medi-
ocre ex his lucrū referri posse. nam si
mansuetudinē ac benignitatē p̄tule-
ritis: inoffensi omnū estis man⁹ eua-
suri. vel si inceserit quispiā maledict⁹.
in auctore p̄uita redditura sūt omnia:
nōne et in iudicis homines iniuria
affectos spectasti: quo vultus splēdo-
re: qua ve instent audacia: vt q̄ ore li-
bero eloquātur contra qui eaz intule-
rit: capite demisso pudore multo offu-
sus ⁊ trepidus terrā spectet: vep̄ qd
criminatores cōmemorauerim aut ca-
lūnias q̄n si vel in tuā perniciē quis-
piāz gladiuz acuat: vel suas e tuis cer-
uicib⁹ sanguine manus resperferit: te
inoffenso seipsum peremerit. cui rei
testimonio est. qui prior fraterna ma-
nu occubuit. is em̄ gloriāz adept⁹ im-
mortalitatē in tranquillissimū portū
secessit. qui neceꝝ intulit: quauis mor-
te vitā transegit miseriorē. gemebū⁹
siquidē ⁊ vagus ac trepid⁹ semp̄ rei
geste crimen p̄ se ferebat. Quocirca
Layn sceleri obnoxius inferior erit.
nā qui mala illata tulerit patiēti⁹. do-
mi nō erūt nec diu apud se illa mansu-
ra: q̄n nullū ab se ortū habuerunt: q̄n
aliūde iniecta excipiens: in bonū pra-
ua p̄mutauit. improbus vero sue mas-

lignitatis plagas domi seruat. Nōne
et Joseph erat in carcerem cōiectus.
cū interea meretricula que illi paras-
set insidias in splendida ac magnifica
domo diuersaret: q̄ si alteruz e duob⁹
daret optandū. vter hoz esse malles?
Credere equidez Joseph: te potius
partes suscepturuz in carcere detenti: q̄
egiptie in tectis amplissimis diuersan-
tis. nā si vtriusq̄ liceret animos īspe-
ctari: cernēs Joseph late et hūctus
diuagantē illā vero anxā: pudore tri-
stitia: dolore: et mentis perturbatiōe:
magis in modū: ⁊ si vicisse sit visa:
vrgeri. Quib⁹ omnibus cognitione p̄-
ceptis: ad maloz nos tolerantia pare-
mus. vt hac tādē patientia liberati
futura beatitudine portamur.

Carnis cupiscētias ne scētemur
ne generat mortem Ser. xij.

Ecitat⁹ e somno ip̄ um te in-
dueanduz⁹ mougerū corpus
redde ac ductu facile: id enim
pretendit qui cupiscētie gratia: car-
nem asserit nulli esse cure habendam.
Nā quē admodū nec potū vetuit. sed
ebrietatē iter dixit: nec nuptias respu-
it: sed incōtinentiā improbauit: ita et
carnis habendam esse rationez nō ne-
gat. sed prodeñtes ex ea cupiditates
id est necessitatis excessuz: interpellat
Quē autē carnis curā habendā eē Paul-
lus affirmet. audi quemadmoduz his
verbis Thimotheū cōmonefacit. Eli-
no modico vtete propter stomachū:
⁊ tuos frequētiōres languores. Nec
secus hoc loco carni: ad sanitatē vult
nō ad luxū ⁊ intēperātiā: prouideri.
aliter enī nec diu prouidentia posset:
si p̄ eā aut flāmā succendēs: aut ignis
caminū tibi redderes grauiorem. Vt
autem clarius perdiscatis quid sit ad
carnis concupiscētias ⁊ desideria: p̄-
uidentia: et quemadmodū illa possint
cuitari: opulentos animaduerte et

veteri deditos: abundantiq; vestiu orna-
 tu exultos: vel delicijs immersos: et
 eos qui vita per luxu et incontinentia
 ducit: attēdite: sic vobis q̄ dixerit fa-
 cile innotescant. hi enī hec non ad bo-
 nā corporis validitudinē faciunt: sed
 vt psilire lenius possint: et vncē in-
 citare. **Uerū** qui xpm induerit: delici-
 is vniuersis eiusmodi intercessis: id so-
 lū curat: vt corpori equā pariat vali-
 tudinem: p̄ qua vel sola consequēda:
 carnis cura habēda ē: neq; id vltra
 aliquid appetēdū. **Incubendū** prete-
 rea erit om̄i nisi spiritalib⁹ reb⁹. hoc
 pacto nullis eiusmodi et varijs libidi-
 nibus grauat⁹: excitari hac tua som-
 nolētia poteris. **Somnus** enī: p̄ns est
 vita: nil prorsus ab insomnijs aliena.
 nā quēadmodū somno pressi pleraq;
 supuacanca et frustra loquuntur: vidēt
 q; persepe nil sanū. ita et nos deteriora
 his plerūq; spectamus: siquidē qui in
 decora et turpia gesserit: eademq; illa
 obuersari sibi p̄ visu cōspexerit: mox
 somno expgestus: turpi et indecoro
 aspectu liberatur: et pena quā pro sce-
 lere meruisset. quod aliter nobis eue-
 nire solet: quibus ob ignauiā ac secor-
 diā: ignominia atq; supplicia p̄petua
 sunt. **Item** et qui p̄ quietem somniā-
 do discedunt: vbi dies illuxit: inanes
 et diuitijs vacui: arguuntur. captos
 vero: dum viuuntur: inertie somno: ple-
 runq; nec dū luce oborta: falli posse:
 comptus ē: et ita: vt breui eoz insom-
 nia euanescent. **Excitamus** itaq; p̄-
 niciosum hūc somnum. nā si dormitā-
 do nos dies deprehēderit: mors inde
 p̄petua exceptura est: quinetiam vel
 ante hunc diē: hostibus erimus: siue
 homibus: siue demonibus: capti faci-
 liores. ita vt nemo sit eos a nostro ite-
 ritu: si id facere libeat: prohibiturus.
 nam si pluri nobis vigilū excuba-
 rent: non tm̄ forte nobis periculi im-

penderet. verū cū vnus: et itez alter
 luminibus accēsis: non secus atq; in
 psūda nocte dormitātib⁹ reliquis:
 aduigilet: vel summa nobis est opus
 ad securitatem: vigilantia: ne cā forte
 subeamus: quib⁹ mederi neqat. **Quis**
 ret aliquis. nōne in p̄ntia et excitati
 videmur et vigiles? **Estis** forsā ad
 hec que dixerim irrisuri. dicā tñ. **Su-**
 mus sane oēs nocte media somnū ca-
 pescentibus aut sterterentibus similli-
 mi. siquidē facile ostēdēt: si posset in-
 corporea hec spectari substantia: vti
 plerosq; alte somno immersos: diabo-
 lus. parietib⁹ transsossis et iacētes in-
 gulet et diripiat quo intus intenerit:
 agatq; om̄ia veluti in dēssimis tene-
 bis otio summo et facilitate. **Quin**
 potius quoniam cerni hec oculis nō
 possunt: rationib⁹ subscribēdo astrua-
 mus. sic enī et conspici licebit: qui
 hoīz fuerint p̄uis cupiditatib⁹ oppsi:
 qui ve incontinentie et facinorū sopo-
 re: spiritali prorsus luce extincta: cor-
 repti. **Quorsum** hec? quoniam multi
 nihil suo ordine captates: que hic pre-
 dicantur haudquāq; aduertunt. q̄ si
 me peruigil ipse et excitus: mendacē
 deprehenderis: effare: que hodie ap̄
 nos hoc loco: aut dicta sint: aut gesta.
 ni forte quemadmoduz somnolentus
 aliquis: solet spectare insomnia: predi-
 cantez me audieris. quod equidē nec
 de vniuersis dictum velim. puto enī
 complures fore: quibus eoz que ipse
 dixerim facilis sit renūciādi facultas:
 in eum duntaxat ea protulerim: qui
 fuerit his dictis obnoxius: frustra q;
 hunc locum adierit. **Dic** mihi: quis
 hodiernō die: vel p̄pheta vel aposto-
 lus nobis perlectus est: aut quibus
 de rebus verba fecit. nihil habes qd
 respondere queas: vtpote: ille sis: ad
 quem somniantem verba sint facta.
 eadem hec et in mulieres dixerit. inest

enim et illis somnus plurim⁹: qui vel
nam dici somnus queat. siquidē som-
no captus: nec mali quippiam nec boni
profatur: verū q̄ parcm vobis vigi-
lantiam seruat: quā multa in eius ca-
pitis perneciam effundit. nam et vlti-
tas computabit: et rōnem commoda-
te pecunie p̄ponet: aīoq; secū ip̄e ver-
labit: turpes: ignominiosas q; taber-
nulas: eodēq; senticcta interseret:
lacto semini: nullo dato vel ad que-
rētem vel ad profectum spacio. **S**ur-
ge tandem et sentibus hisce radicē⁹
conuulsis auaritie temulentiaz excu-
te: a qua istiusmodi somnolentia ema-
nat. somnolentiā autem dixerim: nō
eam modo que ex vino gignitur: ver-
rum et illā que cum ex vite huius cu-
ris: tum vel eiusmodi sopore inferit.
His itaq; non solum locupletes et di-
uites. s; quibus res vel modice sunt et
tenues: velim esse admonitos: et eos
maxime: quos grata cōiunia delectāt.
non enī sunt illa pro cibo: vel animi
remissione habenda: sed pro supplicio
et tormentis. **Q**uipe non indecens
et indecorus sermo: sed grauis et mo-
deratus: et cibo expleri non frangi: in
oblectamentis ducēda sunt. q; si his
rebus aliquid inesse voluptatis existi-
maueris: affer mihi quā heri et vesp̄e
et ex his p̄censationibus ceperis vos
liptatem. nullam habes: deinde et que
illam sequantur noxia. **S**itq; mihi in-
terea de voluptate: que statim deflaci-
cet et fluit: disceptatio: simul ac enī
missum conuiuium fuerit: euolat om-
nis ex eo cepta iocunditas cunq; et
vomitibus capitisq; grauedines. et lan-
gores innumeros: animiq; capturas:
et illecebras commemorauerim. quid
ipse ad hec respondebis? nec enim de-
cet per paupertatis occasiones: agere
impudenter. **H**ec autem dixerim: nō
v; omnino negem conueniendū inter

nos esse nonnūq; et concenandum. s;
vt inhonesta et turpia interdiciam: cu-
piamq; luxum in cibuz conuerti: qui
dolore temulentia et lascinia careat:
vt q; vel gentes intelligant: xpianos
nosse modū delictis facē: id ē modeste
et temperanter his vti. **E**xultate p̄phe-
ta inquit domino in tremore qualis
illa erit exultatio? himnos. s. p̄nuncia-
re: orare: et psalmos pro seruilibus ill-
cantionibus inducere. **H**oc pacto
xp̄us et mense aderit: et dapes bene-
dictione complebit: cum p̄ces ad eū
fuderis: cum spiritu decantabis: cum
egenos ad victus communionē: con-
uocaueris: conuiuissq; modum et tē-
pantiaz adhibebis. sic ex triclinio: dei
domuz effeceris: p; q; immoderatis et
intēpestiuis clamoribus hisce: et plau-
sibus: dominuz extuleris. **N**eq; id di-
xeris: extare hoc tempe alias conui-
uandi leges: quin potius corrigenda
per te erunt: que se haud recte habue-
runt. **S**i enim paulus inquit cibū suū
mitis aut potum: seu aliud quodcūq;
agitis: oīa in dei laudem facitote. **S**o-
let nāq; ex istiusmodi epulis: cū turpia
nobis desideria: tū omnis lascinia ob-
uenire: in sup et vxores despectui eē
et scorta magnifieri: vnde et familie
desolatio: et mala innumera p̄sequun-
tur: ferūt q; oīa temere. omisso nāq;
fonte purissimo: ad cenosum canale il-
lud et luculentum decurritur. **Q**ui autē
cenū sit incestus et prostitute semie cor-
pus: te preter rogabo neminē q; eo q;
ad fueris obuolutus: quātū te ei⁹ rei
pudeat: quātū etiam post delictū. im-
mūdū te et sordidatum ducas. nō ig-
nores. **I**darco fugite obsecro adulte-
rium: eiusq; vel procreatricem temu-
lentiā. **Q**uid semen iacis vnde nihil
es demessurus? quinetiā si messem fe-
cerit: ad ignominia tibi nec mediocrē
futura est fructus. siquidem qui ex

adulterio nascitur: et tibi dedecus et sibi iniuriam parit: noxus effectus et degener: adeo ut si vel amplo pro te relicto patrimonio abundet: cum domi et vicinis actionibus: tum in foro iudiciali: ex adultera: vel serua natus: honore carebit. Quo item ipse vel viuens vel mortuus puniatur: si enim mortem obieris extabuit tibi ad ignominiam monumeta. Quid igitur omnia turpitudinis ne complexus: quid seris: ubi tellus celerime consumptura est fructum: ubi sterilitas plurima: ubi et interitus gentium? Nec satis habes mulierem adulterasse: nisi eandem viri cedere obstrixeris. Videt ne ergo ex te illius letitia luxuriam: ex luxuria adulterium: ex adulterio homicidium ortum? qui vel homicidio ipso deterius: non enim in praeterea succurrit: quo id sceleris nomine queam explicare: quam non ex se genitum enecat: sed generandi incipit causam. Quid igitur dei vituperas beneficium? quod eius leges oppugnas? quod per benedictionem execrationem sectaris? et gignendi illius receptaculum: necis conditorum facis: que et feminam est ad liberos procreandos tradita ad necem redditus parationem? quam illa ut concupita magis: vel amatoribus visui sit vel argenti plusculum erugat: neque imperata facere abnuuit: ingens sane in caput tuum congestura incendiium. nam si et illi id facinus ascribat: et tamen te ipse auctorem probes. Hinc postmodum idolorum seruitus emanat: cum plerumque ut magis adament: et carmina machinant: et vina sacrificijs fundit et amatoria medicamenta: et alia nonnulla proponit. Cum hac tamen accitata reze collusione et feditate: his ceteris: hac demonica seruitute: quam tibi ad utilitatem cedere id negotij arbitrant: et hi maxime quibus vxores sunt: quod minus est ex abundantia malorum pro cursu tolerabile: mox etiam venet

ficia non in adulterata: sed in affectam iniurijs coniugem intentant. Accedit propterea insidie plurime: demonum inuocationes: desumptaque ex mortuis vaticinia: quotidiane dissensiones: et sine indutijs bella: et propter discordiam: eoque cum paulus diceret. Non in cubilibus et lasciujs Non in contentionibus et emulatione: superinduxit: prouidens ex istiusmodi discidijs: et domos subuertiri posse: et ingenuis liberis iniuriam inferri. Et itaque hec euitare possumus: christum induamus: ut nobis prope tuo sit cum eo manendum. hoc enim induendum sonat: quasi nunquam sit ab eo deficiturum. videamurque vnicuique: pro nostra cum scimonia: tum mansuetudine: pro eum complecti. Quod item dicere sepe solemus. hic illius personam induit: ut et amoris vehementiam et animorum nunquam defutura coniunctionem: exprimamus. si quidem qui alium induerit: eum profert: cuius sibi personam induendam presumpsit: fiat itaque palam: christum nos vnicuique fuisse complexum. quod vtiq; fiet: si eius fuerimus et mores imitati et vitam. Quorsum hec? Filius inquit hominis non habet ubi caput reclinet: hinc ipse vel hac in re imitare. nam si illi cibus erat sumendus pane ordeaceo vescabatur: si iter suscipiendum: nulli aderant ad vecturam equi aut iumenta. quin tamen pedibus incedebat: ut lassitudine afficeret: si quiesceret dum nauticam proram pro puluim hauriret: si recubentem: herbis capis residendum iniunxit. Crebat propterea vilioribus indumentis. et solus plerumque nemine subsecute: diuersabat: vnicuique et reliqua eius gesta: quibus sit initio contumeliosus affectus: quod ve in cruce pressus: didiceris: ea deest illa sumpsit ad imitandum: si carnis inquit curam nullam feceris ad concupiscentiam: christum indues. cum ea profert nihil habeat in se voluptatis. parit ei eiusmodi desideria acerbiores quosdam de se libidinis

nes: que vt expleri nunq̄ p̄nt: sic et acriora supplicia inferūt. nā quēadmo dū qui siti assidua verat. vel infimis sibi ad potū expositis fontibus: nihil ex his capiet utilitatis: cū nequeat p̄tinuz quo laborat morbu restinguere. sic contra qui in desiderijs vixerit: s̄ oīa ad necessitatē metiatur: hoc nunq̄ erit sitis ardore affectus. quin procul a se temulencia eiusmodi om̄is: et lasciuie euanescent. Tātū igit̄ tibi erit cū bi capessēdū: quāto dem̄ esuries possit. **N**is vtere indumentis. q̄b̄ carne ebtegere queas: non ornare. ne id illi exitio sit futurū: que si remollescē tuo p̄missu ceperit: bona eius offensa validudine: nimia indulgētia dissoluetur. **V**t itaq̄ optimuz hēas aie tue vehiculū: vtq̄ tutius nauis rector. gubernaculo ih̄deat: et miles facile arma p̄tractet. curandū erit equo moderamine agantur oīa: nec enī multis abūdate s̄ paucis indigē: frugi hoīem facit. siquidē diuitijs affluens: vel inoffensibus vereri oīa solet: qui vero minoribus erit fortunis. iocūdior semp. eq̄o ri aīo tolerabit iniurias: q̄ qui nullus fuerit affectus. **N**on itaq̄ illud erit appetendū. nequa nobis molestia offeratur: quin potius eā inferre cupiēt: ad facere ne liceat optādū quod assequi aliunde non possum: nisi cū sacrum maioribus rebus parū factis: necessarijs contenti.

Ne scandalū cuiq̄ s̄m ponamus.

Sermo xiiij.

Ad uertē quātū Paulus cure et diligentie prestiterit: ne sui exemplo quēpiā p̄turbaret. inquit enī. **S**i cibi gr̄a frat̄ tuū tristitiā ceperit: nondū secundū charitatē icedis. q̄ si merore afficiendus non erit: eo minus p̄ te nec irritādus **E**t rursus idē. **N**eq̄ p̄pter cibū destrucs opus dei. nā si sacrā aliq̄ edez

subuerti: graue et nefariū existimatur. quāto magis spiritale hoc templū: s̄ ruinam patiat: q̄n et hoīes cōstet sanctitate sacris edib̄ lōge p̄stare! q̄ppe nō parietū gratia: s̄ nostri hui' tēpli: mortē xp̄s oppetijt. **C**ircūspēdem' itaq̄ ipsi nosyndiq̄: nulliq̄ vel tenuem querimonie cām prebeam'. **P**ōt etenī vita hec nostra cū studio p̄ferri: et nos ipsi q̄ multis ocl̄s abundem' necesse est: neq̄ quoq̄ id pacto credē: ignorantia. s̄ satis nobis ad excusatōnē ualiturā. pro qua et penas daturi sumus: cū ea nec ueniam mereat. **C**ōstat sane et iudeos p̄ iustitiā deliquisse: q̄uis eiusmodi illoz ignorantio: nulla sit uenia dignāda. **G**ētes p̄terea nominus fuisse ignorantia captas: nec tñ p̄terea p̄nt excusari. **N**ā si ignores que sciri nequeūt aut cognosci: culpa uacabis. cōtra uero si te cogniti facilia lateant: extrema supplitia ferēs: quin etiā si haud oīno nobis ipsi deerim': s̄ conātib̄ que abstrusa sunt et recōdita cognitioe attingē: opē deus et auxiliū feret. quod quidē et paulus dixit se philipēsibus patet hoc mō. et si q̄d aliter senseritis id deus et uobis reuelabit. **A**t cū ea que factu nobis facilia sunt: p̄ficere recūsam': neq̄ illū sum' adiutorē habituri: quod et iudeis accidit **I**deo enī xp̄s inquit eis in pabulis loquor: vt uidentes nō uideant. **D**icet aliquis. **Q**uo pacto uisu carebunt qui uident. maxie siquidē cum spectarēt abigi p̄ xp̄m demones: nec tñ tēperabāt: id illi obijcē? **D**emoniū hēs. cū a mortuis cernerēt excitatos: nō enī adorabāt: q̄n morte afficē conabant. **C**orneli' uero nihil istoz silis uidebatur: cui pro uirib̄ oīa factitāt: supplebat deus q̄d defuisset. **N**eq̄ id q̄ras: quo pacto ex gentib̄ aliquē cū prob' sit et simplex aspernet de? **P**rius apio dixerit: nulli hoīz posse nisi crea

tor: cuius piā patere p̄bitatē: deū nullā: gētilē illū aut curā adhibuisse: aut studiū: vt dei haberet notionē Dices fortasse. Quonā pacto dei quispiā cognitionē assequetur: qui nulla sit sapientia instructus: at hunc quē ipse nec sapientem iudicas: nec prudētē: s; incautū appellas: et intilē: si fueris ī bonis externis piclitas: cernerēs lōge rei sue intētiū: et circa eiusmōi appime diligentē: q̄ si pari studio spiritualibus reb; icubuisse: quo ceteris solet: non adeo foret apud deū despectus. nā cū veritas ipsa sit sole splēdidior: q̄cūq; se q̄sq; cōtulerit: eodē sibi si paulo fuerit attētiō: salutē cōueiet. quod sane supuacaneū videri non debet. siquidē et xpi res geste: haud q̄q; palestis locis vel angusto aliquo orbis terrarū angulo: circūscribuntur. Nonne et ipse p̄phetam audisti istiusmōi de xpo predicantē: me oēs visuri sunt a minimo ad usq; maiorē? Nonne etiā intelligis hec dicta veris fuisse reb; cōfirmata? Quā ergo hi rōne veniā sunt hīcūri: qui cū videant veritatis leges cūctis esse ad pdiscendū expositas: nec tamē his umbi studeāt? Dicit aliq; istiusmōi ab hoīe rusticano et barbaro duxeris erigēda? non equidē a barbaro solū: et ruri versato: quin ab eo exegerim qui oēs barbarie supet et feritate Cur enī (dic mihi) si qua de re agat rusticanus his: si re? fiat: et obiecta cōfutare nouit: et aduersario si vim patitur: obsistere: factiareq; oīa astu et viribus: ne dāno vel tenui afficiat. verū ad ea que spūs sunt nō pari prudētia vit? Porro cū lapidē adorat venera būdus: ac ducit p̄ deo: cū festos illi celebrat dies: cū pecunias fundit: vereriq; si eius numē fatef: nihil vltra v̄ ignauus vel torpens pre ei? ineptitudine videbit? at cū verus ipse cōgrēndus est deus: tūc mihi hoīem hūc: nec

sanū satis: nec frugi eē cōmēoras? nō ita se res bñt: non ita. Nā inertie dū taxat hoc crimē erit? quos enī mori b? vel faciliores vel rudiores opinaris: eos nequos Abrae fuisse tpibus cōstat: an huius nostre etatis hoīes? id: certe clarū: Abrae dixeris: vel q̄ pietas ipsa et religio inuentu facilioz nostris his an Abrae seculis: nostris quippe: quib; dei nomē est apud oēs vulgatū: et p̄nunciatū a p̄phetis et finē res ipse naēte. et gētū oppinōdes sunt cōfutate et repudiate. Accedit etiam q̄ tunc tpis hoīes: nondū erāt veritatis cognitione instructi: et scelera sue ditionis vniuersa effecerant: nec lex erat vlla ad castigationē promulgata: p̄pheta null? nulla miracula: doctrine nihil: aut q̄ eius cognitionem haberēt nō mlta. neq; aliud eiusmōi. q̄n erāt omīa tanq; in profundis tenebus: obscuraq; turbida nocte p̄stituta. ita vt tot rebus aduersantib;: mi rādus ille et ingētis anī vir: et dei notionē habebat: et virtute exercita plerosq; ad se imitādū induxit. Qd magis in eo mirū videri debet: cū esset externe huius et hūane sapiētie pro: fusus ignarus. nō dū enim fuerāt elementa litterarū inuenta. vix conanti illi pro sua virili oīa: opē deus et auxiliū tulit. neq; enī dici pōt Abraā: eā a suis maiorib; accepisse religionē: q̄ppe qui idolis inseruissent. nihilomin? cū tali b? esset ille progeito: ib? ortus barbarus insup natiōe fuisse: et inter barbaros enutrit? neminemq; habuisset diuīe religionis instructorem: tm̄ reliquos q̄ vel leges accepissent et p̄phetas: probitate antecunt: q̄ntū nec dici fat pōt. Cur illud? q̄m spiritū pro? intē? p̄hibus bonis nec cure nimū impēdebat. Quid p̄terea Melchise dech? nonne et is Abrae tpibus fuit: adeoq; claruit vt dei sacerdos dicē?

Neque enim fieri poterat: ut qui castus et continenter vitam duceret: contemptui haberetur. Cum itaque intelligamus: e quodam probata consuetudine: quod semel sentimus: firmum ac stabile seruandum esse: et non erunt pro nos actiones circumspectande ut vite melioris perfectum nascamur. nec deus precandus ut supplicia a quouis hominum exigat: aut scrutandum cur hunc sanitati restituat: alium ad se iam factum reuocet. sic enim haud secus sane facere videremur: quod solet infens seruus: qui domini dispensationem disquirat. Miserum equidem te et calamitosum dixerit: cui cum futura supplicia cure esse debent: quo ve sit pacto deus conciliandus: aliorum penas deposcas: pro quibus et tibi tormenta subeunda sunt: illi ommissis quorum sis rationem redditurus. Dicit aliquis. Quid igitur sunt ne hec gentili cuique et infideli renuncianda: quoniam etiam velim non solum gentilem hominem eadem hec comonefacias: sed teipsum ve rectius vinas: siquidem gentilis ille vite tue mouebit: pensis: non mediocriter ex his fuerit offensus. Ad hec tibi quod respondendum sit cogita: nam si qua re alia offendet: nullam eris ob id rationem redditurus: at si ex prauis tuis facinoribus fuerit offensus: eris sane discrimen vel extremum subiturus: eo magis si te: que forte rebus celestibus studere: conspicabitur: mox bonis partibus viderit inhiante: reformidatque eterne na iudicia. Eiusmodi itaque cupiditatis insimulatus: qua uti responsione queas excogitanda est: presertim cum gentilis ille tuis flagitiis perspectis: his te sit verbis criminaturus. Tu qui iudicium illud horribile optas: cur presentia hec non aspernaris? si immortalitatem speras: cur mortem non putes? si celestis imperij amore ducaris: cur non hanc vitam contemnis? Istiusmodi ergo obiectati: cogita quid sit per te respodendum: eoque magis instabile: cum te viderit ad pecuniarum iacturam tremebundum: et ad oboli unius lucrum: letus et hilaris habentemque animam pro tenui argento venalem. Nec sunt inquam hec seque que gentile offendit. Quocirca. si cure tibi tua est salus: erit pro his ratio non verbis: sed re et actionibus: reddenda. quoniam ob eiusmodi gentilis hominis questiones: nemo unquam deum maledictis incessit: ut: quod ob vite puritate vbi que offendit: que eo erit per nos emendanda: ut reliquos ab eiusmodi petitionibus coerceamus. queret enim gentilis. unde fieri certior possum deum toleratum facilia impasse: ecce tu qui christi hanc fidem a maioribus tuis accepis: sis quod in hac tam probata religione educatus: nil tamen ea dignum pro dei iussu facis: quid ipse ad hec? Dices forte. ostenda tibi plerumque alios qui in heremo confidunt: vis tam agere quale queris et deo gratam. Proinde non te pudet cum ex confesso christianus sis: gentilem hominem ad alios remissis: quasi nequeas ipse aliquo inditio christiani te esse ostendere. At mox ille diciturus est: quod mihi necesse est et montes adire: et solitudines insectari: si enim fieri non poterit: hominem in medijs vrbibus diuersante: christi hanc fidem et sapientiam adipisci: pro maxime erit vestra hec christiana respublica inculanda: eo magis si futurum est: ut relictis vrbibus nos ipsos in secessum aliquem conferramus. Id modo velim hominem afferas: vxo rem liberos et domum habentem: posse ut dicis: huic vestre sapientie studere. Quid ad hec dixeris? nullus est in presentiarum subtergij aut pudoris locus. longe enim se aliter habent diuina impia. sic splendet inquit lux vestra coram hominibus. non montibus dixit: aut pro solitudine aliqua inaccessa. Nec dixeris non ut eos qui montes sibi ad habitandum elegerint minus probe: quin ut vrbium

dendum: eoque magis instabile: cum te viderit ad pecuniarum iacturam tremebundum: et ad oboli unius lucrum: letus et hilaris habentemque animam pro tenui argento venalem. Nec sunt inquam hec seque que gentile offendit. Quocirca. si cure tibi tua est salus: erit pro his ratio non verbis: sed re et actionibus: reddenda. quoniam ob eiusmodi gentilis hominis questiones: nemo unquam deum maledictis incessit: ut: quod ob vite puritate vbi que offendit: que eo erit per nos emendanda: ut reliquos ab eiusmodi petitionibus coerceamus. queret enim gentilis. unde fieri certior possum deum toleratum facilia impasse: ecce tu qui christi hanc fidem a maioribus tuis accepis: sis quod in hac tam probata religione educatus: nil tamen ea dignum pro dei iussu facis: quid ipse ad hec? Dices forte. ostenda tibi plerumque alios qui in heremo confidunt: vis tam agere quale queris et deo gratam. Proinde non te pudet cum ex confesso christianus sis: gentilem hominem ad alios remissis: quasi nequeas ipse aliquo inditio christiani te esse ostendere. At mox ille diciturus est: quod mihi necesse est et montes adire: et solitudines insectari: si enim fieri non poterit: hominem in medijs vrbibus diuersante: christi hanc fidem et sapientiam adipisci: pro maxime erit vestra hec christiana respublica inculanda: eo magis si futurum est: ut relictis vrbibus nos ipsos in secessum aliquem conferramus. Id modo velim hominem afferas: vxo rem liberos et domum habentem: posse ut dicis: huic vestre sapientie studere. Quid ad hec dixeris? nullus est in presentiarum subtergij aut pudoris locus. longe enim se aliter habent diuina impia. sic splendet inquit lux vestra coram hominibus. non montibus dixit: aut pro solitudine aliqua inaccessa. Nec dixeris non ut eos qui montes sibi ad habitandum elegerint minus probe: quin ut vrbium

incolas deplorē q̄ virtutes inde abe-
gerunt. **O**bscuro itaq; vt illud quod
in remotissimis locis exercetur sapie
studii: ad nos vel in vrbibus tradu-
camus: vt ciuitates et loca frequen-
tiora hoc pacto excolat: sic et gētiles
reduci in viā poterunt. et offendicula
summuert: adeo vt si eos reddere is
offēsos cupieris: et tibi mercedis plu-
rimum vendicare: et vita hec tua erit
per te corrigēda: et quaq; versus illu-
strāda: vt hoīes tuis optimis facinor-
rib; perspectis: deū celestē patrē effe-
rant laudibus: nosq; ea gloria que ex-
plicari verbis haud sat p̄ merito p̄t
frui possimus.

Diligamus psequētes.

Sermo. xiiij.

Ingam' nos ipsos inuicē: vo-
lētib; vel ceteris ab hac amī-
coꝝ coniuñctione discedē: con-
stans ipse in officio permanebis: neq;
nostrū quispiā dictū illud vulgatū et
frigidū vsurpet: q̄d dici solet Amore
psequar me colentē. **E**t illud: vel de
xterū mihi oculū excusserim: quē nos-
trum me hēre insensū. **D**emonū dicta
sunt hec: publicanoq; potius: vel gen-
t. li diffidētia digna. tu vero q̄ sis ad
ampliōrē quādā rempublicā accētus:
et celo inscriptus: maiorib; videris es-
se obnoxius legib;. **I**dcirco erit his
verbis tempandū: quin ⁊ hoīes a tui
amore abhorētēs: plurima sunt i gra-
tiā beniuolētia reducendi. sunt enī et
hi nobis in mēbz; dati: q̄d membrum
si fuerit a reliq; corpe reuulsum: enī
oīa facimus: viresq; ⁊ animū magis iū-
tendimus: vt ad prioreꝝ copulā reuo-
cemus. **M**aioris enī ē premij cū quē-
piam nec volentē ad nos amandū
pellicimus. nā si iubet deus eos fore
ad prandū inuitandos q̄ neq;ant vi-
cē reddere: vt collatū illud in alteruz
augeat munus. **L**ōge magis id erit i

amicitia seruandū: siquidē qui alienā
in se beniuolētiā mutuo amore cōpē-
sat: vicē repēdit: at q̄ alienū in se amo-
rem pmerēbitur: vel si nullaz reddat
amoris vicissitudinē: deū astituet p̄
ea in se beniuolētia obligatū. **E**t q̄
ista omittā) nihil videbit alioꝝ opa
in fungēdo officio indigere: vnde et
hi iuuādi erūt ad amandū etiā cōpel-
lendi: q̄ te oderint. **N**e igit; vbi studiū
prestandū est: negligentā inferas: neq;
q̄ id dixeris eo fore quēpiā negligē-
dū quo sit et corpe affecto: ⁊ vultudi-
ne correptus. siquidē cum amor refri-
xit: morbus est. quin refoue argentēz:
vt incaleseat. **Q**uid si ne fatus quidē
dicet aliquis incaluerit: tū rei tue vas
cabis: quid si magis algore contrahat;
tur: rursus is p̄mia tibi maiora suppe-
ditabit: eoq; magis dei te sectatorē ar-
guet. **Q**u si ex amore mutuo: xp̄i disci-
puli dignoscuntur. **I**n eo enim inq̄
dignoscemī omēs esse mei discipuli: si
vos adinuicē dilexeritis: cogita quā-
te illud sit laudis: si oditi amore come-
pēsēs. q̄pē ⁊ dñs tuus amore: se oditē-
tes complectabatur. pro hisq; ⁊ patrem
precabatur: quātōq; illos infirmiores
spectasset: tāto magis illoꝝ curam sus-
cipiebat: dicensq; exclamabat. **N**on
opus hūt qui prosps; sunt valitudine
medico: s; q̄ mala. **Q**uinetiā mensa ea
dē ⁊ p̄ctōres eque: et publicanos: di-
gnabat: q̄ntōq; magis se iudaicus po-
pulus ignominia ⁊ probis infectaba-
tur: eo maiori sibi ⁊ cure fuit ⁊ honori.
Nunc itaq; et ipse imitare: non enim
parui: hec virtus: facienda ē: qua sine
vt paulus ait: neq; martires ipsi mul-
tū deo placere potuissent. **N**e igitur
dixeris nequire te cū colē: cui ipse fue-
ris exosus: id enī vel maxie debes: o-
dienti amorē: accedit etiā q̄ nemi li-
cet amantē se odisse statī: quin ⁊ si be-
luarū sit quinis simillim; amabit: q̄ se

benivolentia psequetur . hoc enim inq̄
ethnici faciūt z publicani : q̄ si quisq̄
colentes se colit : q̄s non cum adamas
rit qui p̄ odio amorē rependat . **I**d
igit̄ veli ceteris ad exempluz p̄feras :
habeasq̄ in ore frequētius istiusmōi :
non desinā te amādo insectari : q̄dū
me odio habueris : hoc pacto contro
uersias sedabis : nā siue ex phlegmas
te : siue ex quadā nature frigiditate es
iusmōi morib⁹ ortū duxerit : utrūq̄ tñ
amor . potētia z vis : ei⁹ feruorē modēa
bit . **N**ōne etiā spectasti vnq̄ q̄ turpi
libidie detinēt : vti ab adulterata mu
liercula innumeris ptumelijs affecti :
cedunt plerūq̄ z conspuuntur . quid
agitur : nū amor ignominijs soluitur .
minime . quin magis incēditur . **D**ec
sane hūili z iūmo genere femelle post
q̄ libidinate sunt factitant . qui vero i
iurijs afficiuntur : p̄nt p̄sepe maiores
suos recensere illustres z claros vi
ros : z familie nobilitatē p̄dicare non
mediocrem . non tñ idcirco vel libidi
ne extricantur vel deserūt : quam ama
re occupant . **P**roinde nihil nos pudet
eam quā demonicus amor habē vim
credit : nō existimare in diuinū posse
desideriū trāsserri . expugnari q̄ hoc
pacto vel demones posse . **N**ōne etiā
nostri : demonē illū impurū instare vt
vel eū qui sit odio habitus ad se tra
hat : z mēbrū vēdicet nostrū q̄ quē
piā oderit . quo neglecto victorie pal
mā prodis : id ē fratrē qui i palme mo
rem in mediū astat z tibi si viceris fu
turus in premiū . si vero negligentior
fueris sine palma abibis . **D**esine itaq̄
q̄ demoniū illud p̄nunciare : si me . s .
oderit frater haudquaq̄ hunc mihi
spectandū tulerim . q̄ dicto nihil est se
dius . cūq̄ nōn hī eā animi cruditatez
summis ingenijs ascribant : nihil tñ
ipse existimaueri vel abiecti⁹ dici vel
insanius et immiti⁹ posse : coq̄ mihi i

gemiscendū censo q̄ vitia ducitis vir
tutibus potiora : et insolescere z ceter
ros aspernari : magni apud vos eē ap
pareat : et clari viri officii : quod equi
dē non secus ac p̄ magnis demonū la
queis habendū duxerim : eo magis q̄
velit pleriq̄ de animi malignitate bñ
opinari . ita sit vt deleri eiusmodi neq̄
tia haud facile possit . **A**udui ego : nō
nullos iactari solitos : sese non vltra
eos adisse : qui vel semel nullā sui ha
buerint rōnem : q̄d tñ sibi dñs tu⁹ glo
rie duxit . quōtiens nāq̄ hunc hoies
conspuerūt : quotiēs aspernati sunt . q̄
bus nihil minus ipse et opē ferre z s̄
uenire nō intermisit . **N**eq̄ itaq̄ illū
in ore habueris : min⁹ se posse odio
te habentes conuenire . q̄n illud vsur
patum habeas veli : nequire te tui p̄
iufacere contemptores : quoz alteruz
Christi discipulū decet : alterū demo
nes vtq̄ primū illud claros homies
facit z illustres : ita secundū hoc ob
scurat : z ridiculos reddit . **E**oz z moy
ses admirationi habetur : q̄ deo dicē
te . **D**itte me vt iratus contera illos :
nihil est passus eos respuere : qui se fu
issent sepius aspernati . quin pot⁹ rñō
tebat . **S**i dimiseri . eis p̄cām dimitte .
sinaūt z me perde . **E**rat is sane dei z
amicus z imitator . **N**e itaq̄ nobis id
laudi demus : q̄d potius foret ob tur
pitudine occultandū : neq̄ illud vsur
pemus q̄d dici vulgo solet . **N**ōni ego
contēptui habere q̄ plurimos . quin
erunt etiā oēs et irridendi per nos z
cōprimendi : qui verbis istiusmodi vt
tantē q̄nquidem in his se iactant : q̄rū
pudere oportuisset . **Q**uid inquis : dic
mihi xpianū hoiem conspuendum eē
ses quē neq̄ infidelē xpūs cōspuissz .
at quid conspuisset dixerī . quin vsq̄
adeo hūc et si sordidū et informē di
lexit : tantoq̄ est amore p̄secutus : vt
eius grā mortē subierit : tu vero eun

dem decoꝝ admodū i pñtiaz effectū:
 et cunctis admirabile respū: dic mē
 hi: nondū aduertis qualia in eū & bā
 iactes: aut quod audeas facinus: q̄ et
 xpi sit membrū: et eiusdē ac dñi cor &
 pus gerat: eūq; pro capite habeat: pro
 mensa & veste: proq; luce et sponso ac
 demum vniuersoz loco ducat. Neq; hñc
 solū: s; alios plerosq; maledictis
 offēdis. Cōtine te iā & desine insanire:
 recognosce fratē: edisce furētis hec
 dicta esse: & animi valitudie laborat
 tio. q̄nportus lōge his aliena hunc in
 modū p̄fare. Nunq; desistā: beniuolē
 tia te cōplecti: vel si centies a te pati
 ar repulsaz. hoc pacto et fratē lucris
 feceris: viues q; hāc i dei laudē vitā:
 et future bñitudinis nō eris imunis.
 ¶ Dauidica cantica diuersis subsers
 uiunt nostris cōsolationib; & medita
 tionibus.

¶ Sermo xv.

¶ **Q**uemadmodū cibo vita hec
 sustētatur quē mox eadē illā
 summiſtrat: sic & si boīs actio
 nibus admittamur: spū potiemur: quo
 parto et bonis opibus abundabim⁹.
 quib⁹ cōtra si caruerimus: adē a nob
 spūs auolabit: quo destituti. necesse
 erit circa res gerēdas claudicare. Si
 quidē spū hoc decedente: impur⁹ suc
 cedit. quod liq̄do pōt in saule cōgno
 sci. q̄ spū quid refert si non adeo ipsi
 vrgemur quēadmodū Saul vigeba
 tur: q̄n ex malefactis ipsi & flagellitjs
 et angimur et strangulamur? Op⁹ ita
 q; nobis dauidica cithara: vt anie di
 uina carmina: cū a pphēta: tum bonis
 actionibus desumpta: incinamus. ho
 rum vtrūvis mō egerimus: vel daui
 tico cantico octepto: vel optimis mi
 tis facinoribus: non secus demonem
 impugnabim⁹: ac David solebat saul
 vesaniā lenire: eritq; eiusmodi nob
 ad iusticiā medela. Quinetiam demo
 num furor cōteratius concitabitur: cū

se nobis praua suggerētibus: nihil ip
 si ad malum flectimur: verentur enī
 vel inuicio statū impuriōres illi & male
 fici: ne ex suis nefarijs suggestionibus
 ad laudabile aliquod facinus conuer
 tamur. cūq; nos viderint immotos
 p̄stare et timore pustino vacui erunt
 et cura. Idcirco re bñ gesta: canticū
 decantemus: vt demonicum illud vel
 vrgētissimum. p̄pulsemus scelus De
 mones quidem non proorsus priuare
 nos celo possunt: quin inuēt plerūq;
 nos oppugnando: vigiles tamē & so
 brios ad celos capessendos: e q̄b⁹: de
 lictis & scelere pleriq; deiciunt. nā q̄
 volens delinquit vel spōte furit: de
 moni est: p̄terea neq; veniā ab hoīe
 neq; mīaz p̄meretur. Incinam⁹ itaq;
 anime hoc se pacto habenti: cum alijs
 sacraz literaz script. & dauidica: & ita
 vt os cauendo mentem erudiat: nei
 q; enim tenue illud & exiguum videri
 debet. siquidem cum linguam ad can
 tum instruimus: pudebit animaz vel
 contraria sentientem: non saltez canē
 tem illā imitari. Qua ex re neq; id so
 lum vtilitatis assequemur: quin & plē
 raq; alia que nobis coniducēt referē
 mus. Disserit quippe pphēta ille non
 soluz futura: sed de visibilibus his de
 q; inuisibili celoz structura disputat:
 cupientiq; tibi forsā edoceri. vtrum
 hoc celum eodem sit statu perpetuo
 permansurum nonne respōdebit Da
 uid dicetq;? Celi quemadmodum vē
 stimentum veterascent. ac velut amī
 culum mutabis eos et mutabuntur.
 Itē de forma celoz si quid optauer.
 audire illud intelliges. Extendo celi
 lum sicut pellem. Insuper si de celi
 dorso volueris quid amplius nosse
 diez tibi: qui obtegit aquis superiora
 eius. neq; his contentus: quin etiam
 de latitudine et altitudine mētionem
 facit: ostendens vtraq; hec: pari esse

mensura. **Quantū** inquit distat ortus ab occidente elō gavit a nobis iniquitates nostras. **Secūdu** altitudinē celi a terza obfirmavit dñs misericordiam suā super timentes se. **Accedit** etiam si terrarū fundamenta conquiras: neq; illa te clam sit habiturus cū psallentem illum huiuscemodi audieris. **Qm̄** super maria fundavit eā. **Itē** si terre discussus cognoscē causas cōcupisces: intelliges. **Qui** respicit terram et facit eā tremere. **Hoc** modo omnē ex aīo ambiguitatē exinet. **Notis** preterea si rōnē requiris: vel hāc referes ab eo edoctus. **In** ea enī pertrāsibunt oēs bestie silue. **Ad** quā etiāz sint montes vtilitatē effectū respondebit **Notis** excelli cernis. **Quid** opis et lapides ferat exponit **Petre** refugū erinacis. **Quid** vel arbores sint infecunde create **Ibi** enim et passerēs ridiculabunt **Quid** insup sibi velint in solitudine fontes: in his quidē habitabunt bestie agri. **qd** vinū vt nō solū eo in potu vtaris: qñ ad id vel aqua facere satis potuisset: quin vt te faciat iocundiorē. **Vinū** inquit letificat cor hoīs: vt intelligas quousq; vini vsus progredi debeat **Un̄** autē et aues et fere bestie nutriātur audies ab eodē hoc pacto dicente **Dia** ad te respiciāt dñe vt des illis escāz in tempore oportuno. **At** si de beluis queras: rñ debīt vel has tui gratia fuisse creatas hoc modo. **Qui** educit herbas bestiis et virentia in seruitutem hominum. **Quid** luna sit opus audi dicentem illum. **Qui** fecit lunam in tempa **Quid** preterea q̄ visuntur vniuersa. et que nusq; apparent create sint: clare edocet. **Ipsē** dixit et facta sunt: ipse mā davit et create sunt. **Quē** mortis futura sit eterne solutō hoc pacto te instruit. **Deus** liberavit animā meam de manu inferi cū me susceperit **Un̄**

etiā nostrū hoc corpus ortū ceperit: explicat **Recordatus** suz qm̄ pulvis sumus. **Quo** ve sit et imposterum rediturū ita docet. **Et** in puluere suum reuertetur **Itē** vniuersa sint in tui gratiā create ita disserit. **Gloria** et honore coronasti cum dñe et constituisti super opera manuum tuarum. **Quid** vero mortales ipsi cōmune cū angelis habeamus ita explicat. **Dimisti** euz paulo minus ab angelis. **De** diuino autēz in nos amore illud affert **Quē** admodū pater filios miserat: sic se timentū miserus est dominus. **De** his etiam que nos in futurum manēt: de q; vite huius sine quietiori ita dicit. **Reuertere** anima mea in requiē tuā **Cur** autē tam vasta sit celū magnitudine hoc inquit. **Celi** enarrant gloriā dei. **Cur** nōx et dies sint facti: non vt lucem duntaxat prebeant et quietez: sed etiam vt erudiant. **Non** sunt inq; loquēte neq; sermones: quoz non ex audiantur voces eoz. **Quo** demum pacto et mare terras obeat. **Abissus** sicut vestimentum amictus eius. ita quidem apud hebreos habetur. **Ex** his itaq; enarratis sumentes initiūz et reliqua pernoscentis. **de** christo scz: deq; eius resurrectiōe: de futuris suppliciis: deq; his que bonis moribus aduersantur. **de** legibus. ita vt multiplici bono refertos. vobis liceat dauticos codices conuenire. **Nam** si in molestiam aut aliquam animi perturbationem incideris. plurimum hi ad te consolandum valebunt. **si** fue ris in peccata prolapsus: q̄ multa ibidem inuenies ad medelaz. **si** paupertate eris vel pressuris grauatus. multos tibi ex his ad tranquillitatē potes videbis offerri. **Si** iustus nō medio cre eris securitatē nactus. **si** criminis obnoxius: fiducia plurimū. **Quippe** si punitia sis mala ppeclus: illū audies p̄di

cantem. Quoniam te propter tota die mortificatus sum. et illud. Estimatus sum sicut oves occasionis. hec omnia venerunt super nos. nec obliti sumus tui. At si ex re bene gesta in sole scere ceperis: audies eundem dicentem. Ne ingrediaris in iudicium cum servis tuis domine. quoniam non iustificabitur coram te omnis vivens: sic mox humilitatem sectaberis. Qui etiam si quicquam commiseris: vel desperatione capieris. intelliges illum frequentius id incipientem. Hodie si vocem eius audieritis nolite obdurare corda vestra. quo audito statim respicetis. Porro si regio fueris diademate insignitus. elatus insuper et tumidus: illud ediscas. Non saluatur rex magnis viribus nec gigas sue virtutis magnitudine. Sic poteris modum superbie ponere. Si opibus preterea afflues et gloria: rursus audies modulantem. Ne qui confidunt potentie sue et multitudinis divitiarum suarum gloriantur. et illud. Homo sicut fenem dies eius: nec descendet cum eo gloria eius. hoc pacto nihil duxeris fore in terris magnificandum. siquidem gloria et potentia fulgore cuncta excedunt. que duo si fuerit per te neglecta: quid esse aliud potest cuius apud te ratio constet? Ne si in aliquo fueris animi merore constitutus: intelliges. Quare tristis es anima mea et quare conturbas me. Spera in domino quoniam confitebor illi. At si nonnullos videris probari immerito: id dices. Non emulari in malignantibus: quoniam quemadmodum fenem exarescent. et tanquam olea virentia concident. Si iustos spectaveris eque atque iniustos pena affici senties haud parum fore supplicii causam. Pleraque sunt inquit peccantium flagra: que tamen iustis inferri propheta non asserit quin multe sunt inquit

iustorum angustie et ex his omnibus liberavit eos dominus. Et rursus. Mors peccatorum pessima. Et honorabilis coram domino mors sanctorum eius. Nec itaque frequentius repete: instructusque istiusmodi eruditione. nam verbis hisce vel singulis per nos simpliciter ex transcurso prolatis: patetissimum uest sententiarum pelagus. Quod si libuerit prophetica hec dicta diligentius perscrutari: videbitis maximam inde divitiarum copiam fluxisse. Licebit ite rea volenti cuique: ex dictis hisce que inhererint vitia repurgare: si neque invidiam facile admittat neque merore. si divitias contempserit: si angustias: anxietates: egestatem: pro nihilo duxerit: si vitas denique ipsam nihili esse existiauerit. Eiusmodi a te opinatio: vitia propulsaabit. pro quibus omnibus et gratie sunt deo agende: ut his rebus contemptis gazas attraheremus celestes. et per adversantium rerum tolerantiam: perque sacrorum scriptorum consolationem: spem habeamus: et futura beatitudinem potiamur.

Divitie erogande sunt pauperibus multiplici causa et fructu.

Sermo. xvi.

Sopifices qui manuum opere industriaque vel opibus prestando: vitam ducunt: tanta pre se tulerit liberalitate: ut plerisque fidelibus operam tulerit. quam erunt hi qui bonis fortune abundantiam veniam habituri qui egenos despererint. Quinetiam nec suo sanguine illi nec vite pepercerunt: ut deo se moneros prestarent: cum ipse ut tenui plerumque pecunie parcas: nihil pro: suis anime tue indulgeas. Dicit aliquis. Erga preceptorem et dominum tales se illi prestiterunt: non tamen eadem sunt in discipulos munificentia usi: quod iure dici non potest. Siquidem ut legitur gentilis ecclesia: his gratias ageret qui et si

natione iudei tam sincere et integre fidei extiterunt: vt eorum ecclesie ex gentibus confectae: volenti animo necessaria summississent: quoz studiu et virtutes vel feminis imitande potius foret: qua fertis et auro et vestiu abundanti ornatu expoliri. Que enim vnq regina adeo claruit: vel magis est in oim ore versata vt pauli possit sectatrici et socie mulieris nome aut fama excedere? Nec eni paulu no ad decimu vsq; ad vigesimu annuz: quin ad ea vsq; tepestat: qua Paulo christus sui pitiam obtulit: sectata est: ita vt vbiq; ob id virtutis laudibus ab u de potita: fama et noie celebret: quod pculdubio maiori sibi decori fuit et ornamento: q; quis corona. aut insigne aliquod regiu extitisset. Quid eni vel manus vel dici par pot: q; pauli defensionem suscepisse: eiusq; vite discrimine terraz orbis instructore tutari? Cogita itaq; quot fuerint regine silentio occultate: cu hec que paulu comitabatur: cu eo vna sempiterno nome celebrat: quantu huius femine gloria peruagat. Siquidem ple: scite: thraces. et qui vltios orbis incolit fines eiusdem sapiam et predicant: et admirantur: q; ergo ipse vel opes: vel regias vestes. vel impia no puifeceris: vt hanc tibi testatorem laudem pares? Neq; id dixerit quispiam. tales se illos in periculo prestuisse: vel fuisse duntaxat in ergandis pecunijs liberales: in xpi honore diuulgando negligetes: qn eosdem apostolus coopatores appellat: q; inter nec eni pudet se iam coadiutricem nuncupare. qn id sibi ornamento ducit. no eni nature sexum attendit: sed a promptitudine palma dignissima arbitrat. Quid ergo huc pot decoris equare? vbi nuc effuse diuitie? Vbi facieru dec? vbi et inanis gloria? Per

disce hunc mulieris ornatu: qui non corpi est circumiectus: sed animo perpetuo mansurus exornat: qui nec paxide aliqua sed celo reconditur. Respice horum in vulgando Chusti nomine laborem in tolerandis supplicijs victoriam: in his fortune bonis impartendis liberalitate. Aduerte inq; qua sit illa pauli charitate complexa: quo ve xpi amore persecuta: mox tua cu his conferto: scz q; sis ipsa in accumulandis pecunijs diligens: q; ad sectandu impudicitiam attentior: q; ad explenda ventris ingluuiem vigilatior. Spectabis sane hoc pacto: qles xpi discipuli fuerit: et quali nuc ipsa sis conditione. Malum equidem non magis te cu his conferas: q; ea tibi ad imitandu mulierem sumas: et ita vt depositu. lasciuie sarcinis. Id enim presertim tuus iste vestimento: si cultus excipias celoz ornatu: pdisca q; vni ta clari euaserit qui cu Priscilla versarent. q; si fieri certior cupis: q; pacto illi eo sunt magnitudinis pcedi: facile intelliges. cu noueris paulu ab his hospito biennio fuisse susceptu. quo: quid esse virtutis potuit no interea animo excoluerint? Dicit aliq; beneme miseru qui nullu habeat apud me paulu. qn si volueris vel paulu habebis tibi herentem. non enim illos pauli facies: sed fimo prouexit. Itaq; si tibi id animo sedet non modo Paulu Sed Petrum: Johannem: prophetarum insuper et reliquorum apostolorum cetum omnem tecum habebis as siduo colloquentem. Cape in manibus istorum libros: et scripta perlege. hec te mulieris istius facient non ab similem. At quid paulum dixerim? quin et dominum ipsum si voles tecu habebis siquidem per pauli sermonem tecu colloquet. licebit et alii eundem admittere. si sue fidei inueris sectatores: quibus vel abeuntibus pietatis poteris et

māfuetudis monumenta pmereri. so
 lēt ei r mēsa i qua vir scūs aliqs cibū
 sūperit: ac sella cui insederit r q̄ decu
 buit lectulus: v̄leo decedēte faciles
 eos ad p̄niam reddere: qui domi sc̄m
 aliquē virū exceperint. Quocirca: q̄
 tū existias aīo sunamitē illā fuisse per
 cussam: aut quali veneratōe imbutā
 cū tricliniū vbi Heliseus māfisset: in
 scēdit: r eo magis: cū mensam r lectu
 lū q̄ vir summe sanctimonie deussit:
 inspectaret: nec sane filiū illi emortu
 um suscitandū exposuisset: nisi eius vi
 ri contubernio plurimū p̄fecisset. De
 si longe post tempe ea loca adierim?
 vbi et paulus diuersatus sit: et in v̄s
 cula cōiectus vel i multoz sit cōfessis
 cōcionatus: nōne videremur esse p̄
 gaudio quasi alis quibusdāz sublati?
Iteq; si t̄pis illius ex looz aspectu
 repetita memoria: tātū capim? volup
 tatis. quid pulcos illos existimanduz
 est fuisse ex recentib? beneficijs: iocun
 ditatis assecutos: qui venerabildi ho
 spitio alienos susceperint? Erūt itaq;
 sanctiores per nos viri admittēdi: vt
 eiusmōi hospitalitate r dom? illustret:
 purgeturq; sentib? r ex diuerso lo
 co: portus efficiatur. neq; hi solū erūt
 suscipiendi: quin et eoz abluendi sunt
 pedes. Neq; enī ipsa si vel regio fuer
 ris nōmie insignita Sarai potior est.
 v̄l cā nobilitate r opulētia anteibis:
 cui quadringenti decē et octo verne
 et domi nata mancipia fuerant r filij
 duo quos oibus diuitijs p̄ferebat. ve
 rū quid dixerim decē et octo et qua
 dringentos: q̄n eius ex semine enana
 turū terraz orbē esset certior facta: ha
 beretq; in virū: dei amicū eundemq;
 q̄d oī fuit impio maius: curatorem?
Gerū cū tanta esset gloria illustrata:
 fermento farie indito: panes conficie
 bat r reliqua in ancille morē: angelis
 v̄scantib? ministrabat. Porro neq;

abraā ipse nobilior fueris: q̄ trophea
 et insignes victorias: post exactū etiā
 Persaz regē et p̄fligatū: cū magnis
 esset ab egipto p̄ncipe honoribus au
 ctus: sese pro seruo gesserit. Illudq;
 haudq̄q; erit aīa duertendū: q̄ ap̄d te
 factiores plerūq; viri: aspectu viles:
 egestate et pannis obfati diuertāt: q̄n
 potius erit vocis illius remiscendū
 asserentis. **Q**u vni ex minimis his fe
 cistis: m̄hi fecistis: neq; ex puulis his
 quēpiā puifeceritis. siquidē eoz ange
 li sp̄ spectant faciē patris vestri cele
 stis. **E**xcipe itaq; hos aīo libentiori:
 qui ex pacis osculo infinita deferunt
 ad te bona. **P**̄ sarā aut hanc et **R**e
 becca cogitatōe repetenda ē que cū
 aquā di gratia fontē petisset: oī animi
 elatione deposita: et potuz alienis iu
 mētis hausit: et hospitez domū apud
 se inuitauit. Quorsū hec? q̄m cuiusmōi
 hospitalitatis ob cām: premia ille im
 mensa p̄merebantur: que et ipsa lon
 ge maiora accipies. **Q**uipe: cū non so
 lum te deus ad liberos p̄creandos fa
 ciet fecundiorē: sed celo insuper ipso r
 bonis celestibus donabit: liberabitq;
 gehenna r errata remittet. **M**agn? p̄
 terea eius ē hospitalitatis fruct?: quā
 et **J**other: r si barbarus natione: se
 ctatus curatōrē sui: eum suscepit: qui
 tam vastum in mari haberet impiuz:
 qua tā bona venatiōe filiaz beneficio
 vsus est. **H**is itaq; cogitatōe p̄cepil.
 cū muliebē hāc animi magnitudinem
 tecū ipse reputaueris: oīs erit tibi cal
 canda supbia. **I**nsup veltū ornatus
 omīs: et reliquoz sumptuositas: odo
 rum vnguētationes r huiuscemōi ad
 luxum: delicie cōculcāde erūt: r gra
 du cōposito gradiendū. ita vt omīssa
 hac inani solertia: studiū id oē ad ani
 mum transferas excolendum: eumq;
 celesti desiderio incēdas: cuius celi si
 te amor inuasit: terrena hec p̄ cenō

et luto duces: et facile cōtēnes: q̄ nūc
 p̄ boīs hoīes demirāf. Neq; ei scīaz
 decz: q̄ spiritalib' sit officijs pdita: ea
 cōgrere que ridicla sint. His itaq; of
 bus retecis: que solent e turba multis
 ercule: saltatrices insupz tubicine ma
 gnificere: circūcinge te sapientia: hoī
 spitalitatez exerce: continenter orōni
 incumbē: videbis hec fore auratis ve
 stib' potiora: gēmisq; preciosis et mo
 nilibus lōgo interuallo prestare. Hec
 quippe apud hoīes laudē apud deum
 mercedis plurimū p̄merētur eiusmōi
 sunt ecclie ornamenta: illud vero cui
 nunc meminimus: in decora scz et tur
 pis voluptas in theatris habet et spe
 ctaculis decori: cuiusmōi ornāmētoz
 alterū celo est dignū: alteruz equis et
 beluis. atz quippe claz illud et emicās:
 hoc vero indecēs cadaverosa corpa:
 circūagāt. Nunc igitur et ipsi nobis
 parēntis ornātū: vt fama et gloria ce
 lebres effecti: et xp̄o dñi viuimus: mo
 rem gesserim': futuris bonis p̄petuo
 potiamur.

Deū laudemus fide formata et em
 plo scōz. dignus enī est oī laude.

Sermo xvii.

Ditemur et ipsi patriarcham
 illū nec sec' atq; ipse solebat:
 deum laudibus p̄sequamur.
 Quid enī illud? deo gloriam dedit: ni
 si cum diuinā iusticiā infinitāq; potē
 tiā commemorasset: essetq; de deo ple
 raq; decentius meditatus: de p̄missio
 ne fieri certior promeruit. Idcirco et
 nos eundē tum fide: tū re et opē lau
 demus: vt gloria tandē donat: id lau
 dis huiusce premiū vendicemus. In
 quit enī. Qui me fuerint venerati: et
 ipse honorabo. Quia si nulla esset alia
 nobis pro ea re p̄posita merces: illud
 ta vel maxime nobis ad gloriam va
 leret si diuinis in laudib' versari non
 indigni haberemur. si quidē et q̄ prius

ipsi laudes eloquūtur: vel hoc vno.
 si nil reliqui esset mercedis. q̄ princi
 pem magnificū: satis videntur orna
 menti assecuti. Cogita itaq; q̄ sit glo
 riosum q̄ ve magnificū dñm nostruz
 per nos venerari: vti et contra q̄ des
 trimentosum illud et supplicij plenuz:
 cum reliquis in eū conuertiādi occasio
 nē damus. Exigit enī (etsi min' hoc
 munere egeat) hanc ille a nobis lau
 dē. Quātum ipse existimas deū inter
 hoīemq; distare: certe dixeris: quātū
 inter vermiculos et hoīes ipsos. ve
 ruz id dictū adhuc nihil est satis: si di
 xerim illos hoc pacto differre: q̄ ne
 queat quantū inter se distent explicat
 ri: nū optaueris gloriā tibi apud ver
 mes: etsi magnam aut preclaram: par
 tere? Si ergo tu q̄ glorie es cupidior:
 velle te tale aliquid negaueris: quo
 nam pacto qui huiusmodi cupidita
 tis vitio caret et adeo reliquis prestā
 tior est: his tuis laudibus indigebit?
 quaz etsi minus est indigens: lauda
 ri tamen a te cupit. nā si tui gratia ser
 uitate tolerauit: quid mirz si pleraq;
 alia eadē rōne patitur: nihil enī indi
 gnū se putat quod nobis conferat ad
 salutē. Quocirca cū ita se habere hec
 sane intelligamus: p̄ātm oē quo deus
 maledictis incessitur: euitemus. iquit
 enim delicta nobis non secus ac scri
 pentis aspectus defugiēda: q̄ppe appro
 pinquantem te morsu petent: quādo
 non illa se nobis offerūt: quin ea nos
 vltro adimus. Quod deus ita fore
 constituit: ne violētia diabolus supe
 raret: si nemo illius conatibus obsta
 steret: eo q̄ illum quemadmoduz pre
 donem quempiam cicit. qui neminez
 aggredi audeat: nisi quem suis in later
 bus nudum deprehenderit et solum:
 neq; inuadere audebit nisi eundē vi
 derit heremū peragrantem. Heremo
 nāq; et solitudine demōes inuersant:

quaz interpretatio nil aliud exprimit
 q̄ malū facin⁹ et p̄ctm̄. opus itaqz nos
 bis cū fidei stabilimento et caridine: tū
 salutis casside et spūs gladio: vt nō so
 lū mors nō male per nos sit obeūda:
 sed quouis mō insultanti illi descen
 da ē ceruit. Opus itaqz perpeti p̄cet
 vt nostris possit pedib⁹ conculcari.
Impudēs nāqz ē et scelestus: tam si
 de loco inferiori inferat bellū: victor
 qz tū plerūqz euadat: cum eius ictus
 p̄uifacimus superare et plagas. neqz
 enī illi licet magnū in modū efferri:
 quin humi serpit: cuius figuram vel
 anguis presert. qui demon est ab ini
 tio ea sit conditione creat⁹: longe ma
 gis nos hoc tempe oppugnabit. **Q**uā
 ignoras qd sit de loco inferiori pugna
 re: enitar id bellandi genus: interpre
 tari. Bellū itaqz de loco inferiori ge
 rere a rebus infimis est atque impu
 gnare: vti a voluptatibus: diuitijs: et
 p̄ntibus huius vite bonis. verum si
 quē viderit subuolantem ad celū et su
 periora tenentem: primum neqz hūc
 subsequi sursum versus saltando pote
 rit: deinde si id facere fuerit emisus: ce
 lerrime casurus est. caret enī pedib⁹:
 caret alis: humi reptat: terrenis in re
 bus versatur: in quibus si nihil erit tū
 bi cum eo commune: eris sane labore
 vacuus. nec enim nouit ille in aperto
 vel in faciem pugnare. nec secus atqz
 anguis latitans: diuitiaz se illecebris
 occultit. Itaqz defectis dumentis: timo
 re percussus: dilabatur: ferieturqz sta
 tim si diuinis fueris illi carminibus
 imprecatus. Christi enim iesu domini
 nostri et crucis virtus: nostra sunt
 carmina que non solum draconē hūc
 suis e latebris educent: ignemqz im
 pingent: verum vel si qua nobis ihe
 scribit vlcera sanabunt. que si q̄s hoc
 pacto fuisse ad sanitatem redacta ne
 gauerit. existimet illud ob exigūā in

cientis fidez: non ex prolati carnis
 impotentia. euenisse. Siquidem qui
 iesum urgebant: nihil sunt utilitatis
 assecuti: at que sanguinis fluxum pa
 tiebat chusti corpore nec pretentato.
 cuz vestis duntaxat simbriā attingit.
 sanguinis diutinos fontes continuit
Hoc iesu nomen cū inferis. tū mor
 bis et vitijs terrore est. ex eo itaqz or
 natū nobis viresqz vendicemus. sic
 enim et paulus: magnus euasit: q̄ est
 fuerat nobis natura proximus: fide
 tū accepta longe fuit a pristina cōsue
 tudine unmutatus. nam adeo ille grā
 excellabat: vt vel eius amiculū: vim
 nō mediocrē habere videretur. Qua
 igitur erimus nos excusatiōe digni
 quoz precibus nec vitia reprimuntur:
 cum talium viroz vel vmbra et vestis
 mortē repellat. **Q**uid igit in his cau
 se esse videt: nisi permagna quedam
 animoz diuersitas: nam q̄ ad naturā
 p̄tinent: nobis cum paulo et paria sit
 et cōmunia: cuius ortus et educatio
 nostro haud absimilis. siquidem terzā
 ille incoluit et aerem eundem spirauit.
 in reliquis vero: seruiore scilicet fi
 de et charitate: prestantior nobis fuit
 et melior. **H**unc itaqz imitemur red
 damusqz nos xpi colloquio non indi
 gnos: cuius rei longe est ille cupicētis
 simus: siquidem sermonis huius ha
 bēdi gratia organū hoc corporeuz fa
 bricauit: qd̄ q̄dem vt torpens iuxerit
 citariqz maneat haud cupit: quin ha
 bere sp̄ inter manus desiderat. **C**ur
 itaqz non illud promptuz reddis pa
 ratuz vt capi per opificem ipsū tra
 ctariqz possit: vtz per lasciuiaz adeo
 organi huiusce cordulas et laxas et len
 tiores facis: vt citharam plane oēm
 inuutilē pares cū eius cēt potius et so
 nus obfirmandus et sale spiritali mo
 derand⁹. quā xps citharā si concinnā
 hoc modo comparatamqz p̄spererit:

per animam hanc nostrā voces edet.
 Deinde angelos archangelos conspi-
 cabimur et cherubimōs pre gaudio de-
 silire. Precandus ergo erit. ut mani-
 bus illis immaculatis eē tractabiles
 possimus: et xps ipse cor nostrum op-
 pulset. Atqui neq; prece est opus si
 illud ipe ei tactu dignum effeceris: se-
 queretur namq; ipse et prior inuadet. so-
 let namq; futura acceleratius preuenire
 siquidem nec Paulo cū nondū eo es-
 set magnitudinis puctus: haud pri-
 us laudes contexit: q̄ eundem ma-
 gnum in mo dñi profecisse conspexit:
 postea vero nihil reliqui fecit. qd ei
 ad laudes p̄tineret. **O** si xp̄s nobis
 insonuerit et spiritus sanctus presto
 fuerit: erimus utiq; celo potiores: ne-
 q; solem ipsuz aut lunā effigiatos: qn̄
 hoz dominum et angeloz principem
 obambulantē nobis habebim⁹ et cor
 habitantem. Nec aut dixerim non ea
 ppter vt mortuos suscitemus: aut lei-
 pra affectos reddamus mundos: sed
 qd hoz omnium maius est et prestan-
 tius: charitatem preferamus. vbi enī
 id boni inerit: ibidem mox cum patre
 vna et ihesus aderit: et sancti spiritus
 gratia subsequetur. **U**bi eniz duo vt
 tres fuerint in meo noīe congregati:
 ibi et ipse adsum inter eos medius. q̄
 verba et vehementioris preferunt a-
 nimi affectum: et amoris non medio-
 cre inditium: cum eos quos amat ha-
 bere se circa concupiscit. **D**icet quis-
 piam. **Q**uis erit adeo calamitosus et
 miser: qui velle se deum neget habere
 medium? hi profecto quos inter sedū-
 tio est. **I**rridebit me forte aliquis dī-
 cetq;. **Q**uid ais? **N**onne sub eisdem
 nos membris cōspicaris: sub vno eor-
 demq; tēplo: eodē in grege concordia
 animo permanere? nostrum neminez
 vides dissidentem. sub eodem pasto-
 re vocē vna edim⁹: simulq; dicta hec

tas audimus: simul etiam deū cōpre-
 camur: quid ergo discordias nunc et
 seditiones commemoras? **I**pse vero
 etsi discidia narzo: haudquaquē videoz
 ppterca insanire vel a me ipso alien⁹.
 quod enim cerno: non me fugit: nec
 clam me habet nos sub eodē esse nūc
 templo: sub eodēq; pastore: sed eo ma-
 gis quoroz: tot rebus nos ad concor-
 diam prouocantibus: discordes tamē
 et seditiosos esse. **D**icet aliquis. **Q**uā
 hic seditionem spectasti? hic equidem
 nullam: at hoc soluto conuentu: cum
 erit abeundi facultas facta: tum is il-
 lum criminatur: alius in faciē conui-
 ciatur: alius inuidia flagrat: rapit ali⁹:
 aut vim ifert: alius turpi amore irret-
 titur: et dolos nectit. que omnia re-
 ctius cōspicerentur si detegi animus
 ipse posset. esset sane hoc pacto apud
 vos cōpertū me cōpotē mentis esse
 non insanū. **N**onne preterea milites
 cōspicamī p pacē et otū armis depo-
 sitis et imparatos hostiū castra adire:
 i eis q; tuto versari? verū cum armis
 iudem munitur et custodijs dispositi.
 noctes insōnes ducit: ardētq; ignes
 continenter: bellū: non pacē pre se fe-
 runt. **P**ossunt sane in nobis hec re-
 cognosci siquidē abinuicē nobis ca-
 nemus: nec deest suspitio aut timor.
 cum quisq; proximo auribus verba
 insusurrat: obticetq; statū si quis ppi⁹
 accedat et de medio tollitur occipit⁹
 sermo: quod certe non fidentius est h̄
 plane cauentium. **D**icet aliquis. **N**ō
 alios fallēdi grā id agit. h̄ ne ipse fal-
 lar eoq; magis id mihi censeo deplo-
 randum: qn̄ et vitā vna ducimus: cau-
 tiōe op⁹ sit: tātūq; ignis incendim⁹:
 vnaq; et itē alteras locam⁹ excubias:
 ne fallacijs circūuēti: iniuriam patia-
 mur. **Q**uorum omnīū causa: mendaci-
 um est: fallacie plurime charitatis in-
 teritus et sine inducijs bellum: vnde

cōplures reperies gentili potius q̄ xp̄iano se credere. Proh pudor quo hec sunt rubore: q̄b' lachrymis: qua lamentatione digna! dicit quispiam. Quonam id pacto duxerim toleranduz: si fuerit aliquis puer se instruat? vbi ergo sapie studiu? vbi zapostolice leges: quibus cauetur alterius. tolerari onera oportere? si enī fratri prestare te mouerū nescis: quid facies alieno? vel si p̄p̄ijs membris facere satis haud noueris: quo pacto poteris externa pellicere: pellectaq; corpori tuo copulare? proch dolor n̄ facili sū lachrymas funderē. Abūdantissimos equidez vt inquit p̄pheta lachrymarum fontes ex oculis laxarē. video enī in nostris hūc regiōibus p̄elia geri infinita: et his p̄culdubio grauiora que p̄pheta p̄uiderat. Is nāq; cum barbaros iudeā inuasuros longe añ vi disset (ventris dolore ango) clamitabat: ipse vero cum hoīes sub eodē duce constitutos: sibi inuicē insurgere: conuertereq; i seipsos morsus et lantatus (idq; partiz p̄cuniaz cupiditate p̄tz gloria) frustra nōnūq; et occasione nulla facitante ignominijs seip̄sos notare: vltrocitroq; inferi vulnera infinita: morte insup affici et horridiori q̄ qui bello trucidant: frater nūq; nomē tenue admōdū et exile reliqui esse: videam: nullus p̄fecto huiusce tragedie occurrit condign' luctus. Vereamī inq; vereamini mensā hāc: cuius omnes sumus p̄ticipes: quare desuper victima illa iacet: xp̄us scz. qui nostri causa occisus est. predones enī vt primū apud quēpiā salez degustauerint: predari desinūt: apud quos sal ille p̄sumptus sit. Quinetiā perdiditissimoz hoīm mores hec mēsa immutat: effecitq; ex his q̄ feris bestijs seuendo fuerint immaniores: oibus ipsis mansuetiores. at nos talis men-

se et cibi participes facti: in nos inuicem arma conuertimus: cū potius id in nostrū illum et cōmunē hostem moliri oporteret. Qua ex re ille nobis in firmioribus effectis: fortior reddit. nō enī nos ipsi cum aduersus: cōmuni mus: qui inuicē quodā insulsi: potius ipsi nos inuicē aduersario oppugnāmus: eodēq; vtimur ad huiusce modi in nos aciem instruendā: duce: cum bellū illi inferre esset decentius. nūc vero hoste omissio in fratres sagittas intēdim'. Quas inquiet aliq; sagittas naras: illas dico que ex ore emittuntur et ligua. siquidē non solum telis et spiculis: verū et verbis acriora vulnera insiguntur q̄ solent sagittis insigi. Dicit aliq; Quonā pacto poterit istiusmodi per me bellū dirimi? poterit itaq; si intellexeris cū fratri fueris conuiciatus: cenam ex ore profudisse: si noueris inq; cum i illuz contumeliā dixeris. xp̄i te membrum vituperasse. quippe cū in carnem tuā voracitatē exeres: itegerrimū illud cōcitas acrius et horribile in te dei iudiciū. emissa namq; sagitta destinanti tibi non saucio: futura exitio est. Fuit tibi quisq; iniurius: aut malo affecte? ingemisce: ne maledictis incesseris: sū de lachrymas: non inuitie gratia: sed ob iniuriā inferentis interitum. quē admōdū et dominus tuus Judā deplorauit. non enim q̄ cruci suffigere et tur deslebat: sed q̄ se ille esset ad sui p̄niciem proditurus. Lesit te quispiam aut contumelia insectatus est? deū p̄care: vti mox illi concilietur et parcat. frater enim est: tuum est membrum: eodē quo tu partu genitus: ad eandē vocatus est mensam. Dicit aliquis. At si id egero magis mihi in moduz aduersarius insultabit. ergo et maiora te et plurima manebunt premia: eoq; iustus ira mittenda est: cum illum vi

deris vulnere mortali affectū. **D**emō enim plagam illi infixit: idcirco neq̄ erit is rursus p̄ te exulcerād⁹ vel aliquo modo calcand⁹: quē videris p̄ demonem consternatum. siquidē licet tibi stanti illi ⁊ erecto opem ⁊ salutem ferre. **Q**uod si in reddenda iniuriarū vice et ipse corruet: cui erit vos succurrendi facultas: nū̄ saucio illi: minime Num tibi qui eque atq; ille concidit? **Q**uo enim pacto qui tibi ipsi factis nequiteris: opē alteri tuleris? cōfiste itaq; ⁊ animi quadā magnitudine scuto prelato: fratrem vel mortuū e p̄ hō subtrahere: percussūq; ira haud irritabis: quin potius affixus ei speculū: auellito cuiusmodi vite consuetudo si fuerit per nos seruata statim optinemus valitudine communiti. **C**lerū si fuerimus i nos semp̄ armati: nulla erit demonum industria ad nostrū exitum necessaria. **E**t enī si ciuile bellū graue existimandum est. magis tamē nostrum hoc eo molestius esse apparebit: quō nostre huius societatis humane: vel potius necessitudinis iura potiora sunt. **M**ecum Cain quondā germanum Abel: ⁊ pp̄inquitatis sanguinem fudit: que cedes tanto iniquior habenda ē: quanto consanguinitas ipsa sublimior. **I**s utiq; corp⁹ ferro transsodit: tu vero in animā gladium acuis. **C**ain forte prior malo affectus est: at non male pati: sed facere improbe: hoc est male perpeti. **A**t tendite itaq; **O**ccidit Cain. **A**bel enec⁹ est: vter horū extinctus est: ille ne qui p̄ mortem ad deum clamitans questus est: vox inquam sanguinis fratris tui clamat ad me de terra: an is qui vitā omnem transegit trepidus? **I**s sane: is erat quis mortuo calamitosior? **U**ides itaq; q̄ longe prester illate iniurie tolerantia. vel si fuerit adusq; interitum peruentus? **E**disce preterea q̄

se conditione inferior: q̄ illā stulerit. **P**ercussit germanū Cain. ⁊ vita q̄ sustulit. horum tamen coronatus ē alter: alter penas pro scelere luit. inuisus Abel occisus est: mortuus tamē cedis fratrem insimulans verabat: ⁊ comprehensus manibus tenebat. **C**ain vero tacens ⁊ a deo increpitus: pudore afficiebatur: contraq; q̄ speraret: effecit. fratrem enim quē deo gratum spectasset: interemit: existimans posse hoc pacto diuinū illi amorem (quē auxit magis) intercludere. siquidem mortuū deus diligentius cōquirebat: dicens. **U**bi nam Abel frater tuus: nō enī dei desiderū extinxit inuidia: quin potius auctū reddidit. nō enī tua hac cede Cain: sunt Abel honores iminuti: sed aucti magis ⁊ ampliat. atqui etsi antehac illū tibi subicerat deus: nunc tū de te vel extinctus: supplicium sumet. plurimū cū is deū colebat. **E**t erit igit horū de cede sententiā laturus est: qui sumpsit: an qui dedit penas? qui tanto fuerit apud deum dign⁹ honore habit⁹: an q̄ noua quadā sit et exquisita pena affectus? **T**uē abel nihil es. **C**ain veritus: mortuū ergo p̄timece. cū ferro hunc esses inuasur⁹: nihil trepidasti: forme tū sanguine p̄fuso perpetua capere. **H**unc cū in humanis ageret: tibi vel mougerū. haud tolerasti: mortui ergo acerbi⁹: huius erit i te dñas tus. **H**is itaq; oibus cognitiōe p̄ceptis: inuidia cauēda erit: ⁊ neq̄cia extinguenda: reddēdaq; mutuo charitas: vt p̄ eā nobis: cū vite hui⁹: tū future: bona vendicem⁹.

CDeū diligam⁹ q̄ prior dilexit nos. **E**t paciamur aduersa libenter p̄ sui amore. **Sermo. xxvii.**

Sedemur ⁊ nos sup̄nas illas p̄tates: neq; solum vt throno stare pp̄iquiores possimus: enitē dī:

quin illum potius qui eo infidet nob
 hēamus inhabitantē: ille nāq; se odiē
 tes dilexit: et i amore pseuerat. Solis
 enī vt p̄bis: ita et improbis ortū pre
 bet: iustisq; eque atq; iniustis pluuiā
 demittit. Tu ergo amātē te deū cole.
 ob hunc enim in te amorē inquit: ge
 hēnā cōminatus est et supplicia: neq;
 ciā quidē intercidens: ac tanq; frenis
 sustinens: tuū ad peiora plapsum: p̄
 spa aduersaq; obijciēdo nihil itermit
 tit: quatenus te cōprimat ruiturū. nā
 et te non solū sibi adiungit: sed oī im
 probitate: que quauis gehēna graui
 or habēda ē liberū reddit. **Q**u si hec
 dicta irriseris: libueritq; nequiter po
 tius vitā ducere: q̄ ad diē vnum tor
 mentis vexari: nihil est mirū. ad enim
 est: cū mentis non integre: tū temulē
 tier et insanabilis morbi indicū. Nā et
 pueri minutiores cū medicū spectāt:
 vel vstionē vel incisurā aliquā illatu
 rū: diffugiūt gemebūdī: et se lacerātes
 exiliūt: malūq; sanie continua et tabe
 interire: q̄ momētaneū dolorē ferre:
 vt in reliquū conualescant. verū qui
 mentis sunt cōpotes: non ignorāt ad
 uersam eā corpis valitudinē fore: cau
 terio quouis et scissione grauiorē: nec
 minus improbū esse: quo diuis suplici
 um malignitate excedit. **S**anitas enī
 medelā consequitur: at morbi incuriā
 et neglectū: interitus vel assidua vali
 tudo. **Q**u autē sanitas lāgore sit potior:
 latet neminē. siquidē et p̄dones haud
 tū sane cū latus transfo diūtur sūt des
 plorandi: sed cū muros p̄forāt et hoīes
 enecant. Nā si aīa corpe prestātor est:
 eius poti⁹ est deplorāndus iterit⁹: idq;
 eo magis dolendū: quo nullū ex vul
 nē dolorē sentit. Eniuero et q̄ p̄dito
 detinentur amore: maiori sunt venia
 digni: q̄ qui grauiori febre vexantur:
 vnoq; graues q̄ qui torquētur. **D**i
 cet aliq; **S**i adeo hec vt inquis gra

uia sunt: cur illa optamus? n̄debo eq
 dem: qm̄ plerosq; vt aiunt hoīm: pe
 iora delectant. ita vt malis electis: po
 tiora p̄tereāt: qd et in epulis rebulq;
 publicis: ac vite huius actionib⁹ frue
 disq; voluptatibus: in feminis ipsis:
 edibusq; et mācipijs: agris: et reliq; i
 rebus spectare licet. **Q**uid enī delecta
 bilius? mulieri ne an maribus cōm
 sceri: seīs an iumentis: inuenies tamē
 nonnullos seīs reiectis cū beluis ha
 bere congressum: marūq; corpa sum
 ma iniuria cōspurcare: tā etsi que na
 turā sequitur: multo magis q̄ q̄ con
 tra fuerint: voluptatē afferūt. **S**unt
 tū pleriq; qui res supplicio et irrisione
 dignas minusq; delectabiles p̄ suauis
 bus et amenis cōsectantur. **D**icet ali
 quis **A**t istiusmodi res cōsueuisse nō
 nullis eē voluptati. **I**dcirco magis
 ac magis eos dixerī calamitosos: q̄ i
 saua p̄ suauibus ducāt. penāq; acer
 biozē q̄ p̄cā ipsa cōstituāt. quod lon
 ge aliter esse constat. nā si peccantib⁹
 pena obesset: neq; mala de⁹ malis i
 reret. nec enī diuine fuerat volūtatis:
 quos creasset. malos fore: neq; is ne
 quitia auxisset: qui eā extiguē maxim
 sit in modū enisus. **N**ō igit illata pec
 cāti pena p̄ mala habēda est: qui ma
 le cū eo fuisset actū: si nullo esset sup
 plicio affectus: foretq; egrotanti illi
 haud absimilis: cui nulla pro eius va
 litudie cura adhiberet. **N**il itaq; adeo
 officit q̄ absurda et immoderata libi
 do. absurdum autē dixerim: delitiāz:
 inanis glorie: potentatus: et reliquaz
 rerum que frustra appetuntur: cupidi
 tatē. **Q**ui enī molliorē hanc solutāq;
 vitā duxerit: et si oibus appareat esse
 beatior: cunctis tū est profecto miseri
 or qm̄ quidē graues aīe sue heras: ti
 rannosq; inuexit. **E**o nāq; deus vitā
 hanc laboriosaz effecit. vt eius nos p̄
 uitute liberaret: absolutamq; in liber
 D ij.

tatem induceret. p̄pterea q̄ et supplis
tia comminatus est. et labores: molli
tiē cōprimendo: vite huic coheredes
efficit. **M**āz iudei cū luto essent ⁊ la
teribus opandis astricti: ⁊ humiles
erant: et deū frequentius inuocabāt.
postq̄ vero libertate sūt vsi: dominū
queruli ad iram concitarūt: ⁊ malis
sunt innumeris circūuenti. Quid igit̄
de his dixeris: q̄ calamitatib⁹ ⁊ p̄su
ris nōnunq̄ succūbunt: respondebis
fortasse illos non ob calamitatē aut
aduersam fortunā: sed p̄p̄tia quadam
imbecillitate succubuisse. **M**ā si quis
adeo languenti sit stomacho vt ama
ram aliquā medelā q̄ illuz sanare que
at non patiatur: ita vt hausta offecisse
potius q̄ profuisse videatur: non est
p̄fecto potio ista: s̄ affecti stomachi
valitudo culpanda: nec secus ea in re
animi leuitas quedam inculanda est.
Mā qui fuerit aduersis aīo consternā
tus: eandē vel maiorē in p̄p̄tis iactū
rā patitur. q̄ppe qui vincit cōciderit
(id enī pressurā ⁊ infortunū dixe
rim) facili⁹ cū solutus fuerit ⁊ liber:
lapsurus est. **S**i cōstrictus itaq; ⁊ ca
lamitate pressus cōuincitur quispiā:
longe magis cum ea vacū⁹ est aut mis
sus fiet. **Q**uo inquit pacto aliq; po
tuerim nō vinci infortunio ⁊ calamis
tate oppressus? **P**oteris q̄dē si te nō
fugerit volenti tibi vel inuito aduer
sa oīa esse tolerāda. que si animo pati
enti tuleris: plurimū lucrifeceris si ū
quo cōtumaci ⁊ maledico: calamitate
nihil imminuta: maiorē in te p̄cellam
concitabis. **Q**ue cum ita sint: faciam⁹
ex necessitate voluntatem seu virtu
tem: **E**xempli gratia: p̄p̄tū quis amī
sit filium: substantiā alius oēz ⁊ fortu
ne bōa. si noueris quo semel peractū
est nec deleri amplius nec solui posse:
licebit ex ea insanabili calamitate: vti
litatis aliquid cōparari: si magno ac

virili animo aduersos tuleris fortis
casus: proq; maledictis dño laudem
referas. **H**oc pacto que spem p̄pter
obuenerint mala: in voluntatis officū
cōmutabis. **S**pectasti filiū immature
ereptum? dicit. **D**ñs dedit dñs ab
stulit. **V**idisti rem tuā imminutam?
illud in ore habeto. **N**udus exiui de
ventre matris mee: nudus decedam.
Terum si improbis videris rē bene
succedere. iustos aut̄ felices esse: mul
taq; et gratia pati: et eiusmodi infelis
citatis causam ignoras: dices. **B**estis
us factus sum apud te: vix ego semp
tecum. **A**t si quesieris cur res hoc pa
cto ferri permittat de⁹. **I**ntellige stas
tutum esse per eum: iudicij diem: quo
mundū sit iudicaturus. hoc modo ni
hil postea hesitab: nihil ambiges. tūc
enim pro meritis quisq; non secus ac
Lazarus ⁊ opulentus ille: receptur⁹
est premium. **R**emissere quēadmo
dū apostoli cū cesi essent ⁊ diuexati:
tormentis pleriq; affecti: sūmope les
tabantur: q̄ dignarentur pro xpi no
mine iniurias p̄peti. **I**pse x̄o cū i ad
uersaz incidere valitudinē: feres eq̄
aīo languorem: deoq; ob id gratiā dis
ces: hoc mō parē illis recipies merce
dē. **P**oteris p̄pterea valitudine ⁊ do
lore affectus deo gr̄as reddē: si cū ex
animo colueris. nā si in ignē tres illi
cōiecti pueri aliq; pleriq; carcere et
vincul⁹ detēti vel mal⁹ innumeris ob
ducti: nihil itermittebāt deo gr̄as lau
desq; referre: mltō magis. q̄ corpore
fuerit infano ⁊ affecto. **N**ihil est enī ni
hil inq; tā horridū tam q; tremē dūz:
q̄ hī qui vel morbo aut penis discru
tiant: non superent: si diuio sint amo
re incēsi: ⁊ ita vt neq; ignis neq; fer
rū neq; inopia: neq; lāguor aliquis:
neq; mors: neq; aliud quippiā istius
modi. graue aut molestū appeat ei: q̄
hūc sit erga deū amorē cōsecut⁹ q̄ nec

aspernatus cuncta: et iridens: subuo-
labit ad celum vbi pari cū reliquis eo-
dem diuersantibus: vtetur beatitudi-
ne: terris insup et ponto repudiatis:
in diuine glorie splendorē duntaxat et
pulchritudinē firmabit obtutū: aliqz
adeo aīm intendet: vt reb⁹ vite hui⁹
hauquaqz aliquā in partē aduersis:
flecti nequeat: vel p̄speris et iocūdis
efferi. Afficiamur itaqz amore eius
modi: quē equipare nihil potest. nec
solū p̄ntium aut futuroz bonoz gra-
tia: quin his ommissis: ob ipsius amo-
ris naturā. sic enim sumus: cū in hac
vita tum in futura: supplicia euasuri et
penas: ac regnū celeste illud vendica-
turi. Neqz gehēne euitatio: neqz
celestis impij fruitio: pro magnis ha-
bēda sunt: si cū his que dicturi sum⁹
conferantur. siquidē oīm prestantius
est deū colere: eundēqz tū habē amo-
torē: cuius amor etsi mutuo inter ho-
mines eē cōtigerit: oēm supat volup-
tatē: at si idē et deo inesse cōperit que-
mens concipit. vel que eloquētia po-
terit concipere. sic beatitudinē: quas
vel sola tolerantia promēbitur: expli-
care. Et itaqz experientia ipsa: cū spiri-
talis iocunditatis huius: tū vite bea-
tionis et dei i quo vniuersē sunt opes:
haberi p̄ nos cognitio possit: relictis
ceteris: diuino huic amori et nostri ob-
lectandi causa: et dei qui et colēdus et
effereendus est gratia: incūbamur.

De premijs scōz diuersisqz hono-
ribus apostolorz. et de gehenna si sit
et vbi sit.

Sermo xix.

Haud eque idē beatis oibus i
dei regno honos habebitur.
siquidem neqz xp̄i discipulos
inter se pares: oēs fuisse constat: tres
enim erant q̄ ceteris prestatēt: quos
inter distare etiam videbatur. q̄ppe cū
deo vel minima queqz acriori sp̄t cu-
re. astrum eniz inquit ab astro differt

gloria. tamen si discipuli oēs: pro apo-
stolis haberentur: vniuersiqz sint su-
per sedes duodecim confessuri: palā
qz sit et sua singulos reliq̄sse: cū xp̄o:
et vitam durasse singulos. qui tamen
cū esset orandi gratia secessurus: tres
secum sumpsit. alioquin hos inter ne-
minem prestare asserit: cū dicit. Sedē
enim ad dexterā meā: aut ad sinistrā:
nō est meum dare vobis: s; quibus a
patre paratū est. Item et petrum re-
liquis prefert dicēs. Petre amas me
plus his Et alibi. Johānes autē cete-
ros preter ab eo colebat. Erit autē vi-
ligentissima in oēs inquisitio: adeo vt
si parua re aliqua vel minima proxi-
z excesseris vel id sit deo cure futuruz:
et ita vt ex fulgore supne accepto. be-
atorz quibus cognosci possit. Thēpe et
loth: cū iustior haberetur. hanc tamē
Abraam par esse iusticia videbatur.
Itē et Ezechias cū equior esset: nec
tū dauid equitate erat assimilis. Pro-
phete insuper omnes cū iusticia abū-
darent: nō erant tū vel singuli cū Jo-
hanne conferēdi. Vbi igitur sunt: qui
post tā acerrimā meritoz inuestigatō
nem: nullā fore gehennā arbitrantur:
q̄n et iusti oēs: si vel paruo reliquos
antecefferint: hauquaqz paria sunt p̄-
mia recepturi: vt illud. Astrum enim
ab astro distat gloria. Quo ergo pacto
facinorosi: eadē cuz iustis statione fu-
turi sunt? Huiuscemōi rerū confusio-
nem: ne deū dixerim: neqz hoīm quē-
piā facturū existimaueris. De si libet:
ex pulcorz hoīm erratis et quantū il-
li inter se distent: et dei q̄ accuratissi-
mū sit iudiciū: patefaciam. Peccauit
adam: peccauit et Eva: ita vt vtriqz
preuaricati sunt: vtriqz nec paria corū
errata: sic ab simili sūt affectū supplicō.
siquidē hoz adeo erāt peccata diuer-
sa. vt paulus asserat Adam nihil suis
se fallacie perpeffum: quin Eua quia
D 3.

seducti sit: fuisse preuaricata. et si non impar esset vtriusque deceptionis conditio. factum tamen est diuina illa et diligentissima inquisitione: ut tanta delinquentium argueret diuersitas: quod Paulus illud dicere compulsum sit. Porro ob fratricidium cruciatur Cain: cuius Lamech qui hominem paulo post necasset: nullo sit eiusmodi tormento affectus cuiusque horum vterque humanum sanguinem fudit: grauius tamen esset lamech culpandus: quod Cain exemplo nihil melius profecisset. sed quoniam neque fratrem admonitum iterem: neque admitti facinoris delatore: qui commissa ederet: indignus: neque domino de cede querenti impudentius respondisset: quin nemine inculante ipse se homicidii arguens: danasset: facilius est sceleris veniam assertus. Cain vero quoniam his longe aliam facere est aggressus: cruciatibus et tormentis afficiebatur. Vides quod diligentis inuestigatione: deus hominum facta disquirat: idcirco de his quae aquarum inundatione consumpti sunt: variis modis supplicium sumpsit. diuersis etiam israhelitas penis et babilonios: et qui antiochi fuere temporibus: in deos affecit: ut ostenderet se nostri haud medio crem habere rationem: cum horum alii qui annos octoginta: quadringentos nonnulli: fuisse fuitate oppressi. constetque ex his plerisque: liberos pro esurie fameque esitasse: fuisseque calamitatibus et erumis grauioribus affectos. quos neque fato functi: neque superstites euasissent quippe cum potius deus Sodomam laturum se et Gomoram asserat: quam istorum hominum ciuitatem. Quod si nulla foret ei de nobis: vel delinquentibus vel proficientibus: cura: aliquid forte gehennam negare et futura supplicia diffiteri: rationis pro se ferre videretur: verum cum tanto studio incubat: ne in aliquid quod ipsi facinus prolabamur: tantumque

impendat ope ut recte viuamus: conspicuum est quod peccantibus penas: beneficentibus coronam sit et premia largiturus. Punc vero aduerte: quod varie hominum sentiat multitudo: qui plerumque deo id culpe asserunt. quod violentos et raptos nonnumquam toleret. nefarios et facinorosos impunes sinat. quod quibus duntaxat supplicia minuetur culpant grauius: et iniquo animo ferunt: quorum etsi altero grauentur: alterum tamen probari pro eos et cum admiratione efferi laudibus oporteret. Sed o dementiam: o efficitam et sine ratione mentem: o animum sceleratum et in omne flagitium et scelus appetitum. unde eiusmodi tua hec deprauata emergit oppinio: quod si maluerint qui hec sentunt virtutibus inherere: quam primam quis ambiguitate reiecta: sicut de gehenna certiores: Queret aliquis Vbi nam gentium. aut quibus in terris: hanc gehennam sitam dixeris: verum quid illud tibi est cure: cum enim vtrum sit gehenna queratur: de loco situ venonandum est aliquid inquirendum: quamuis plerique pro certo non dissentent esse hanc in iosaphat valle constitutam. quod in certamine quodam et bello apud veteros illos quondam in gehenna vallis iosaphat gesto: narratur: quod sacre littere nusquam asserunt. At si de situ et loco quesieris: respondebo: dicam quod: extra terrarum orbem hanc aliquo esse positam. Non ergo erit: quo fuerit hec loco sita: quoniam magis quo pacto citari possit: querendum. neque quod pro nimia eius indulgentia deus nullas per sepe exigat in hac vita penas. futuris est diffidendum. nam ideo hominum tolerat errata: quia clemens et pius: eoque potius comminatur: quam subito incursum inuadit. Inquit enim nolo mortem delinquentis. unde cognoscitur pro: quod si nulla esset peccanti proposita

mors: superuac: meuz id christi dictuz
 est. talle. Scio equidē vobis his ver
 bis nihil quippiā esse molestius: cū mi
 hi sit nihil suau⁹: vtmāq; cum cenat:
 cum prandiu sumitur: cū lauatur: cuz
 demū reliqua pagitur: de gehēna tie
 ret apud nos mentio. nec enī illi⁹ for
 midine: aut hic aduersa viderent gra
 uia: aut pro suauibus prospera habe
 rentur. Tu vero quid graue aut mo
 lestum dixeris: num paupertatē? nuz
 languores: nū seruitutē: nū corporis
 cecitatem? Nec certe ridicula videbū
 tur si cū gehenne incendio pparent.
 Quin vel si fame et longa vexatos ad
 duxeris: vel ab ineunte etate: et lumi
 nib⁹ captos et mendicos: pro esca hęc
 omnia et cibo quodā lautiori ducent
 illoz tormentorum respectu: quorum
 narratio frequentius iteranda est. qm̄
 gehenne eiusmodi recordatio nos eā
 incidere haud sinit. Nonne et Pau
 lum audis dicentē. qui penas perpetuo
 daturi sunt a facie dñi: cuiusmodi
 et Nero fuit quē idem antichristi my
 sterium appellat: cū inquit: mysterium
 iam opatur iniquitatis? Quid igitur?
 nihil Nero: nihil antichrist⁹: nihil des
 niq; mali et diabolus patietur? Nunq;
 quid antichristus pro diabolo futur⁹
 est: num demū hi omnes: nisi supplicio
 et pena cogantur: malis aliqñ sunt si
 nem facturi? veruz dicet aliquis nihil
 erit a gehēna verendū: q; soluz a chri
 sti fide alieni homines adituri sunt.
 Queso quāobrē? qm̄ fideles sui dñi iā
 pidez habent notionē. At quid illd?
 cum hoz sit vita impuri⁹: ptereag;
 maiores sunt q; illi penas daturi: q;
 quot enī sine lege admittūt: sine lege
 et pereūt. q; vero in legē deliquerint:
 et lege indicabūtur. Itē et seruus qui
 herilis sit animi cōsciens: nec dño ad
 voluntatē paruerit. multis vt vapu
 let necesse est. Quod si nullā dixeris via

te rationē reddendā fore: frustra q; id
 et vulgo opinari nonnullos: ergo et
 diabolus ipse cruciabit: quia habet. et
 ipse dei notitiam: longe magis q; ho
 mines certiorē. siquidē demones vni
 uersi et deum norūt: fatētur et p̄tenti
 scunt. itaq; si vite hui⁹ actionū p̄tenti
 rū q; facinor⁹: nulle essent reddēde ra
 tiones: forent et hi supplicio quouis li
 berati: non ita se res habet et nō ita co
 uendū sane ne vos fallat opinio. Nā
 si certi nihil de gehenna constaret: q;
 nam pacto duodecim apostoli bis scō
 nas et israeliticas essent tribus iudi
 caturi? quid p̄terea et Paul⁹ illud
 assereret: inquit? Nōne videtis q;
 nā de angelis ne de temporarijs his
 dixerim sum⁹ iudiciū faciuri: quid eti
 am et christ⁹ illud protulit? Christi
 nūite resurgent: et p̄demabūt gene
 rationem hanc: erit q; terra sodomo
 rum magis in die iudicij q; hi tolera
 bilis. Quid illud ioco agis que serio
 agenda sunt? quid falleris insanēdo?
 quid dei clementiā oppugnas. eo enī
 gehennam deus et parauit et cōmina
 tus est: vt illi trepidi cauerem⁹. Ita
 q; qui eā tollit: nil aliud enī videt:
 q; falsa opinione captus: i eā enīxius
 prolabatur. Nō igitur erunt illoz vi
 res aut manus debilitande: qui p̄ vir
 tute cōtendūt: neq; torpentū augen
 da segnities. qm̄ enim cum pertinaci
 hac et stulta vulgi p̄suasione qua geh
 ennā negant a scelere desister⁹: qm̄ eti
 am imponet nequitie finis? aut vbi d
 iusticia constabit. nō dico solū que fla
 gitiosum a iusto secernat. sed arguat
 a peccatore delinquentē: id est cur ali
 quotiens nōnulli hominū penas hic
 pro scelerib⁹ luant. nōnulli vero: qui
 aut eque aut grauius forte cōmiserit:
 sint sane dū viuūt: tormentoz exptes.
 Si itaq; nullibi sit de gehēna cōper
 tum: nil pro scēto tibi qd̄ eiusmodi ob

iechantibus respōdeas suppetet. **Q**uo circa obsecro: vt rebus his irrisione dignissimis reiectis: eoz ora occludatis qui longe aliter de gehēna q̄ vos ipsi senserunt. q̄n vt perexigua errata: ita et benefacta acerrime conquirent: adeo vt pro ipudico oculoꝝ aspectu penas daturi simus: pro q̄ supuacaneis ociose q̄ dictis: pro leui insup ⁊ tenui contumelia: pro q̄ vinolentia demū ipsi: tormenta nobis subeunda sint. **S**ic contra pro gelidius aque ciatho cōmunicato: vel solo gemitu: mercedē pmerebimur. **D**a ei signus inquit in faciē ingemiscentiū ⁊ dolētiū. **Q**uo igitur pacto affirmare audebis eū qui nostra omnia diligentius scrutet: frustra fuisse gehennā cōminatū: ne obsecro: ne inq̄m mani hac specum te ipsum: tum tue huius opinio nis sed: tores: eas perditū. **M**ā si me is forte dissidenduz esse dictis censueris: indeos: gentiles: hereticosq̄ vniuersos rogato: respondebunt sane ad vnum omnes: futurū iudiciū: futurā q̄ vt bonoz ita et maloz: retributio nē. **Q** si homines haud satis petitiōi huic facturos existimaueris: pete vel demones ipso: audies mox illos clamitantes: quid huc venisti nos ante temp⁹ cruciatū? **Q**uibus omnibus in vnum coactis: persuade animo ne frustra deliret: ne gehēnā expert⁹: de ea certior fiat. q̄n illi⁹ cōtemplatione et metu moderatior effectus: eiusdē q̄at et cruciat⁹ effugere: et futuris bonis potiri

Occultāda sunt opa bona ⁊ maxie religiosi exemplo **Ser. xx**

Rerū tuaz dispensatio: ecclesie presidibus minime pcedēda est: quin per te ipsum exequēda. vt non solū minuendi fortunas tu

as: sed etiā administrandi mercedē habeas. **I**pse semen tuis manibus sulco ⁊. **T**ā. non est hic. erit terre aratri desigendū: aut boues iungendi: vel tell⁹ ipsa nouanda: gelu q̄ ⁊ frigore cōtendendū. hac ei omni difficultate caret istiusmodi semen. in celo nanq̄ seminas: vbi algores nulli: neq̄ hyems: vel cuiusmodi aliud quippiā inuenitur. in annos seris: vnde nemo q̄ satuz fuerit. tollet. q̄n ibi erit maxie ⁊ acritus ac celerrime detinebitur. **T**u semē tacito: cur te hoc premio fraudas? **M**axima etenim sunt proposita premia: his qui aliena recte sumministrauerint. si quidem nō solū qui sua distribuit: sed et qui oblata bene impartitur: dign⁹ mercede est. **T**u vero cur illam tibi eū licet non vendicas? **Q**uid autē vel ex eo futurū sit premium: illud audi. **C**ōstituerunt autē apostoli Stephanū et qui circa eū erant: ad dispensationem per man⁹ faciendā. **E**fficere ergo ⁊ tu tuaz rerum dispensator. hec enim humanitas id est dei timor: te fortiozem reddet: insolentiā tollet: animo q̄teꝝ: manib⁹ sanctitatē: largietur: intellectu eliciet: philosophari edocebit: promptiozem faciet: et benedictionis participem: qua et caput ipsum manū ministerio donatur. **E**sto itaq̄ ad orandum diligentior: sanctorū viroz curā suscipito: eoz dico qui vere sunt sancti: qui in solitudinibus confidunt: q̄ emendicare nequeūt: qui deo adherēt. **I**ter longius suscipe. tumet tua alio is impartire: plurimum enī vtilitatis afferet istiusmodi per te datio. **S**pectabis enī in ea heremo tugurioluz: videbis et diuersorum: oculis solitū dincem li. strabis: ita vt cum illo p̄ causam pecunias dilargiendi cōcesseris: ⁊ animā plerūq̄ des integre detētus q̄ efficere illis conseru⁹: et hoc seculo alienus ⁊ hospes. magnū quidē ⁊ pie

clarū est pauperes intueri ⁊ inuisere.
Melius enī est inquit ingredi domū
 luctus q̄ domū leticie. inde namq; ins
 cenditur ad virtutē anim⁹. Nam si la
 sciuentibus ceteris ⁊ ipse arriseris:
 erit id tibi quedā ad luxū et incōtinē
 tiā incitatio. sū autē: mesticia corripie
 ris. in domo autē luct⁹ nihil eiusmodi.
 nā si deliciae deerunt: dolore carebis.
Si vero inerunt abstinebis. **C**ertissi
 me lachrymarū sedes: monasteria sūt:
 vbi saccus et cinis: vbi solitudo: vbi
 risus nullus: vel rerū presentium ob
 turbatio: vbi ieiuniū ⁊ humi cubatio.
Sunt nāq; ibi omnia indore ⁊ illece
 bris vacua: et quavis int̄pellatione ⁊
 inquietudine libera. insup portus trā
 quillissimi sunt: quos qui inhabitant
 veluti ignes sunt: qui cū e loco editis
 ori emicent: lucem vel e minus aduen
 tantibus exhibent. cūq; vel in portu
 resederint ceteros ad suam alliciunt
 tranquillitatē: neq; se intuentes pati
 naufragiū sinit: vel in tenebris dege
 re: qui ad se oculos intendunt. **A**di
 to itaq; istiusmodi viros: vtere coruz
 contubernio: accedito inq̄m: ⁊ sancto
 rum pedes amplectere: quos prehen
 sare: longe venerabil⁹ est: q̄ aliorum
 cōplecti caput. **D**ic mihi: p̄lectūtur
 nōnulli statuarū pedes: qm̄ figuram ⁊
 imaginem preferant impatoris: tu ne
 illū qui christū continet tenebis a pe
 dibus: sancti itaq; sunt istiusmodi pes
 des: vel si vilissimi fuerint. inquinato
 rū vero: neq; caput ipsuz honore dia
 gnū. siquidē sanctorum pedes perma
 gna operati sunt. naz et excruciare so
 lent: cum a se excusserint puluerem.
Cum igitur quispiā sanct⁹ apud nos
 fuerit: nihil vile illius duceamus. sancti
 enī sunt oēs qui vt recte credunt:
 et vixerint: vel si nulla ediderint sig
 na: vel demones eiecerint: sancti sūt.
Etenim ad monasterium sancti viri

diuertere: tale est: quale foret e terris
 ad celos subuolare. non enim tibi in
 eo licebit que domi plerunq; intueri.
 nam ⁊ monachorum cetus ille perpu
 rus est: silentium q̄ apud eos: et q̄es
 plurima. **H**oc meum tuum illud lon
 ge abest: apud quos si ad diem vnum
 seu binos manseris: eo maiorem senti
 es: voluptatem. cum enim primum di
 es illuxerit: quinimmo ante ipsi di
 ei lucem: edidit vocem gallus: nihil
 tum ibi simile spectabis: quod domi
 solemus steterit serui et familia: crūt
 occluse fores: mortuis omnes similli
 mi p̄e somno videbuntur: quatiet as
 narius tintinabula. sed mox omnes p̄
 monasterij presidem excitati: somno
 excusso: modeste consurgunt: stantes
 q̄ sanctum illum statuunt chorū: sta
 tumq; tollentes manus: sacros decan
 tant hymnos. **N**eq; enī vt nos in ex
 cutiendo somno ⁊ sopore multo: ho
 rarum longiori indigent spatio. ipsi
 enim simul ac e stratis attollimur: ad
 multam horam oscitando: et corpus
 distrahendo: residemus: mox ad se
 cretuz accedimus egerendi gratia: de
 inde manus faciem q̄ abluimus: post
 hec vestem induimus ⁊ calceos: hoc
 pacto temporis plurimum teritur.
Apud hos autē nihil huiusmodi: ne
 mo seruum euocat: cum quisq; sibi fa
 ciat satis: non multis indiget indumē
 tis nec somni excussore opus habet.
 sed vt primum aperuit oculos: p̄e ab
 stinentia similis apparet ei qui multū
 ac diu dormitauerit. nam cum nullo
 cor fuerit cibo granatum aut suffusus:
 nec longius illi necessarium est ad les
 uandum temp⁹: qn̄ leuior: ocius se ce
 teris manib⁹ attollit. somn⁹ preterea
 illis modestus est et sobrius. nemo ei
 ibi stercentem quempiam viderit aut
 anhelatē: neq; int̄ quietē corpe iacta
 būdum vel nudum. s; dormiunt sane.

cubantes molestius q̄ vigilent ceteri: q̄ profecto e quadā bene instituti animi moderatione efficitur. **De proculdubio 7 sancti sunt et inter hoies angeli habendi.** Idcirco enim dei timor: arcto et profuso somno haud q̄ q̄ eos sinit soporata mēte imergi: q̄n leuior ille dūtaxat imminet ad q̄etem: a quo vel eoz in somnia minus aliena sunt enim vanis et monstruosis imaginib⁹ vel prestigijs vacua. **Uñ vt diximus edente gallo vocē: cū monasterij preposit⁹: vel vnum pede pupugerit: omnes excitant. neq̄ enim ibi nudos cubare fas est. inde expergefacti: ilico stantes propheticos hymnos: cōcinnitate summa et modulatis carminibus decantant: eo modulatu et symphonia: vt neq̄ cythara: neq̄ fistula vllē: neq̄ aliud musicum in id gen⁹ instrumentū: talē edant sonū: qualem audire licet: itegerrimis viris illis: alioz quādā quiete: et animi tranquillitate: succinentibus. qui cantus 7 suauitate referti sunt: et diuino amore opleti.** In noctibus iquit extollite manus vestras ad deū: et illud. **Vigilat anima mea ad te deus qm̄ lux sunt p̄cepta tua in terra.** Itē et **Dauidici cāsus: q̄ multos lachrymarū concitant fontes: cū canens Dauid illud pronūciat Defatigatus sum in meo luctu: lauabo per noctes singulas lectū meū: et in lachrymis stratū meū rigabo. Et rursum. Quoniā cinerē tanq̄ panem manducabam. Quid est homo quoniā illius es memor? Homo vanitatis factus est similis: et dies nostri tanq̄ vmbra decedūt. Et illud. Ne timeas cum dirabitur homo: seu cū fuerit auerta gloria domus eius. Qui habitare facit pares moribus in domo. Et serpties in die laudauit te: sup iudicia iusticie tue. Et rursum Media nocte surgebā ad cōsistendū tibi: super iudicij**

equitatis tue. **Et illud. De⁹ erue animam meam de manu inferi. Et si ambulauero in medio vmbre mortis: nō timebo mala: qm̄ tu mecum es. Item nō timebo a timore nocturno: a sagitta volante in die: a negotio in tenebris perambulāte: ab occurſu et dmonio meridiano. Et extimati sum⁹ tāq̄ q̄ oues iugulationis. Itaq̄ oscitātibus nobis: ocio seq̄ torpentib⁹ stertētibus q̄ vel supinis cubantibus: 7 fallacias aīo versantibus innumeras: canunt illi istiusmodi angelis vna. **Laudate dñm de celis cōcinentibus. Ne vbi primū illuxerit: quiescūt illi: idq̄ temporis q̄ nos ad laborem: illi habent ad quietē. clarescente vero die: cum per causam impensas computandi vel dimittendi ad forum: alios cuo camus: is q̄ principibus corā penas veritus astat trepidus: alius se in tabernaculū confert: alius arti se 7 opicuius est gnar⁹ accommodat: rursum illi matutinas inceptant preces: et hīc se ad sacrarum lectiōē conuertunt. Sunt 7 qui scribendi artē edocti: libros scriptitāt: et destinatis cellulis: se quicq̄ tacit⁹ continet. Precedentes postmodū: que tertia sexta 7 nona hora: 7 vespere in sup: dicuntur: absolūt ita vt quadripartita die singulis partibus: varijs deuz laudib⁹ honorent. Igitur vescentibus ridentibus 7 lasciuientibus reliquis: ac multo cibo distento ventre diffractis: hī sese hymnis applicāt. cum eis nondū cibi 7 mēse sit tempus: neq̄ vlla hoz sensibilū cura. Sumpto vero cibo: cū se p̄mū quieti dederint: hīsdem incumbūt laudibus. **Diuis vero mundi homines: vel dies dormitant. at illi 7 noctes ducunt insomnes: quare lucis progeniti merito possunt appellari. siquidem id tempus q̄ reliqui somnolentie maiorē in partem insumunt: onerosi q̄******

ex cibo et graues prodeunt: abstinēt
 hi et impasti manent: et orationibus
 student. **C**esperari autem iterato ociā
 tib⁹ ceteris: certatimq; ad balneas ppe
 rantibus: ad breue laboribus soluti:
 nulla seruoꝝ excitata caterua: nullo p
 domum discursu aut tumultu: neq;
 varijs et gulam irritantibus apposi
 tis epulis discumbunt: pane dūtaxat
 pleriq; contenti et sale: alij oleo his
 adiecto: et qui infirmiores fuerint: ole
 ribus et leguminibus vescuntur: di
 uinis interea laudibus haud inter
 missis: cū paululum confederint sin
 guli storsis et humi: cubant: ad quietez
 solum non ad delicias paratis. **N**uli
 lus ibi principum terror: nulla domo
 rum desperatio: neq; vlla seruilis tre
 pidatio ē: nullus ibi femineus tumul
 tus: nulla pueroz obturbatio. **N**on
 multe sunt apud eos apothecae: aut p
 dendaz reruz gratia pata loca. nulla
 abundans et seruata vestis. auri et ar
 genti nihil: custodie nulle: nullum era
 rium: vel aliud istiusmodi quicquam.
 sed officia orōne et diuinis laudib⁹ et
 fragrantia spiritali sunt plena. nihil
 ibi quod carni indulgeat. **P**redonū
 incurfus haud verentur: cū nihil ha
 beant cuius possint iacturam pati. si
 quidem et pecunijs carent: corpus tā
 tuꝝ habent et animā: hanc si diripiāt:
 profuisse potius viderentur q̄ dāni
 aliquid intulisse: quando essent p eos
 his corporis vinculis soluti. **D**ibi
 enim paulus inquit: viuere **C**hrist⁹
 est: et mori lucrum. **G**lor itaq; exulta
 tiōis in tabernaculis iustoz. **N**ullus
 preterea ibi eiulatus aut lamentatio
 exauditur vel gemitus. vacat istius
 modi merore domicilium illud: aut y
 lularu. **D**oriuntur sane inter eos: nō
 nulli cum haudquaq; sint corpore im
 mortales. neq; tamen mortē pro mor
 te ducunt. suos enim canticis premittit

est mortuos: precedere illos extimā
 tes non emou. **Q**u si e suis quempias
 obijisse mortem enūtiatur: gaudio sū
 mo et leticia afficiuntur. quinimmo
 neq; illum audebit quispiam mortuū
 appellare. sed viuendi finem fecisse di
 cet. proinde gratiarum actio: diuina
 affatim laus et suauitas oritur: optā
 tibus singulis se talem vite finem ha
 bituros: eoq; modo seculi huius cer
 tamen excedere: ab agoneq; hoc et la
 boribus exquiescere et **C**hristum ip
 sum intueri. **A**t si quis eorum egrota
 uerit: nulle exprimentur lachryme:
 nullus gemitus: sed orationi iterato
 incumbitur: nulla medicorum manu:
 sed fide tantum plerumq; subleuatur
 et egrotus conualescit: q̄ si vel medi
 co opus habuerit: permagna patien
 tia ac tolerantia prestatatur. **N**on ad
 est preterea vxor soluta crimes: non
 liberi futuram orbitatem deplorātes.
 non serui orantes efflaturuz mox spi
 ritum: sese cuiq; commendatos relin
 quat. **S**ed horum omnium liber ani
 mus: vnum illud et solum aduertit:
 vti vltimo suo efflatu: decedat deo
 gratus. **V**erum si in morbu aliquēz
 inciderit: nulla crapula: vel nimio sto
 machum grauante cibo: euz icurrūt.
 quin potius erunt eius morbi cause
 quauis laude cumulate: nulla egro
 tantium culpa exorte. nam vel ex lu
 gubratione immodica: aut cibi lōgio
 ri abstinentia: languorem inferunt.
 vnde et curātur facilius: quando his
 se queunt malis eximere: si desierint
 eque lassessere: vt ceperant: et defati
 gari. **D**icet quispiam. **L**icebit ne isti
 usmodi viros in media xpiani popu
 li frequentia spectare? **N**os vero ita
 respondemus: nō ea mente istoz nos
 vitā explicasse: vt videant q̄ in eccis
 viuunt contemnendi. q̄ multi enim

sunt plerumque istiusmodi scitate virtus
 et si haud apalam: vel in ipso xpiano
 riu conuētu medio: neque ex eo quod alie
 nas circumagantur domos: aut in for
 ro versantur: vel alijs presunt: parui
 illos facimus: eo minus quo et deus
 illud inuenit. **J**udicium inueniens pu
 pillo facite: et viduam iustificare. **D**iuer
 se enim sunt ad virtutem vic. siquidem
 margarite inter se differunt plurimum:
 vel si omnes idem sint nomine sortite: tamen
 hec fulgentior est et rotunda: illa vero
 haud parum habet decorum: sed alium que
 dam et variu. qualis vero ille sit expli
 cabimus. **Q**uemadmodum enim corallu
 artificio quodam productas in longu
 lineas nonnullas habet: circumcisos quoque an
 gulos et expolitos: colorumque candido
 do et si diuersum: longe tamen dele
 ctabiliores. viridis etiam iniectus co
 lor: preter omnem viriditatem inuat. **I**tem
 et flos quidam coniunctam habet cum
 innata fragrantia et sanguinis colorum:
 alius autem qui glaucus fuerit: glaucita
 te ipsa mare vitit: alius etiam erit pur
 pureo colore splendidior: et istiusmodi
 plerumque alios videmus. in super et so
 lis colores varios esse: inuenire quis
 facile poterit: sic et his similes dici vi
 ri sancti possunt: quorum nonnulli propria
 quadam exercitatio et industria sibi ip
 sis: plerique vero ecclesie: profuerunt. **I**taque
 ut eo vnde digressa est redeat ordo:
 si sanctorum pedes lauerimus: et opem
 tulerimus oppressis: salutare erit. **I**n
 cumbamus ergo his rebus: ut gloria
 ri in celo possimus: sanctorum pedes ab
 luisse. **Q**ui si horum abluendi sunt pedes:
 eo magis et ipsi pro nos pecunijs iunam
 di erunt. non enim sciat sinistra tua
 quid faciat dextra tua. **Q**uid multos
 admittis testes: si enim fieri potest: ne
 doestici quidem: vel vxor ipsa sit boni
 ficij prescia. quae plura enim sunt sabdoli
 illius aduersarij: impedimenta. plerumque

que enim coniungit arrogantia quadam:
 vel alia quavis de causa: tamen nunquam an
 tea: tunc tamen te interpellabit: et beneficium
 illud tuum intercipient. **S**iquidem abraham
 etiam admiranda haberet vxorem: ea tamen
 cum filium esset immolaturus: clam habuit
 presertim cum ipse rei euentum ignoraret:
 certior tamen quam illum esset necaturus. **Q**uid
 igitur et turba vir alius dixerit: quis
 nam is est qui hec facit: et his simul: nonne
 crudelitatis cum et rusticitatis insi
 mulabit: dicens: non licuit matri filium
 spectare: et vltimam audire vocem: mori
 entemque inspicere: nihil tamen istiusmodi
 iusto illi diuino amore incenso venie
 bat in mentem preter id solum: ut dei man
 data exequeret. non ea in re filium: non
 vxorem animaduertebat: et quod maxi
 mum est futuri nescit: adeo ille omni ex
 parte integrum deo offerre sacrificium
 studebat: ut ne lachrymis quidem illud
 aut contentione aliqua inquinaret. **A**d
 quem ait **I**saac: Ecce ligna: et ignis: vobis
 binam victima. **Q**uid ergo pater: **D**eus
 prouidebit sibi arictem ad holocaustum fi
 lii mei. **F**ert autem id esse propheticum: ut
 illud. **E**t filium visurus est in victimam.
At cur enim qui immolatus est celas: etiam
 inquit: veritus ne torpescat: vel indi
 gnus inueniat. **V**ides itaque quae multa
 diligentia vir ille cuncta facitaret: quae sa
 cris litteris exprimitur. **N**esciat. si si
 nistra tua quid faciat dextra tua: quod
 illud sonat: vel si quae pia habuerim
 quibus propinquitate iunctum. nihil illi quod
 fuerit pro nos pie gestum vltro aperiemus.
 nisi cogat necessitas. multa quippe ex
 eo succedunt graua. nam si quis supbire
 occipit: erit id quidem illi ad bene age
 dum impedimento. **Q**uia propter cum alius
 quid inopi imprimus: vel nos ipsos si
 fieri potest celabimus ut ea bona con
 sequamur: que nos in christo **I**esu domino
 nostro manent certiora et parata

Ne despemus oīno neq; nīmūm
presumamus. **Sermo xxi.**

Nemo desperet: si p̄ ocīū z inertī
am plurimū t̄pis fuerit trans
actū: qñ vel puo tantūz cuiq;
cōpensare liceat opando: quātū neq;
omni sup̄iori t̄pe s̄c̄ditare potuisset.
nam si is qui x̄pi fidem antea nunq;
attigisset: principio statim tam clarus
euasit. longe magis et hi qui eam sint
iam pridē consecuti. **Quare cū quis p̄
teriti tempis iacturam: tā breui sarci
ri posse intelligat: segniorē se nihil p̄
stet: ē enī futurū oē incertum: dies q;
dñi non secus ac fur quispiam dormi
tantibus nobis inopinato incūbit. vi
gilāt? x̄o nihil obsistit: neq; abdu
cet imparatos: neq; excitos et absti
nentes aggreditur vt p̄do: quin vt
regius nūcius euocabit: ad bona illa
nobis longe añ parata. q; si fuerimus
forte sopore capti: q; p̄mū inuadz. **N**e
mo itaq; obdormiscat: nemo vel hebe
tior fiat: vel tardior ad virtutē. ad eī
dici somnolentia potest. **N**ū estis ne
scij dormiētibus nobis nihil esse ī tuo
ro: facileq; insidiatū iri posse. vigilan
tibus vero haud opus esse custodia:
soporatis at̄ z somno captis: vel mul
tis sepe dispositis excubijs perefidū
fore: et ita vt neq; portis neq; vecti
bus aut custodib; vllis prohibere p̄
donum irruptionē possumus. **Quorsū
hec? vt intelligatis si vigilantia pre
stiterimus: fore vt nulla alioz ope in
digeamus: si vero somno erimus op
pressi: neq; aliena quidē vel magna s̄
sidia nobis esse aliquid ad tutelā va
litura. **S**cōz viroz fieri orōnum par
ticipē: optimū est: tum tñ cū boni alii
quid et ipsi s̄c̄ditamus. **D**icet aliquis
Si ipse in officiosa aliqua actōe suz.
quid alienis precibus opus habeo?
neq; enī te veliz egentē aliena ope ef****

ficias: verū si bone mentis erim? cō
potes: hac re indigere nos existimabi
mus. siquidez paulus nunq; se alioz
votis carere dixerit: taz et si oratores
illi haudquaq; digni viderentur: pro
se precari: neq; sibi aliquo mō pares:
At tu: qd̄ mihi inquit alioz precib;
opus est: quas neq; petrus ipse repu
diarit? siquidem oratio ait: fiebat sine
intermissione ab ecclia ad deū pro eo:
tu vero illam paruiducis? quinimmo
eo magis opus hēs: q; min? existias
te indigē. naz si pauli fores simillum?
eēt tibi vel aliena orō necessaria. **N**o
li te efferre ne humilis fias. **I**taq; qd̄
ante dixeram: vel nos bonum opā
tes: iuuāt plurimū aliene preces: audi
et **P**aulum hoc pacto dicentē. **S**cio
aūt q; hoc mihi cedit pro vestris pre
cibus: et permissione spūs Jesu chri
sti: ad salutem. **E**t rursū. **U**t ex ml
toz persona ob donū qd̄ in me est col
latuz a multis p me gratie referatur.
Tu x̄o rursū: quid opus precibus
hēo alienis? q; si ī ocio erimus: nemo
p̄fecto nob; orādo aliqd̄ poterit vtili
tatis afferre. **Q**uid enī iudeos iuuat
Dieremias? nonne tertio deū adiuit:
tertioq; ne pro eo populo oraret phi
bit? est? non enī inquit de? te exaudia
Quid saulem samuel? nonne p co ad
vltimū vsq; diem: preter preces: z la
chrymas fudit? quid preterea idē ille
israelitis profuit cuz diceret. mihi au
tem absit peccatum subire vt desinaz
pro vobis orare? nōne omnes interi
bant? **D**icet quispiam. **E**rgo nihil p̄
sunt orationes? quinimmo z iuuant
plurimum: sed tum cū aliquid et nos
boni pagimus. nā operantib; nobis:
cooperantur et iuuant. coopatur enī
quis et adiumento ē agitātū aliquid:
q; si deses māchis z ociosus: nihil ma
gne vtilitatis consequere. nam si qui
rent aliorum preces: desides nos et

pigros: sbleuare ad celos: qd impedit
 quominus et ipsi gentiles oēs Chri
 sti fidē consequātur: nōne pro vniuer
 so terraz orbe oramus: nonne et idem
 illud Paulus faciebat: nonne et reli
 quos precādo petim⁹ saluos fieri: et
 cōuerti ad deuz: cur etiā ex improbis
 boni efficiuntur: si nihil ex se vt existi
 matis orōnes eiusmodi conferūt vti
 litatis: que proculdubio magnū ī mo
 dum conducūt. si ipsi nobis pro viri
 bus opis aliquid attulerimus. **Q**
 si volueris quantū commoditatis af
 ferant huiuscemodi preces edoceri: a
 timaduei te Cornelii et Tabitē illā:
 audi et Jacob ad Labā dicentē nisi de
 us patris mei Abraam et timor Isaa
 ac mihi offuisset: nunc me vacuū dimi
 sisses. audi rursuz et deū ipsum hoc pa
 cto dicentem. **D**efendam autez ciuita
 tem hanc me ppter: et dauid serui mei
 gratia. verum quo tempe hec deus lo
 cutus est. nisi ezechie vere iusti: nā et
 si eādez vim orationes in improbos
 et sceleratos haberēt: cur deus hīsdē
 illis non vsus est verbis: cum Nabu
 chodonosor ciuitati illi exercitū hosti
 liter adiuuisset. sed potius hostibus
 tradidit diripiendā. **Q**uoniam maxi
 ma in ea creuisset neqcia. **O**rauit etiā
 iterato samuel idem: p israelitis et ef
 factus est voti compos: tū tamē cum
 illi eēt deo accepti: eoq; de hostibus
 victoriā retulerunt. **D**icet rursum qd
 piā **Q**uid mihi aliena comprecatione
 opus est si ipse deo morē gessero: caue
 heus tu ne id amplius dixeris: quin
 immo op⁹ illa est et maxime opus. au
 di quippe deū de amicis Job hoc pa
 cto loquētē **E**t orabit inquit pro vo
 bis et relinquetur vobis peccatū. qui
 et si peccassent. non tamē erāt grauo
 ri scelere obstricti. iustus ho ille: qui
 amicis orando saluti fuit: et iudeoz
 tempe claruit. nequiuit tamen eosdez

perdendos tutari: ac saluos reddere.
Nō vt intelligas: audi deum p. pphē
 tam loquentē **S**i astiterint noe iob
 et daniel: non liberabunt filios suos
 et filias: quoniaz superabundauit ma
 litia. **E**t rursum. **S**i steterit Moyses
 et samuel inquit: neq; id assequuntur.
Aduerte autem quo pacto illud duo
 bus pphetis fuerit renuntiatum qui
 pro iudeis ambo cōprecati: nihil sunt
 pro voto consecuti. **E**zechiel etiam
 heu mihi inquit dominic: perdes tu re
 liquias israel: deice vt ostendat se de
 us iuste id facē: aperuit huic et iudeoz
 errata: insuper palam facit: non ca p
 ter q se parui faceret: eius preces nō
 fuisse admittas. satis inquiring hec
 bi ad persuasionem valeant: non vt
 nulla tui apud me ratio constet: ora
 tiones tuas minus fuisse exauditas:
 quin pro innumeris istorum erratis:
 pro quibus sis ipse deprecatus **N**ec
 immerito talia Ezechielem affatur.
 fuerat enī is pleraq; passus. **D**ixisti
 inquit mihi pro foribus cibuz capez:
 et cepi: imperasti super alterum latus
 quiesceres: et quieu: mandasti p fora
 men delatus exirez: et exiui. sustulisti
 vxorem et inuinxisti ne feresz: nec fle
 ui: quin tuli viriliter: et alia complu
 ra iudeozū gratia feci. nunc vero me
 pro cis orantem non audis: quid de⁹
 nequaq; non enim te parui faciens id
 ago. sed si iob vel daniel ipse pro fili
 is israel orauerint: non exaudia. **A**d
 hieremiaz vero qui in exequēdis dei
 mandatis: et si minora perpeffum: mul
 ta tamen ob illoz improbitatem susti
 nuerit: quid deus dicat intellige **N**ō
 vides q isti faciūt: huic ita eē affirmā
 ti: petentiq; se ppter: illis venia con
 cederetur: his verbis respondet. **S**i
 astiterint Job et Samuel ipse: non
 parcam. **P**rimus insuper legislator
 qui iudeos frequēt⁹ liberauit dicēs

Si dimiseris eis p̄m̄: dimitte: sin autem et me tolle. si hoc tpe superesset: eadēq; illa dictitans flagitaret. p̄culi dubio non impetraret: quinetia; si samuel ipse qui rursus eos seruauit: et ab incunte etate omnibus fuit admirationi: idem exposceret hanc quaq; assequeretur. **Q**uid mirū admodum videri debet. cū de moise dictuz illud fuisse constet. hunc deus quē ad modū ad amicū beniuolus: nulli enī gmatib⁹ aut fucatis verbis alloquebatur. **I**te de samuele et illud In p̄meua sibi appui etate et oclusa vaticinia aperui. erat enim inquit preciosuz verbum: neq; erat visio distinguens. **Q**uocirca vel si hi oēs deo corā orantes astiterint: nihil p̄ficiēt: neq; noe: de quo ita loquitur deus Iustus et p̄fectus in generatiōe sua. neq; Job: q̄ integer et iustus et verax ac dei cultor ē appellatus: nec daniel ipse: q̄ etiam p̄ deo habitus est: eoz filios aut filias liberabunt. **N**ec itaq; cuz ita esse intelligamus: scōz preces mun⁹ erūt per nos negligēde: neq; illis proxius confidēdū: ne forte his fisi inerti ocio torpeamus. quoz altero verē dūz est: ne segniōres reddamur et frustra pariamur insidias. altero ne e maxio lucro excidamus: quinimmo hortemur ceteros pro nobis orant: et man⁹ porrigāt. nos v̄o ad virtutē oī conatu nitamur vt futura illa consecm̄ur bō: q̄ deū colētib⁹: statuta ac p̄posita sunt

U De vanitate mūdi spernenda et pulcra conclusio de sacramento eius charistie. **Sermo xxij.**

Quemadmodū inquit i dieb⁹ Noe erant que et nuptui traherentur: et qui vxores ducebant. sic et predictum id ante fuit: et nunc annos iam quadringentos: vel eo amplius predicat deus. nemo est

tamen qui rem hanc animaduertat: quin potius eam quasi commentitiis am et ridiculam: pleriq; arbitramur. neminem timor capit: luget nemo: nemo pectus oppulsat. ignis interea fluminis ebullit: inardescit flāma. nos vero delicijs et lusibus opam damus: et peccato sumus impudenter obnoxij: nemo diem illum mente puoluit. nēo p̄ntia hec breui lapsura meditat: tam etsi rebus ipsis diebus singulis pro clamantib⁹ significātib⁹ q̄ eadē illud **S**iquidē nos neq; acerbe et immature mortes: neq; rerum immutationes vel nobis supstitibus effēde: neq; valetudines et morbi castigant: quas rerū varietates nō solū licet in nostris corporibus: qm̄ et in elementis ipsis conspicari. quotidie enim et in oī etate cōtemplamur interitū: in cūctis. **E**x rerum euentu instabilitas quedā exprimitur et significatur. **N**ō hyems non estus: non ver: non autumnus p̄petuo manent. sed decurrunt omnia: euolant et labūtur. quid dicam de floribus: quid de magistratibus et principib⁹ ipsis: q̄z vel p̄s in crastinū nulla ē vita: qd porro de opulētis: qd de īsignib⁹ et claris edificijs: qd de nocte ac die: qd de sole: qd de luna: q̄ imptū nūc nō nūq; et celat. **I**te q; et sol obtegit p̄sepe et caligē. nihil deiq; qd visibile fūit: p̄tinuo manet. aīa hec t̄m̄ q̄ nobis inest (etsi neglecta) eterna est. at reb⁹ q̄ immutari p̄nt tāq; p̄petuis: oī studio et cura incubimus: illi⁹ vero nullā hēmus in eternū māsire rōnē **D**icet aliquis. **D**ominis illius magna est potentia. verū duratura in posterum vsq; diem et paulo post: interitura: qd ita eē ex longe oī potētioribus patet: q̄ nūq; in p̄nti apparent. **N**ec sec⁹ se habet hec vita: q̄ somnū aliquod ac scena: qua sublata: rerum ille omnes varietates dissoluuntur.

Itemq; radiante sole tollitur insom-
nia: eodē pacto: cū finis tam cuiusq;
vnius: q̄ cōmunis oīm venerit: reso-
luta cūcta euanescent. siquidē diu per-
sistat quod plantaueris lignū: et quam
edificaueris manet domus. faber autē
ille murarius siue agricola: abest et
corrumpitur. **R**eb⁹ itaq; se hoc mō
habentibus: nos minus pudet male
facti: quinimmo crapula capti ⁊ luxu:
quasi ad immortalitatē cūcta moli
mur. nūc vero audi salomonē qui rei
ipsius experientia cepit quid de p̄nti-
bus his fortune bonis dixerat. **E**di-
ficauit mihi domus: plātaui vineas: fe-
ci ortos ⁊ pomeria: et conserui ea cun-
cti generis arboribus: extruxi mihi
piscinas aquarū vt irrigarē ex eis sil-
uā lignorū germinantiū: possedi fuos
et ancillas: multaq; familiā habui ar-
menta quodq; et magnos ouīū greges.
Nunc sane nemo vnq; delictis gloria:
sapientia: dñatu: oīm q; rerū ad volū-
tatem successu: antea iuit: nihil tamē ex
his omnibus cepit utilitatis: quī ea
oīa vanitatū vanitatē appellat: ⁊ va-
na vniuersa: cuius vaitatis non sim-
pliciter: sed excessum expressit. **H**e-
tamus obsecro ei qui rei um huiusce
modi experientiam consecutus est: mo-
rem: obtemperemus inq; illi: et his
rebus incumbamus: in quibus nihil
est inane: sed vera omnia certa ac sta-
bilis sunt: et cūcta lapidem desuper:
constructa. **I**n quibus inq; nihil sene-
scit: nihil preterit: quin virent omnia
et florescunt: neq; quicq; vetustate cō-
fectum ad interitū tendit. **C**oncupisca-
mus ex animo deus: nulla gebēne for-
midine: sed regni ipsius celestis cupi-
ditate: quid enim est quod possit dñi
no illi spectaculo equari? profecto ni-
hil. quid quod bonis illis celestibus
par esse queat? que nec oculus vidit:
nec auris audiuit: nec in cor hominis

ascendit: que preparauit deus se colēti-
bus: vt paulus iquit illa oīm studio:
p̄ntibus his neglectis consequi enita-
mur. **N**onne persepe terrena hec in-
cusamus et nihili esse hominū hāc vi-
tam ducimus? qd ergo tā enire in hoc
nihilum incumbis? quid rebus inani-
bus laboriose adeo intendis animus?
Spectabis forte magnifica edificia:
et illoz aspectu seducris. at si celum
statim suspexeris: et a lapidibus his
et cōlumnis ad illius decorem desce-
deris oculos: spectabis hec esse fo:mi-
caz opera. **P**hilosophare ergo con-
templando: p̄scende que celo insunt:
ex his ipse perdisces ⁊ videbis: stru-
cturas hasce p̄claras: nihil eē nisi pue-
riles ineptias: et ludos. **S**pectasti ac-
tem q̄ tenuis: q̄ suspensus ⁊ leuis: q̄
purus sit: et splendens? quantoq; ma-
gis ad superiora concesseris: videbis
qui elemosinas fecerint: ibidem habe-
re dōmiciū. at p̄ntia hec edificia nō
solum in humanorum corporū relur-
rectione sunt ruitura. quin vel ante
ipsam resurrectionem: futurum tem-
pus conficiet: destruet ac dissoluet: vt
motu terre discussa subuertentur: aut
consumētur incendio: quando non
modo i hominū euo: s; in structuris
ipsis ⁊ molibus immaturi sunt casus:
adeo vt domus que fuerint vetustate
confecte ac pene collapsure: in ipso ter-
re discussu consistant immote: q̄ vero
nimio cultu ornate ⁊ solide: ac bñfun-
date: nuperq; constructe edes: vel so-
lo fulminis ictu quassate: collabantur.
Nō sane haudquaq; sine dei p̄uidē-
tia fieri solet: ne forte ex ipso edifica-
di studio efferamur. **O** si volueris a-
lia quadam via: sollicitudine hac: ⁊ cu-
ra: liberari: adito publica edificia: quo-
rum es et ipse fortasse non expers:
quibus q; nulla est priuata dōmus:
et si magnifica: cultior: maneto et

versare in eis quoad libet: tua sunt et
 alijs vna cōmunia: nō tñ priuata et
 ppria. vtz min⁹ delectat: cū vulgata q̄
 dā cōsuetudine: tum cupiditate et aua
 ricia. Ergo et delectatio illa ex habē
 di libidine non ex decore aliq̄ et cultu
 procedit. Quocirca auaritas ipsa in
 uat maxime: qua volumus nobis om
 nia vendicare: et nostre ditionis effice
 re. Quoad usq; tandē erim⁹ his reb⁹
 affixi: siquidē terrenis hisce adeo deti
 nemur: vt nō secus sim⁹ ac vermes
 luto obuoluti. Corp⁹ e terra deus no
 bis effinxit: vt illud subleuaremus ad
 cellū: nō vt p id ad terrā animā trabe
 remus. Quod corpus etsi luteū ē: p̄t
 si libet celeste fieri. vides itaq; quāto
 sit de⁹ nos honore dignat⁹: qñ tā im
 mensi operis nobis concesserit potes
 statē. Creauit ego inquit cellū et terrā:
 tu suscepta a me creandi licentia: faci
 to e terra cellū: potes nanq; Porro il
 lud. Qui creat omnia et eadē demolit:
 de deo dictū esse constat: eandē hanc et
 hominib⁹ potestātē permisit: vtzq; so
 let pius aliquis genitor qui p̄dor sit:
 nō cōtēt⁹ sol⁹ effingē que libuerit: qñ
 et filiū cupit ad eam effigiandi peritiā
 inducere. ita et de⁹. Creauit inq; ego
 corpus decoz: cōcedo tibi meliora fa
 ciendi arbitriū: facito et tu animaz for
 mosiorē. Dixi ego. Educatur terra her
 bā virentē: et omnē arborē ferentem
 fructū. Dices et ipse. Effera terra p̄
 priuz fructū: et emerget quo deniq; vo
 lueris opari. Facio ego estatē ac nebu
 las: offirmit fulmina et spūm creo: for
 mani draconem ad illudendū ei. i. dia
 bolum. Neq; tamen hanc tibi in deo
 potestātē: illud et illū si libet: poteris
 em: quē admodū structionem aliquem
 vincire cū. Facio sup bonos et impro
 bos ouiri solem. Imitare ergo et ipse
 deū: impartire tua tā bonis q̄ impro
 bis. Accessit inuaria: sero animo eqo

ri: conuiciantibus benefacio: sequere
 eū: cū liceat. Beneficia absq; vlla vicis
 situdinis spe: confero. Idem et ipse fa
 cito: neq; fueris ad mutuz min⁹ libe
 ralis. Incendi inquit in celo lumina.
 Accende et tu his clariores faces. va
 les enim: lucē prebe erratib⁹. Longe
 magis erit id factum bene q̄ solē inue
 ri: meq; id agēs recognoskes. Creare
 hominē nō potes: iustū tñ effici e li
 cet: et deo placentē. Substātiā ipse
 creauit: tu illi⁹ conscientiā expoli. Vi
 des quo erga te amore afficiat: qñ vlt
 in maioribus hisce eā tibi cōcesserim
 facultatē. Attendite itaq; amatissimū
 quē simus ad honorē prouecti: tā et
 si pleriq; sint inconsiderati⁹ et ingra
 te loquētes: qui sibi libez fuisse arbi
 trium concessū querātur: et eo iniqu⁹
 quo neq; in his que paulo ante cōme
 morauim⁹: sequi deuz vllō pacto vel
 imitari possemus: nisi ess; nobis solu
 ta quedā et libera volūtas concessa.
 Dominor ego in angelos inquit de⁹.
 In hos et ipse ei⁹ dñationis grā imo
 perū habes. Regio: inquit throno i⁹
 sideo: ea propter et ipse in hunc cōses
 sum admitteris. Siquidem confurge
 ait nos fecit et deo ad dexterā asside
 re. quāobrē et tibi Cherubin: Sera
 phin: Dominationes: Potestates:
 Throni: Principatus et vis omnis
 angelica paret. Insup neq; corp⁹ ipm
 culpes velim: id fuisse honoris impar
 titum: qd cōtremiscūt vel incorporet
 potestates. vtz qd dixi: nō enī his so
 lum meū in te amorem patefecit qñ ex
 his que tui sum gratia perpeffus: con
 spur⁹ enim et alapis faciē cesus: glori
 am exinanui: patrē reliqui: et ad te:
 odio me tuz habentē: tū refugientez:
 deueni. quetiā nomē meū audire imo
 patientē: sum insectat⁹: vtz p̄prehen
 derē cursu cōtēdi: admisi te et mihi ad
 iunxi. Epulare me dixi: et ebibe: vtzq;

te supra infrag habere: tibi copulat⁹
sum et annex⁹. neq; sat me illud solat:
q; tibi e celo ouiginē dederim: nisi rur
sum ad terras descendissem. Deinde
haud solū tibi sum iunct⁹ z in ample
xū recipior: sed in esum tradit⁹ in fru
sta p̄minuor: et capiopter: vt acrior
fiat eiusmodi copula: que vero fuerit
p̄iuncta suis p̄stant limitib⁹. at ipe tibi
contextus: nullo velim nos interual
lo distare: qn̄ e duob⁹ vnū fieri malue
rim. Nec itaq; cū ipsi intelligamus: z
non ignorem⁹: q; diligentissimā nostri
deus curā suscepit: nihil erit p̄ nos
intermittendū vt suis maxims erga
nos b̄ficijs: haudquaq; arguamur
indigni.

De turture id est de ecclesia sp̄so
ei⁹ xpo z de nuptijs spiritualibus.

Ser. xxiii.

Turtur solitudinis amantissi
ma: in siluis residens: querul
pingem adulationib⁹ euocat:
valles q; circūuolitans: eūdez ad aq̄s
diuersantē: demulcet: mox q; aduolū
tando admonet vt ad se volatu redi
tum acceleret: pariq; animi p̄sensu: fir
ma aliqua in rupe nidiculātes: eorum
pullos intrepide seruent. Hāc turtu
rē ferūt pleriq;: tāto thori p̄iugalis z
castitatis amore teneri: vt si cōtigerit
ei⁹ virū vel rapaci alite vorari: vlcō
prehendi aucupio: alteri nemini copu
lari: sed p̄stinū illū operiri: et eiusdē
deniq; deperire memoriā. Pernosci
te mulieres: qualis comperiat in au
cula continentia. Quocirca q̄cūq; ve
strū: turturis decorē eiusmodi p̄ocu
lis tulerit: huins vel celibatuz imitē
Turtur hec: sanctissima ecclesia est: si
quidē Jesu eius viro cruci affixo: ce
los q; inscendente: nulli alteri cōmi
scet: qn̄ illū cupit: illū expectat: et illū
recordatione cōmorit. Neq; ne vide
amur turturis cōmemoratione: sacra

rū litteraz mentionē preterisse: agite
eādē in mediuz turturē p̄ducam⁹ qn̄
Dauid beat⁹ ille testificando: hoc pa
cto modulet z disserat. Passer inue
nit sibi domū z turtur nidulū vbi pul
los suos reponat. verum nūquid pro
passere humanū gen⁹ interpretat⁹ euz
dicit. Aia mea sicut passer erepta est
de laq̄o venātū. Christ⁹ autē cū vellet
discipulis q̄ntū sanctimonia p̄starēt:
patefacē: eiusmodi illis enūtiat. Pul
tis passerib⁹ potiores vos estis nec
min⁹ z Salomon ita p̄clamat. vt sal
uos faciat tanq; capreas: z quēadmo
dū auē ex pedica. Et rursus Iesus.
Simile est regnū celeste sinapis gra
no: qd̄ hō desumptū p̄prio agello inse
uit. constat em̄ illud: omnū seminū es
se tenuissimū. ortū hō z excretū: adeo
olerib⁹ vniuersis p̄ceritate prestare:
vt adueniētes celi altitia: ei⁹ ramuscu
lis insideant. Per hec vtiq; infinitū
hominuz gen⁹ auicule p̄parauit. vt il
lud: passer sibi domū inuenit z turtur
vbi ponat pullos suos. Turturi itaq;
q; ob varia sapientie dona ecclesiam
comparat. nam q; sit hec vario orna
tu exulta. audi Dauid dicentem. In
simbreis aureis circūamicta varietate
Passer etiā inuenit sibi domuz z tur
tur vbi ponat pullos suos: interpre
tari hoc mō potest. i. super crucis ras
mos enutrients filios: nup in lucē edi
tos. Hui⁹ turturis meminit Hiero
nias dicens. Turtur et hirundo z ci
cada cognouerūt temp⁹ igressus sui:
turturis nuncupatōe ecclesiā: hirūdi
nis Johānē: diuino amore flagratē:
preferūt. cicade Pauli faciūdiā: et ec
clesie tubā. De hac turture: deus hoc
mō Abrae inungit dicēs. Accipe mi
hi vitulū annos tres natū: arietē āno
rū triū: et capellā totidē: colūbā item
et turturē. De hac inq̄m turture mē
tionē in canticis canticoz sacre litē

faciunt. Et illud. Vox turturis audi-
ta est in terra nostra: que vox: celeste
ver: id est xpm: celitus scz ad nos ve-
nientē premonstrat. qđ illud est: vox
turturis audita est. **A**uscultemus in-
terea turturis huiusce vocē: qualis sit
modulatura. **N**igra sum sed formosa:
nigra ob priorē excessū: formosa ob
celeres pñiam: nigra inqm sum ob de-
plorādū casum: pulcra ob baptismi lu-
cem. **N**igra sum sed formosa filie hie-
rusalē. **H**ierosolimoꝝ filias sanctorū
patrū aīas appellat. **H**ierusalez vero
celeste imperiū: vti ⁊ scriptuz est. **E**c-
ce supna hierusalez libertate fruit: et
nostrz cōis est omnium mater. **N**igra
ipsa sum ⁊ decora: ex gentibꝝ ecclesia.
ne me brōꝝ aīe q̄ obnigrata sim p̄ple
damini. ne inqm me ex hac nigredie
p̄tepletemini. desperit enī i me iusti-
cie sol: meū ob p̄stinū errorē. cui⁹ est
hec solis despectu vel intensione affe-
ctā: num illius cui⁹ ⁊ meminit. **E**cce
hastes **Q**uā sol et in occasum vergit:
trahit q̄ sūū in locū: ori⁹ est enī sol iu-
sticie christus: ex maria fm carnē: ori-
ens idcirco eius est nomen: occidit cū
est in crucē sublat⁹ inferos q̄ adiuit:
tuz vero ad se trahit: cū fuerit ex mor-
tuis suscitatus: celosq̄ cōscendet. **I**n-
quit sane: cū aīe fuerō exaltat⁹ omnia
ad me traham. **D**e hoc iusticie sole sic
loquitur **H**ieremias: in diebꝝ ori-
etur sol iusticie et sanitas erit in aliis
eius. veniente enī sole: id est iusticia: q̄
christus est. mulier sanguinis fluxum
patiens: cū vel eius vestem tetigerit
sanguinis fontes siccabit. **N**igra in-
qm sum filie sion. **I**dcirco si qua hic
fuerit aīa facinoribꝝ obnigrata: nihil
vereat: p̄citeat mō: dicatq̄ nigra suz
sed decora: vel si fuerit in ipō vltimo
spūs efflatu constituta: ne terreat: pe-
nitentiā dūmodo enī lachrymis agat:
sic vesperi fletus: matutino letitia do-

minabit. **I**mitare **E**zechia regē qui
cū in aduer: iam valitudine incidisset:
lectuloꝝ cubans: **I**saiā ad se dicentē
hm: oī audistz: **D**ilpone domui tue: es
enī mortē propediē obiturus: nec vl-
tra hac vita poteris. mox ad parietē
cōuersus: et ingemiscens penitet. vns
de vt lectulo is lachrymas fudit: sic
mors solares retro cursus: ⁊ quintus
illi ac decim⁹ an⁹ ad vitam prorogat.
Si quis igit vestz cathecumin⁹ est:
p̄ baptismi aquā christū adeat. si quis
fidelis ingentis lachrymaz fontibus
corpus abluat: benefica q̄ ⁊ officiosa
p̄miseratione aīam tergat: fulgētiorē
q̄ efficiat: quā si talibꝝ excolueris or-
namentis: ⁊ penitēdo cultiorē reddi-
deris: si te inq̄ benefactis ornaueris:
dei verbū: id est christus ipse: te ad-
mabit: attrahabitq̄ animuz: et ad sui
desiderium traducet. **D**ices fortasse:
Deu mihi: sum enī ipse amore saui⁹.
vex id ausim profiteri: solere plerūq̄
sancto quodā ⁊ puro amore: tanq̄ sa-
gittis pcellit aīas: quas si vel vocē pi-
nientes cupieris audire: perlege **I**sai-
am prophetā: cōperies sane: quemad-
modū ⁊ spicula verba edere consue-
scant. **P**osuit inqm tanq̄ sagittā cle-
tā: et in pharetra corporis abscondit
me. **H**oc charitatis spiculo consancia
tus **H**ieremias deū ita alloquebatur
Ego enī nihil laboris cepi te p̄sequē-
do: et diē hominis nō cōcupiui. **H**ac
amoris sagitta mentē percussus **D**a-
uid ad eum dicebat. **A**dhesit aīa mea
post te: me enī suscepit dextera tua.
Hac sagitta tact⁹ ⁊ **P**etr⁹ sic christū
affatus est. **N**osti dñe q̄ te amem. **E**a-
dem illa ⁊ **P**aulus ictus deo vindā
dicatibat **Q**uis me separabit ab amo-
re christi? **E**a postremo vulnerata ec-
clesia ita inquit. **D**eu mihi qm amore
sancia ipsa sum. o gemitū e corde meo
dio fontes vberimos: christi q̄ deſſi
E 9

derio opletos promentem: o suspiria
christū ad se trahentia: celestē sponsū.
Quocirca ipsa ecclesia ita inquit. **O**s-
culetur me osculo oris sui: sum enī ce-
lesti sponso pphetarū lege destinata:
ipsa inq̄m e gentib' ecclesia denupta
sum: nolim q̄ vltra **I**saiā **H**ieremiā
et ceteros prophetas: hoc me despon-
sandi munere fungi. q̄n ipsemet veni-
at osculet q̄ me sui oris osculo. **A**u-
dio et **H**ieremiā de eodē sponso eius-
modi predicātē. **G**rauatū est cor eius
supra omnes: et hō est et quis cogno-
scet illū. hūc ipsa diligo: accedat oscu-
let me osculo oris sui. **A**udio item et
Amon sic pronūciantē. ecce hō stās
supra murū: adamātū et in manu ei'
adamas lapis: hunc quero: veniat os-
culet me osculo oris sui. **Q**uemadmo-
dū enī mulier viri amore detenta: ab-
sentē illum fenestre incubās circūspe-
ctat: si forte visendi vspiā potestas si-
at: frās q̄ ac maria collustrat oculis:
vel si q̄ applicasse nauigiū prospicit:
eodē et virū deuectū opinat. **I**tez si
viatores videat aduentasse: cū his et
suis p̄measse coniugē suspicat: obuiam
q̄ illis nonnunq̄ procedit: querit q̄
de viro his verbis. **D**icite viatores:
vbinā gentiū meuz reliquistis? q̄ sub
urbano? qua in vrbe? q̄d ille dicitur?
q̄d agit? vel q̄n est ad nos rediturus?
sic castissima ecclesia: dei osculo et san-
ctitate capta: a prophetis vel vniuer-
sis dicens sciscitat: vbi cum abeūtes
misistis: num ad me ventur' est an mi-
nime: num in celo diuersat: nuz oues
illas nouē et nonaginta depascit i ce-
lis: et gubernat. neq̄ ouē est ille erra-
bundā aditur? vbi cubat quē anima
mea dilexit? **N**ox itaq̄ rogati pphete
p vni **I**saiā respondent: dicūt q̄ **V**i-
dim' eū. vtz hūc ipsa operiris: quem
ipsi p̄sperim' nec spēm habentēz nec
decorē: quin eius aspectus sine hono-

re ē: et deficiēs supra filios hominū?
Ad hec ecclesia et sponsa respondet:
ille est: allū desidero: veniat tandēz of-
culetur me osculo oris sui. **C**ui **I**sai-
as sic dicit. **E**cce dñs venit cū gloria
magna: et brachiū eius cum dñatione:
ecce merces ei' cum eo: et op' suū co-
rā eo: nec secus vt pastor: pascet gre-
gem suū: et in manu sua congregabit
agnas: et fetas alluciet. **R**ursuz ipō sa-
Vbi pascit: vbi cubat quē aīa mea di-
lexit? **T**ū eā ille ad **J**ohānē remittit
his verbis. **V**ox clamantis in deser-
to: preparate vias dñi rectas facite se-
mitas dei nostri. **A**dito i heremū **J**o-
hānē: ille tibi patefaciet desiderū tuū
Conuenit itaq̄ hec **J**ohānem: tenet
eū: rogat q̄. **M**iscia mihi si tu es xps.
Tū **J**ohānes: nō sum. at illa rursuz:
si tu christus nō es cur baptizas? tum
ille: non sum ego christ': post me ven-
turus est qui me est fortior: cuius nec
dign' sum calcei lorū solūē. tum illa:
hūc sum ego amore saucia **A**d hanc
Johānes desine: ne ingemiscas: ope-
rire eū: iā veniet: ad breue illum expe-
cta: sustine parumper. **V**idet **J**ohan-
nes dñm aduentantē. dicit q̄ sponse:
desine lamentari: protendens q̄ eius
in longū digitū sic profat. **E**cce quem
queris: ecce quē amas: ecce quē tāto
pere cōcupisti. **E**cce agnus dei subla-
tur' e seculo delicta. **H**ac itaq̄ **J**ohā-
nis de **J**esu interpretatiōe percepta:
dubia mox et ambigua infert. **U**tri-
horū fidem prebuerim: **J**ohāni ne an
Isaiē? **H**anc dñs hesitantem: procla-
mās appellat: dicitq̄. **E**go sum pastor
bon': soluit q̄ his dictis ambiguitatē
Tum illa accedens sponsam comple-
ctitur et deosculat: sic et **D**avid pphete
dictum illud sinez assequitur. **M**ise-
ricordia et veritas obuiaz sibi inuicē
processerūt: iusticia et pax se alternis
osculate sunt. **V**eruz vt p̄lect' intel

ligamus sponsam hanc dici: que spon-
 so sit copulata: nuptias qz item fuisse
 spirituales confectas: audi Johānem
 nuptiali lituo hoc pacto precipientem
 Qui sponsam habz sponus est. qz ve-
 ro astans sponsi vocem exaudit hila-
 ris et letior ob eius hanc vocē effici-
 tur. Illum augeri necesse est me autē
 imminui. Oportebat preterea (vt in
 nuptijs fieri solet) nubētibus aliquid
 in domū conscribi. oportebat z char-
 tam calamū qz conquiri. charta apud
 Isaiam inuenta est: cui z scribendi of-
 ficiū spiritus sanctus demādat dicens:
 accipe charte fragmentū noue z aples
 z iscribe i ea graphio: qz sitū ē grafū
 per David qz inuentum. Inquit enī
 lingua mea calamus scribe velocius
 exarantis: precipiū? decore supra filio-
 os hominū: comit qz sponsam z exor-
 nat: nec secus ac solent que nuptui ab-
 euntē expoliūt: cōmonefacit isup: cō-
 ponit: instruit et his dictis hortatur.
 Vide filia: audi filia: attende inqm ee
 aurē tuam accōmoda: obliuiscere po-
 puli tui et domus paterne: qm ipse ē
 dominus tu? z illum adorabis. si me
 audies filia: vultū tuū cōprecabūtur
 diuites plebis terre. Oportebat etiaz
 que per singulos conferebantur: serui
 ancilleqz conscribi: quoz alteros xp̄s
 alteras sponsa detulit: eo qz Paulus:
 Siluian? et Thimothe? christi se Je-
 su seruos inscribūt: deposcūt qz a sp̄s
 sa z famulas. hoz sermonem David
 excipit dicens. Deferent regi virgī-
 nes: post eam: proxime eius deferent
 tibi in leticia. Nuptie celebrare sunt:
 cōmigratōnis i canā galilee: cana: stru-
 ctura interpretatur: dei vero structu-
 ra est terraz orbis. Cum itaqz spirita-
 les facturus est nuptias in canā gali-
 lee concedit: vbi omnia sanctorū cer-
 pro sua quisqz virili ad nuptias pue-
 nit: Abrahā vitulū: huius Sara vxor

succinericios panes: Isaac ligna: Ja-
 cob agnos contulit. Joseph fermētū
 impartit: Moyses faces prestat. Isai-
 as modulatur. David tripudiat: et qz
 nam his nuptijs castas adesse femi-
 nas: simul et canere oportebat: venie
 Wester: Judith comitur et ornatur:
 Maria Moysi soroz tympanuz caput:
 decantat qz dicens. Cantem? dñio: glo-
 riōse enī magnificatus est: cūqz et lau-
 des vt fieri in nuptijs solet: cani ne-
 cesse foret: Paul? ipse nuptias ppro-
 bando edicit. Honore digni sunt nu-
 ptie z thorus nō inquinatus. De autē
 hec de christo z ecclesia dicta fuisse cō-
 stet: sit ipse thimēt christus interpret:
 inueniens. vxoris gratia relinquet vir
 patrem ac matrē z adheret illi: erit
 qz duo in carne vna. Mysterium hoc
 magni est momenti: si (quē admodum
 percipi debz) ad christum fuerit z ec-
 clesiam relatum. Quasobres cum chri-
 stus ipse: hec omnia: sit hoc pacto in-
 terpretatus: neqz per nos erit aliqd
 de his hesitandum: vel sacris litteris
 diuini spiritus instigatione editis dis-
 hidendum.

De charitate que cuncta dirigit et
 perficit. Ser. xxiii.

Charitatez optimū amoris ge-
 nua inter nos sanctiam? qm ni-
 hil est boni aut honesti qm ori-
 tum ex ea ducat. Charitas enī Pau-
 lus inquit legis est adimpletio. ita sit
 vt si mutuo fuerimus amore detenti:
 facile omnia sint successura. Siquidē
 charitas via quedā est ad virtutē p-
 cluior: nam quemadmodū qui callem
 fuerit non obliquum ingressus: nullo
 egebit ad pgressum duce: tramite ipō
 recta ducente. sic charitas vbi initius
 dederit: ad rectum deferet. Charitas
 enim nec proximi maledit: nec praua
 meditatur. Quocircā qui id facere no-

uerit: vt qualem se ipsum sibi prestare
rit: vt scz sine inuidia: omnia ad suuz
comodū comprecet: ducat qz se nemi
ni inferiorum: et sue utilitatis cā face
re omnia conuitat: eūdem in alios p̄
stet: omnis erit e medio sublata moles
stia decerunt qz cum odia: tum et habē
di cupiditates. q̄s enī ppua bona diri
piat: profecto nemo: qn̄ contra rebus
in mediū questis: i vniū cōuenitur.
quod cum h̄et null⁹ erit reliquus ad
maluolentiā locus. quis enī seipsum
odiat: aut succēseat sibi ipsi ⁊ irascat?
nonne solemus omnes in nos ipsos
esse q̄s in ceteros indulgentiores: qua
indulgentia si in proximū quēqz vter
mur: odiū erit proisus omne sublatuz
Queret aliqs. Quo pacto id fieri po
test: vt pari beniuolentia: qua et nos
ipsos: vel proximum complectamur?
Nempe si nulli antehac hominuz id
egissent: iure forte existimares idē ani
mū affect⁹ in alios seruari non posse.
at cum plerosqz illud egisse cognoue
ris: perspicuū erit pre ignauia potius
quadā te id facere nequire: qd̄ factis
tent multi. Neqz enī deus: cuius ius
sa complures beneagēdo excesserūt:
aliquid oneris imponit qd̄ factu non
facile sit. Peres forsitan Quis ille fu
erit qui hec fecerit: nempe Paulus:
Petrus et reliqu⁹ sanctorum ceteros.
quos si dixerim fuisse in proximuz be
niuolentia affectos: nil magni aut pre
ciari videbor enūciasse: qn̄ tanto sunt
illi vel hostes amore persecuti: q̄nto
ne alius quispiam coniunctissimos.
Quis ei optauerit amici causa gehē
nam et incendium illud adire: cū lice
at ad regna celestia proficisci? p̄fecto
nemo: Paulus tamen pro lapidantib⁹
bus et insensib⁹ ac se afflictantib⁹ subit
re gehēnā cupiebat. Que ergo nobis
erit vel venia vel excusatio concedē
da: qn̄ vel tenuem amoris partē quē

Paulus in hostes vel ardentissimū
de se prestabat: ne in beniuolos ip̄i oq̄
stendamus? Sic ⁊ Moyses ille beat⁹:
qui multis Paulum seculis antecessit:
eorum causa: qui se hostiliter lapi
dibus inuasissent: de libro vite abo
leri malebat. Dauid etiam eos qui sis
bi insultassent: cum profligatos ⁊ ex
tinctos vidisset: his vsus est verbis.
Ip̄e qui pastor sum peccauit: hi vero
quid cōmiserunt? Saulē preterea cū
inter manus haberet: perdere tñ non
modo recusauit: q̄netiaz seruauit ille
sum: presertim cū ex eius salute hant
parum sibi discriminis impenderet.
De si in veteri hec testamēto sunt ge
sta: quis nobis erit venie locus: q̄ cuz
in nouo versemur: nil proisus pulco
rum aut magnitudinē attigimus aut
constantia? Si enī vt christus inquit:
nostra iusticia phariseoz ⁊ scribaruz
non excesserit equitatem: dei regnum
hant quāqz ingredimur. at cum illis
simus iusticia inferiores: quo pacto no
bis co patebit excessus? Colite inquit
qui vos oderint. Idcirco vel erit ho
stis amore prosequendus. nō enim id
illi: sed tibi in beneficiuz cedit: fies qz
hoc pacto dei simillimus. siquidē quē
ipse colueris: nihil erit ex tuo in se
amore maioris quicquam lucri affectu
tus. quippe qui a conseruo adamctur.
at si hunc ipse amaueris fueris hoc
pacto dei non absimilis. vides itaqz
vt tibi gratie plurimū comparas: nō
illi qui tuo sit amore affectus? sic ⁊ pre
miū vendicas. Queret aliquis. Quid
si improbus fuerit is: quem ipse amā
dum censes? nempe maiores ex eo lau
dem assequeris erūtqz et illi pro ei⁹ im
probitate per te vel gratie habende. q̄
et si innumeris s̄t tuis in se beneficijs
obstrictus. se tñ ingratum reddat et is
probum. non enī tibi accumulate in
erescent premia: nisi magnuz in modū

illius augetur iniquitas. Fiet itaqz
 vt eiusmodi improbitas quā odij cau-
 sam fore existimas: amoris occasio sit
 futura. nā si aduersantē sustuleris: et
 premioꝝ causāz tollas necesse est. **Mō-
 ne** et certatores spectasti: qui exercen-
 di se gratia vel vtres arena cōplent
 et gestāt: qđ tñ vt agas haud sane ne-
 cessarium fuerit. **Abūdat** enī hec vita
 eo hominū genere: qui et exercere te
 possint: et fortiorē reddere. **Sic** enim
 et arbores spectare licet: que vt validi-
 oribus ventis agitātur: ita et maiori
 robore obfirmari solent: et ramis fieri
 et frondibus densiores. **Quo** circa et
 nos si ai magnitudine prestam⁹ magl.
 ac magis inualescim⁹. **Inq̄t** enī **Tur-**
 cōstans animo longe sapit: timid⁹ ve-
 ro: stultus admodū et vecors. **Vides**
 qđ sit animi pusillitas incusanda: non
 enim simplicē illi: sed ingentē inesse as-
 serit stoliditatē. **Non** erit itaqz inter
 nos eiusmodi mutuo intolerantia
 exercenda aut tali inconstantia vtē-
 dum cuz id nō ex odio aliquo aut ma-
 liuolentia: sed ex animi pusillitate qđā
 abiectioris: fieri contingat: qui qđm
 stabilis et immotus perstiterit: omnia
 facile tolerabit: neqz solum ipse nullo
 impulsu in profundū mergetur: quin
 homines eius tolerātia ad tranquillū
 finis portus trāsuetabit.

**Exhortatio generalis omnium ad bñ
 uiuendum** **Ser. xxv.**

Quod ipi proxime ad perditionē
 accedimus et interitum: quia
 cū antehac florenti et iuuentili
 etate fuissēmus: nūc cōsenium⁹. **Quo**
 circa eradenda erit eiusmodi a nobis
 senectus omnis que et si lauacro deleri
 nequeat: poterit penitētia obliterari.
Excutiendū inq̄ quicqđ in nobis re-
 sederit vetustatis. ruge insup oēs et
 macule ac labes abluende: nos qđ ita
 excolendi ormandi qđ erimus: vt nūc

decoris et cultus desiderio: vel prin-
 ceps ipse et domin⁹ capiatur. licebit
 preterea nobis vel si ad vltimā qndā
 sit deformitatem peruentum: eam pul-
 critudinem recuperare: cuius et **Da-**
 uid meminit. **Desiderabit** rex decorē
 tuū: audi filia et vide et obliuiscere po-
 puli tui et domus patris tui et concu-
 piscet rex decorē tuū. **Atq̄** obliuio:
 nihil cuiq̄ parit: qđ maneat: ornāmē-
 ti: decorē equidē anime dixerit: ob-
 liuionem vero cōmissi et errati. **Hec**
 sane **Dauid** (ecclesiā ex gentib⁹ cōse-
 ctam appellans) discriet: et cōmonefa-
 cit: ne maioꝝ suoꝝ ritus: qui idolis in-
 molassent recordetur. cui ecclesie cuz
 ex huiuscemodi esset hominū genere
 cōgesta: nō solum pristina sacrificia in-
 terdicat quin: quod maius est (ne vel
 animo ipso admittat) prohibet. **Qđ** et
 alio loco sic dicit. **Ne** meminerim no-
 minū eorum labijs meis. **Et** rursum.
Ne loquatur os meū opera hominū.
Dicit aliquis. **Mōne** virtutis eximie
 loco habenda est hec taciturnitas: exi-
 mie quidem. nō tamē adeo: vt eq̄ri cū
 delicti obliuione queat. nec enī solum
 ppheta opera hominū haudquaq̄ so-
 re explicanda inquit qđ ne recordati-
 one quidem aut memoria repetenda.
Unde coniectare licet qđ longo velis
 nos a nequitia intervallo abesse: cui⁹
 qui haud meminerit: nec cogitatur in
 ea figet: qui autē cogitatōe vacabit eius-
 modi et sermone vacet: necesse est. **Si**
 taciturnus: actione carebit et ope. **Vides**
 quib⁹ nos vñs: quibus vt interu-
 uallis a rebus supuacancis: sciungat?
Erit itaqz nobis propheta ipse audi-
 endus: et ita vt nulla resideat apud
 nos vitioꝝ aut maloꝝ memoria. non
 tamen eoz que ipsi deliquimus tollē-
 dum esse dixerit recordationē. **Quip-**
 pe cōmemora inquit deus prior ipse:
 tua facinora: sic hoz nihil vltra memi-

nerim. Quorsum hec? nulla sit apli⁹
 pline rapacitatis recordatio. qn resti-
 tuenda sunt per nos fraude subtracta.
 id enim sonat nequitia obliuioni ma-
 dare: et si rances cogitat⁹ tollendi: et ita
 vt de cetero nunq⁹ animo admittant⁹
 Insup et errata obliterada. Queret
 aliquis. Quona pacto assequi hac ne-
 quitie obliuione poterim? nempe ex
 diuinor⁹ bonoru⁹ repetita memoria: si
 deu⁹ primo memnerim⁹: haud qua⁹
 licebit praua: recordatione repetere.
Si ei inqt i cubili fueris tui memor:
 matutino essem de te meditat⁹ naz si
 semp est de⁹ memoria coplectendus.
 tuc tn id maxime agimus: cu⁹ anim⁹ et
 cogitatio in ocio versant⁹: cuz eiusmo-
 di recordatide se ipsum quis increpat
 aut damnat: et in eade longius come-
 moratide perseverat. cure siquid in-
 diu: et animi perturbationes. omne d⁹
 deo cogitatu: et intercipiunt: et propel-
 lunt. noctu vero cu⁹ tranquilla est mes
 et quietior: cu⁹ in portu residet: et placi-
 da versatur in aura: facile dei poterit
 reminisci. Inquit ei que dicitis i cor-
 dibus vestris: in cubilib⁹ vestris co-
 pungimini: qua recordatione: ne in-
 diu quide vacandum est. Sed quoni-
 am hoc vel maxime tpe vite hui⁹ acti-
 ones et negotia cure sunt potius: vel
 saltem sit in cubiculo dei memoria: in
 matutino sit nostra in eo meditatio.
Ita fiet: vt si noctu deu⁹ precando vo-
 tis et precibus concitem⁹: secure ad
 modum ac tuto aggredi que peragen-
 da iter diu fuerint possimus. sic nemi-
 nem nobis habebim⁹ aduers: nte. qn
 viperam ipsaz si obsistat nihili faciem⁹:
 cum deu⁹ habebimus placatu. Porro
 bellu in foro gerit (possunt quippe q⁹
 indies offeruntur: pro pugna et coten-
 tione vel quauis procella haberi) ideo
 q⁹ et armis est opus: sint aut nobis:
 pro armis his firmitoub⁹: preces. **S**e-

cundo op⁹ est vento: cuncta etiã p⁹to
 scenda. vt diurna hec et longiora spa-
 cia sine naufragio et vulnere transigā-
 tur. **Q**uamultu quotidie scopuli offe-
 runt: et ad quos clisa nauis sepe demer-
 git: et eo magis matutino nobis ora-
 dum est tpe ac noctu. **O**limpie ludos
 nostru⁹ per sepe spectare pleriq⁹: nec
 solu sunt spectantu officio functi: qn
 fauore et laudib⁹ certatores sunt pro-
 secuti. et ita: vt varie sententium: di-
 uersa etiã fuerit vel laus vel admira-
 tio. **N**ec nos fugit: preces per id
 omne certaminis temp⁹: diem noctem
 q⁹ vniuersam: aliud nihil eniti: nihil
 curare: nihil cogitatione et studio co-
 tendere: nisi vt certaturi magno anio
 in agone prodeant. qui vero certato-
 ribus ipsis assistunt buccinatores: nil
 aliud monent: nisi vt sileat: ne spiritu
 forte et voce attritus: risum prebeat
 audientibus. **S**i igit apud eos q⁹ hu-
 manum certamen sunt inituri: ratum
 cure impenditur: longe magis nobis:
 quibus omnis hec vita certamen est
 prospicere rebus sedulo pueniet: eas
 q⁹ cogitatione et diligentia preuenire.
Erunt itaq⁹ nobis et noctes duccende
 insomnes: et curandu quo pacto dies
 omnis sine illusione transigatur: cupe-
 rem q⁹ vel sola nobis esset illusio ex
 his obuentura. **V**erum qui celeste il-
 lud certame proponit: patri ad dexte-
 ram assidet: attendit q⁹ siquid vel ipsi
 absolum vel incocinnu obtulerim⁹.
 neq⁹ eni factoz modo qn et dictoz su-
 turus est iudex: eo q⁹ eris inuigiladu
Sumus nancq⁹ et ipsi fautores habi-
 turi. siquidem vel nobis singulis assi-
 stunt angeli. nos vero stertendo nos-
 tra ducimus: esset q⁹ vtiã hec dñi
 taxat nobis dormitadi cura: nec scele-
 rate agerent nonnulli: naz reptant plu-
 rimi terrenis rebus additi: qñ domi-
 cium in lupanar couertunt: cu⁹ scoz

Epistola Johānis chrysofostomi xxxvij.

ta inducunt. sic se habent pleriq;. nula enī est his recti alicui' inēdi certa minis meditatio: q̄ multi etiā petulantier scurrilitati incūbunt. tumultuantur nōnulli. alij praue agendo et noctes vigilāt: agunt q̄ longe deterius: q̄ qui somnolentia opprimuntur: cū dolos nectunt. vsuras praeterea nōnulli computant: alij curis franguntur: libētius q̄ se ad alia conferunt q̄ ea q̄ conceptū agonem deceant: aggrediātur. Quocirca vos equidē hortari velim reliquis omisis vnū illud spectemus vt propositam vincentibus palmam adipiscamur: coronaq; obducti: obnoxie omnia facitemus vt bona illa q̄ nobis sunt in premiū exposita: consequi valeamus

Epistola eiusdem

Johānis Chrysofostomi ad quēdā nobile Theodoz in qua reuocat ad certobium

Si possem lris lachrymas tibi meas significare. pfecto equidē his plenā ad te misisset eplam. neq; enī tantū mihi in pntiaruz pcepta tui p̄monij cura deplorā dum est: q̄ q̄ a fratru tuoz p̄ubernio defeceris: dolendū. Et qd̄ maxie omnū horrendū & tremendū esse existio: pactiones q̄s antehac cum xp̄o pepigeras: pedibus plane conculcaueris. nā si gregarius quispiā & ignobilis miles exercitum defugerit: defectōis minus infimulabitur. Strēnu' vero atq; preclarus: qui suuz in re militari ordinē intermiserit: si vel semel deseruit se deprehendatur: magnū qd̄ & penes vltimū subit piculū. Neq; ei amātissime Theodoro: luctatē cadē. s; in casu diuiti' pmanē: graue existimādū ē. min' q̄ molestū videri debz belligerātē quēpiā adactū vult' suscipere: sed si acceptū negligat indignū ē. Quis ei negotiator q̄ semel naufragiū fecerit et merces simul amiserit: nauigare desistat quimmo rursus se ille mari ac magno p̄mittet pelago: priores q̄ hoc pacto diuitias sarciet'. Certatores praeterea videm' p' multos casus corona donari. Miles sepe in fugā versus: victor hostē supando euasit. Pleriq; eē cruciat' metu xp̄m negātes & victoria potiti s̄: & martyrij insignib' iduti decesserūt. q̄ si hoz q̄sq; ex p̄ma sibi influcta plaga despassz: nūq; deiceps p̄secuta p̄ma retulissz. Quas ob res mi Theodoro etsi paulisp̄ te a tuo ordine semouit hostis: cauēdū ne te agas in baratru precipitem. Persta itaq; magno & excelso aio: & cum vnde deductus es locum repete: susceptū q̄ hoc tuum vulnus q̄uis diuturnam: igno

Epistola Iohannis chryostomi

minie tibi minime futurū existimes:
Ipse nāq; militē nunq; parūfaciam
quē bello redeuntē inspereriz: vlceri
bus obfignatū. Arma nāq; deponere
et in hostiū potestātē venire turpissi
mū est. Nemo enī tā ingenio habes:
tam militie expertus: qui si quēpiā vi
derit fortiter bellantē: confodi mucro
ne: modo q; ad breue parūper secedē:
ignauie arguat. si quidem telo nō affi
gi: eorum est qui parū strēnue bellū ge
runt. atqui in agno aīo in hostē serun
tur: par est aliqñ transigi. Qd̄ profe
cto tibi video contigisse: qui cū vno
impetu hostez perdere nitbare: mor
su ab illo reiectus es. esto tñ forti et con
stanti aīo: nāq; si paulū tibi aduigula
ueris: non solū nullū in te tuorū vul
nerū relinquet vestigiū: sed deo ipso
faucēte infestissimū hostis caput con
fractū reddes. Neq; illud te q; tibi ini
tio statim obstiterit perturbet. nouit eī
ille q; maxime prestantē animi tui vir
tutē: teq; sibi acerrimū aduersarium
futurū īspidē cōiectare cecepit. Ele
rebat eī ne sese facile superares: si ī eo
quo primū ceperas animi seruore p̄sti
tisses: cui rei gratia peruigil ille ac se
stinus: tuū illud repentiniū beneuolē
di studiū interceptit: cauens ne illud ī
se cōuerteres: quo vel eius caput cō
molires. qd̄ profecto accidet si plene
ranter obstiteris. Quis enī integerrī
mā illā tuā ad meliora cōmutationem
nō admirat? exq̄sitorū nāq; ciboz. p
te delicie p̄ nihilo ducebant: vestis or
nat? sperneb. E. oīs calcabat arrogan
tia: nullū tibi i circa res externas et ina
nē gloriā studiū. tot? in diuina illa sa
piētia meditando vel sabare: dies oīs
in legendo p̄ te: noctes vero orando:
p̄terebant: nulla tibi paterne dignita
tis et amplitudinis memoria offereba
tur: nulla in mentez diuitiaz recorde
tio veniebat. sed supplex ad fratru pe

des prouoluit: illos q; amplexari: oīm
anteponere generis nobilitati. hec
sunt que improbiū hostē illū angebāt:
hec inq̄m q; eū ad bellū tibi acri? inie
rendū excitabāt: qui etsi te p̄dere nite
bat nullū tñ ad hoc adegit tibi letale
vuln?. Nā etsi post diuturnā tibi abs
tinentiā: si post long. in humi q̄scen
di consuetudinē: si post omnē demq;
tuā ad virtutē solertiā: te tandem ho
stis ille superasset: neq; tum fastz des
sperandū: illud tātū diceret quispiā si
demū succubisses: magnā fecisse te:
cū laboz plurimoz: tum sudoris: qui
bus sepe vicisses: iacturā. nunc vero
cū ille animi tui motus plane cognos
uisset: delusum te atq; deceptū reddi
derit: nihil amplius videt̄ effecisse: q;
te sibi solertiorē vendicasse inimicum
Tibi vero huiuscemodi aliquid cōri
gisse existimari p̄ōt. cōcedat̄: nup. na
uigatōnē aliquo versus suscepas: on?
vero ac mercimonias qb? erat iter oc
ceptū nō dū comparasti. nauigati tibi
grauis aliq; et infest? pyrata vel p̄do
offerit obuiā: is cū te leonis more strē
nue repugnātē p̄dere niteret: cū leni
ter cutē ferro p̄scripsisset minus q; of
fecisset: vt contra te potius effecit. sic
tutorē et capru difficiliores reddidit.
pari modo cōis ille inimicus cuz gra
uori te vulnere afficere conaret: sus
destitit? spe: eo magis in posterū ad
vigilādū p̄p̄lit. Labilis nēpe est hu
mana natura: et vt ad casuz facili: sic
facile post casū assurgit. Siqd̄ vir il
le beat? David inq̄m in regē diuinit?
et p̄phetā elect? sese hominē natū esse
celare nō potuit. Capt? est enī amore
seie aliene: neq; eo vsq; prent?: sed ob
libidinem adulterium: ob adulteriaz
homicidium perpetravit: quas bis
nas plagas cum sibi consciuisset: ter
tiā haud intulit: quinimo medicū sta
tum adiens ieiunia: lachrymas oīones

p̄tinuas: delictorū suoz sepe repetitā
 confessionē: in vulnere sibi medelam
 adiunxit: hoc pacto misericordiam a
 deo consecutus: sic p̄stine sanitati res-
 titutus est. vt post adulteriū et homici-
 diam: filij idolatriā obtegeret patris
 memoria. Huius et idem filius Salo-
 mon eodē q̄ p̄ laqueo irretit: mulie-
 bri amorū dedit a deo paterno auito
 q̄ defecit. Minus itaq̄ voluptatibus
 abstinere s̄ nature ipsi iura puerter
 re hominē q̄ sapientissimū muliercu-
 laz seruitute teneri: vides q̄ntum af-
 ferat mali? Siquidem iusto huic ac sa-
 pienti viro delicti sui gratia d̄natioe
 pene priuato: ob genitoris probitatē
 pars regni sui sexta a deo permisa est
 Hunc vero si eloquentia vti: si in sca-
 natu: si in iudiciali foro versari mens
 esset: cuius rei gratia senior fortasse ad
 optimā beneuēdi viā adendā videri
 rere: hortarer forte te: ad huiusmo-
 di labores cōferres. sed postq̄ nobis
 ad celestia iter est ceptum: et nulla est
 terrenorū cura: aliud tibi p̄memorabo
 iudiciū: et thronū horrendū admodū
 ac tremendū: ante quod christi se-
 tribunal et Paulus nos omnes mani-
 festari oportere asserit: in quo iudex
 ille insidebit qui per te est nup̄ abne-
 gatus. Tum igitur quid cause ad nr̄i
 purgationē asserem? vel quid intro-
 ganti illi respondebimus: si p̄manserit
 mus in nostra hac tāta perfidia? At
 forte rerū impedimenta et plerasq̄ ca-
 ras adducemus. verū ille multo hoc
 ante predixit quid prodest homini si
 vniuersum mundū lucretur aīe vero
 sue patiat detrimētū? Dices fortasse
 te p̄ alios fuisse deceptū. Istiusmodi
 responsio neq̄ ad eū videtur profuisse
 cuz diceret. Mulier quā mihi tradidisti:
 seduxit me. pari mō neq̄ Eue ad
 exculationē valuit: q̄ a serpente sit de-
 cepta. Unde amarissime theodore in-

telligas velim iudiciū illud neq̄ accu-
 satorib⁹ indigere: neq̄ testes spectare
 Lūta em̄ iudicāti illi nuda et aperta
 sunt: neq̄ solum pro rebus gestis. sed
 etiam pro ipsis cogitationibus noxa sub-
 eunda est. ille ei cogitationū et cordis
 ipsi: scrutator est et iudex. Forte etiā
 nō equā corpis adduces valitudinē:
 te q̄ ea p̄pter religiōis iugū haud fer-
 re potuisse affirmabis. qd̄ r̄suz: neq̄
 re te se- optimū p̄ferre on⁹ ac leue su-
 stinere iugū: sup̄uacaneuz est et inane.
 nū enī cuiq̄ grauis et onerosa videri
 p̄t eoz laborū fruitio: ad quos x̄ps ip̄e
 nos et hortat et cōuocat: cū inqt̄ Ele-
 nite ad me omnes q̄ laboratis et one-
 rati estis: et ego reuēciā vos: qd̄ em̄ le-
 uis q̄ vite huius et negotiorū cursu: ti-
 more p̄tinuo: ac labore liberari? extra
 vite hui⁹ fluctū ac procellas manere:
 trāquilloq̄ in portu etatē ducere? nā
 quid ex seculi hui⁹ reb⁹ vel dici beatū
 p̄t: vel amore dignū? Dices fortasse.
 dominari in ceteros: diuitijs affluere:
 inter preclaros viros excellere p̄bea-
 tū eē. Sed qd̄ his vl' calamitosi? vel
 infelici? dici pōt si quidē hec cū xp̄ia:
 nouz libertate p̄ferantur? Princeps
 enī populi subest ire: vulgi q̄ impetu
 terretur et repentino insultu: potenti-
 ores se veretur: varijs subditorū dis-
 trahitur curis: ita plerūq̄ fit vt qui
 p̄dicie p̄nceps: modo ciuis appareat
 Christianus vero: ex domino p̄uina-
 t⁹ nunq̄ efficac: neq̄ inops ex diuite:
 neq̄ ex glorioso inglori⁹. s̄ tū sit opu-
 lentior cū paup̄ est: tū extollit cuz sese
 studet humiliozē prestare: neq̄ q̄cūq̄
 vita hec a scena ip̄a aut cauea videtur
 distare: vbi int̄ diu ip̄eratoris hic: con-
 sulis ille: militis is dignitatē p̄fert p̄-
 sonat: vesp̄i ho neq̄ ip̄ator neq̄ cō-
 sul dignoscit. ita et ea futuri iudicij die
 nō ex facie sed ex reb⁹ ipsis factis ve-
 accipiet singuli mercedē promeritisq̄

C Epistola Johānis chrysolomi

Necq; ipse inficias: eo equū et laude dignū: cōnubiū esse: cum Paulus dicat. Si acceperis vxores non peccasti: si nupserit virgo nō peccauit. Tu autē hanc matrimonij equitatem seruare minime potes: qui em̄ sese celesti sp̄so semel addiderit: si hunc deserēs se velit vxori coniūgere (tāctis centies id matrimonij appelles) adulter est. Quinimo adultero tanto deterior: quāto prestantior homine deo. Necq; te quāpiam fallat: deum asserens haud vetuissē cōnubiā: qui se legitime nubere minus impedit: adulterari tū improbat. Huiusmodi matrimonio (quod deus auertat: vt videre videor) cupis operā dare. quōd matrimonij si per adulterio plerunq; iudicātū est: quid mirū: quando hoc modo et ipse negat deus? Siquidem iusticia: cedem non nūq; consecuta est: humanitatemq; atq; clementiam potius videtur deo improbasse: quā impietate aut inclementia cum alterum sponte: atq; deo ipso prohibente paratum sit. Finces quippe iusticie tributū est: cū adulterū simul et adulterā gladio traiecisset. Samuel vero vir ille dei in orationibus ac lachrymis p̄notās: nequiuit Saulē ab illata dei sentētia ac dānatione: cui plane erat addit̄: liberare: ea propter quā p̄ter dei voluntatē alienigenam imperatorē seruass̄: quē necari oportuisset. Quare si contra humanitatis officia et clementia ipsam deo potius: quā in humanā cedē et sanguinē sentētia tulit: quā sibi minus fuisse obrepatur: quōd mirū si tale cōnubiū improbat. magis quā adulterū. si sese iri per te neglectum intelligat. Quod si e priuatorū ordine et gregarius miles existeres: vt principio dixi: nemo te tanq; exercitū desertorem incularet. nunc vero sub tanto imperatore cum ceperis militare: liber es ac solutus minime potes

Nam si femine nulla sui corporis potestas: sed viro cōcedit: quāto magis qui christo militant nullā habent sui corporis potestate? Is igitur qui per te nuper et destitutus est et plane delusus amantissime Theodoro: futurus est iudex. In hunc itaq; animū intende: et ad igneū anem illū conuerte. nam vt Daniel ait. Flumen ignis p̄cedit faciem eius: cui qui semel fuerit adiudicatus: nunq; est supplicij fines habiturus. Proinde vite huius voluptates: vmbre ac somno simillime sunt. quarum delectatio atq; suauitas prius extinguitur: quā sit ad peccati finem peruentum. supplicia vero que per his inferuntur finem nullum habent. Unde fit vt cum oblectamenta hec perbreuia sint: tormenta quālonga ac perpetua consequantur. Quid enim hoc in seculo stat ille: num diuitias dices: que neq; ad vesp̄eram vsq; plerunq; permanent? Num gloria? at iustū illud audi hoc pacto dicentem. Ne timueris cū diues factus fuerit homo: cū et multiplicata fuerit gloria domus eius. Quoniam niam nō cū mouetur accipiet hec omnia neq; simul descendet cū eo gloria domus eius. nam vt ille antequā gressum sistat exsilire solet: ita et vita hec prius quā quo tendit: perueniat: profusa lit et euolat. Anima vero nihil esse dignius aut excellentius: neq; insanos ipsos aut dementes clam habet: vtq; poeta quidam affirmat. Nihil est anime dignitati comparandum. Necq; me fugit te ad hanc hostis colludationem: factum esse aliquanto firmiorem: et in media voluptatū flamma versari. tamen si istiusmodi verba aduersario illi importunissimo in clamaueris. Tuis ipse oblectamentis minus inferniarū neq; libidini malorū omnium fundamento subijciat. Huiusmodi diuina si oculos ad celū tollēs illi ob-

ieceris: non modo eas ate saluator flamma decutiet: sed cremabit qui te in ignem impingit. tibi vero in medio camino ignis astanti: nubem: rorem: ac spiritum flantem destinabit: eo pacto neque tuam conscientiam ignis ille (si tute illa haud exulseris) queat lambere. nam uti arma et bellica queque tormenta que fouit secus emittuntur. bene munitas ciuitates de lere plerumque nequeunt: cum vero atque incolarum prodicione: facillime in hostium potestate traduntur. sic et si tue tibi interne cogitationes fide seruabunt: vel si innumeras ad te debellandum hostis machinas exponat: frustra (mihi credas) exponet. **H**abes preterea diuino quodam munere: qui dolor tuum: et doleant: et leuent: de quo anime tue salute et trepidi: curam gerunt viri scilicet dei: Faletus: eiusque omnibus in rebus germanum Florentinum: et diuina sapientia bene imbutum Porphyrium: ac plerumque alios: qui tui gratia diebus singulis maximo in merore sunt ac luctu: et ab oratione nunquam conuiescunt: essent quod aliquid orando iampridem consecuti: si te paululum ab inimici manibus abdicasset. **N**unc vero quod absurdum videri debet: si ceteri de tua salute minus desperent: sed summo potius instant desiderio: sublatum membrum recuperare: tu vero quod semel lapsus sis: in cere malis quod erigi: quasi vero in hostem clamites percutito: occidito: ne parcas: et diuino illo oraculo. **Q**ui non labitur non se atque tollit: asserenti: videris contradicere. **N**am lapsum fateri in desperationem venisse: nihil aliud sonat quam qui labitur non posse attolli. **N**oli obsecro noli tibi tantopere esse iniurius: neque tam immenso dolore animum respargas: eo magis cum existimem non solum tibi hoc tempore: quod vix annum vigesimum agis. sed si multa post tempora omnem etatem christo vixisses: esles quod istiusmodi tentationes

in vltima senectute perpeffus: neque tum fuisset de tua salute desperandum. presertim si latronem illum mente reptes: an ipsa cruce pro iusto habitum. itaque quod et eos qui ad decimam horam operatum venissent totius diei emeritum es retulisse. ut autem in postremo vite sue termino minus desperandi: sic tibi haud tutum ea spe foueri ac dicere. **F**ruat interea vite huius voluptatibus: proinde si parumper elaborauero pariam mihi et reliqui temporis mercedem. **N**emini equidem cum te ab huius seculi delictis et oblectamentis dehortarer: te illud respondisse: bene admones. nam quid si breui nature concedas: qua me illi fructu offeram qui ita edicit: non tardes conuerti ad dominum neque de die in diem differas: hec tua pultina repetenda tibi cogitatio est: et a fure illo magis gnopere cauendum. nam ea lege nos ad decessum euocat deus: ut cum tempus illud imminet plane sit incognitum. **P**roinde animaduerte vite huius curas et sollicitudines: qui principum terror: que ciuium inuidiose factiones: quibus plerumque in extrema pericula trahimur. labores: calamitates ac seruales adulationes cogita: quam cum seruorum sint: liberos minime decent. quod cum his rebus laborum nostrorum fructus omnis terminetur: quid esse potest vel indignius vel molestius? **A**ccedit etiam plerumque: quibus maxime rebus insudarunt fructus non posse: sed a teneris annis etatem omnem summis laboribus ac periculis conterentes: cum aliquid inde sperant mercedis: nihil secum vita summi dei deferant. **E**nimvero si imperatorum rem cuius imperium in terris sit: plerumque rebus summo cum periculo: preclare: domi ac bello gestis: vix vel in maximo ac regio apparatu conspicas: quiuis possit: **Q**uoniam pacto

Epistola Iohannis chrysolomi

celestem illum ei licebit intueri: qui sub altero lōge alieno: et vixerit et militauerit. Adde si velis et rei familiaris: vxoris: liberorum: ac domesticorum: curā. Inopem in vxore ducere molestū est: nec minus graue opulentā alterū em in re: alterū vero q̄ ad femine dñas tū et arrogatē libertatez officit. Liberos sibi nō parere: per graue est. post partos vero iniocūdū. aliud enim nos frustra vxore duxisse arguit: hoc subire seruitutē facit. egrotat puer: timor inde haud mediocris. obijt mortē: luctus imensus exoritur. hoc mō quacūq; in etate pro his anxietates et labores q̄ plurimos adimus. Quid preterea dicendū de seruorum improbitate: h̄ de his satis. **Hec** itaq; vita amantissime **Theodore:** cogit vni anime hominē: diuersum agi in partes plures: inseri uire multis: multis viuere: sibi autem ipsi nunq̄. horum nihil apud nos viget: istiusmodi cui rei te eē testimonio velim. nā eo tpe etsi pbreui quo te ab his ce luctib; liberare nitebare: nosti q̄ntū tibi ea res suauitatis: q̄ntū leticie afferbat. Quare nemo liber aut expeditus eē p̄t: nisi qui cōnubio solut; est. christo vero queq; supanti tormenta ac penas obsequēdo qui vitā duxerit: nisi ipse sibi fuerit iniuri; poterit obesse nemo. Si quidē ledi nō potest. q̄ neq; pecuniaz iactura mordet: considerās nos in hunc mundū nascendo: neq; detulisse quicq̄: neq; moriendo relatueros: qui honoris aut glorie cupiditate nō trahit: cū intelligat puerlationē nr̄az futurā i celo: neq; vltro iniuriā inferentes vlciscit: vel ex illata contumelia mouet aut afficit mero re existimans vnā dūtaxat ac solā eē christiani hominis calamitatē: deū offendisse. reliq; bonorum scz fortune iminutionē: aut dānū: patrie exilium: seu periculū quocūq; vltimū. **Graviora**

aut molesta nullo pacto arbitrat: et q̄ solent homines horrescere: adire intrepidus: et vita ipsa iocundius ducit. **Nā** veluti quispiā editiores conscendens scopulum: maria ac nauigantes lōge lateq; prospectet: abiq; nō nullos vndis circūfundi: hos latentib; saxis allidi: illos transuersos agi: plerosq; opprimi ventorum violentia: et ad ima p̄cipites ferri: alios tabula aut re quis alia e naufragio oblata: deuēhi: alios p̄ gubernaculo vti manib;: alios supra pelagus dilabi mortuos: variā q̄ istiusmodi ac multiformem calamitatem licet prospectanti sibi conspiciari: **Pari modo et is q̄ christo militat:** se se ex omni perturbatione ac fluctib; educens: assidet tuto et altiori loco p̄spectans. Quid enim tutius aut sublimius q̄ vnicam habere curam: eam scilicet quo pacto possim; christo domino morem gerere? **Spectasti itaq; amantissime Theodore naufragia q̄ per hec maria nauigantibus fieri solent.** Quapropter obsecro: fuge pelagus: fuge vndas: ad locum eminentē diuertere: vnde capi aut teneri nequeas. **Porro** futuram corporum resurrectionem et tenes et credis: futurū q̄ iudicium: quod nos cum hac excelesemus vita: prestolatur: et vt asserit **Paulus:** oportet nos omnes ante tribunal christi presto esse: qui neq; frustra nobis gehennaz comminatur neq; incassum pollicetur beatitudinem: **Umbre** etenim res humane omnes vite huius comparande sunt umbrae q̄ inferiores haberi debent. sunt namq; cum laboribus plurimis: tum periculis: tūz quantis infima seruitute plene. **Moli** igitur et huius seculi et sempiterni illius iacturam pati: quando quidem vtrunq; assequi si velis liceat. nā et **Paul;** q̄ pacto xpo viuētes sibi vel hec p̄ntia p̄parabūt ita edocet.

Nihil habentes et omnia possidentes.
Unde perspicere potes hominem di-
 uina meditantem: longe his prestare:
 qui matrimonio copulatur. nobis ve-
 ro cum ad eam patriam peruentum est:
 nullus relinquitur ad penitentium locum:
 siquidem certati nemini: absoluto sta-
 dio: dimissoque theatro: rursus collu-
 ctans. aut certandi potestas concedit:
 istiusmodi si tacitus plerique versave-
 ris meditatio: mucrone illum peracutum
 et hostilem: id est desperationem ipsam
 franges mediis: quo solet hostis ille
 acerrimus quam multos tum enecare ac
 perdere: cum sautis omnem spem ade-
 merit. **Q**uod armorum genus perdurum
 est: quippe cum aduersarius ille: hoc vel
 maxime laqueo consueverit homines
 irretire: quem si deo bene volente: vos
 luerimus diffringere: statim licebit.
Ceterum noui me epistole modum fuisse
 transgressum: quam ob rem dabis veniam
 quam quidem id egerim vel inuitus. nam
 partim merore et luctu in quo sum: pau-
 lo plusculum sum quam decuissem euectus: par-
 tim amore quo hanc ad te epistolam pro-
 scribere (tamen si multis dehortationibus)
 compellor illud in clamantibus. **D**eside-
 re tandem hunc frustra scribendi labo-
 rem suscipere: nolique inter lapides ses-
 men iactare. **N**ec etsi plerique nihil dis-
 citarent: audiui nemini. **Q**uinimmo
 respondebas deo fauente has litteras
 aliquid esse confecturas. quod si aliter (quod
 minus opto) eueniret: id saltem nobis
 haud deerit lucri: quod in futuro iudicio
 hac culpa carebimus: neque nauigantibus
 illis inferiores iudicabimur qui cum
 nauigationis sortis ventis ac flucti-
 bus agitados: soluta nauis tabula deue-
 hi conspexerunt: vela dimittunt: anco-
 ram iaciunt scaphas conscendunt: conmit-
 tes: homines omni spe vacuos: pro cala-
 mitatem tantam et naufragium cognitos:
 seruare. quod si naufragis illis remittenti

bus: hoc ceptum officium pro volun-
 tate et studio haud exequuntur: pro-
 pter omnino culpa carebunt. **N**ec sunt
 amantissime theodore quibus te per
 nos comonefactum esse volumus: spe-
 ramus tamen deo volente te tibi mi-
 nime defuturum: sed iterato: me inter-
 sanctum ac venerandum gregem illum in-
 tuebere. nec minus te eorum integer
 rimorum patrum cum meritis tum pre-
 cibus cognoscemus egregie profecisse.
 itaque amantissime Theodore: si qua
 tibi nostri ratio est et tui memineris
 velim: et nobis duces rescribendum.
 quod si egeris: summo nos gaudio et le-
 titia affeceris

Explicit Epistola Chrysofomi.

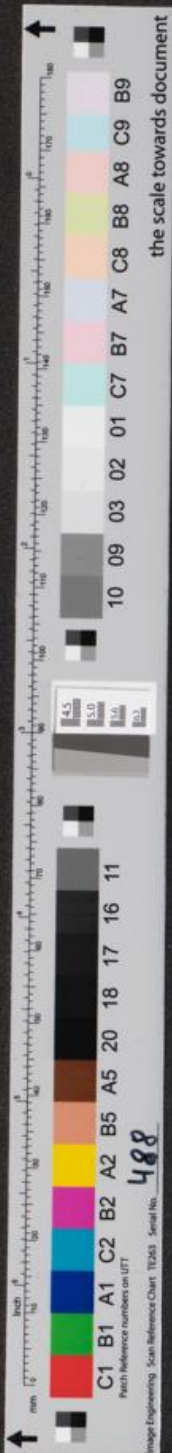

bus: hoc ceptum officium pro volun-
tate et studio haud exequuntur: p[ro]se
cto omni culpa carebunt. Nec sunt
amantissime theodore quibus te per
nos comonestatum esse volumus. spe-
ramus tamen deo volente te tibi mi-
nime defuturuz: sed iterato: me inter
sanctum ac venerandū gregē illū in-
tuebere. nec minus te eorum integer
rimoz patrum euz meritis tum pre-
cibus cognoscemus egregie p[ro]fecisse.
itaq[ue] amantissime Theodore: si qua
tibi nostri ratio est et tui memineris
velim: et nobis duces rescribendum.
q[uo]d si egeris: summo nos gaudio et le-
titia affeceris

Explicit Epistola Chrysofomi.

ossidētes.
minem di
prestare:
nobis ve
ctum est:
tēdū loc?
soluto sta
sus collu
concedit:
B verfaue
i peracuti
onē ipsaz
hostis ille
necare ac
spem ade
perdurum
lle: hoc vel
t homines
olente: vos
n licebit.
odū fuisse
abis veniā
nuitus. nā
o sum: pau
eueat? par
epistolā p[ro]
ortatibus)
ibus. Desi
ribēdi labo
lapides se
iq[ue] nihil die
Quinimmo
pas litteras
o si alit[er] q[uo]d
saltē nobis
uro iudicio
navigantib[us]
ur qui cum
is ac flucti
tabula deue
mittit: anco
dūt: connitē
cuos: p[ro] cala
m cognitos:
is renitenti

488